

วิทยารกรมวลัก

เล่ม ๔ ปี ๒๕๖๖

หน้าปก

หน้าปก
หน้าปก
หน้าปก
หน้าปก
หน้าปก

หน้าปก

โหวตกรรม สวัสดิ์

พระพุทธเจ้าทรง ๒๔๕๖

เล่ม ๕

หลวงราชบัญชา (ล่อ แผ่งสกา) รวยรวมพิมพ์

มีกรรมสิทธิ์ ตาม พระราชบัญญัติ

แก้คำผิด

หน้า ๑๒๘ บรรทัด ๕ คำว่า มาตรา ๒๘ ต้องเป็น ๒๖

บรรทัด ๕ คำว่า จดสิทธิบัตร ๒๒๔๖ ต้องเป็น ๒๒๔๘

หน้า ๒๕ บรรทัดที่ ๔ คำว่า ในกรณีนี้ ต้องเป็น การทำนา

หน้า ๘๕ บรรทัดที่ ๘ คำว่า โจทก์สืบส่วนตน ต้องเป็น โจทก์สืบ

ด้านอง

หน้า ๑๓๓ บรรทัดที่ ๓ คำว่า ไม่ควรถึงแก่ ต้องเป็น ว่า

ไม่ควรถึงตน

สารบัญ

คำพิพากษาฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๖

คดีชัมเหง

นาย ชัม คำเดย พุด ขอลเงินเดือนที่ค้าง ต่อ นาย เข้ม ๆ
กดับ คำทอ จำเลย แด่ดวง เข้ เศ จำเลย ๆ จึงเอาไม้
หวาดแทง นาย เข้ม ตาย ได้ ชื่อว่า จำเลย ถูก กัด ชี
ด้วย เหตุอันไม่ เป็น ชกรรม กัด เข้า บท ๕๕ แห่ง
กฎหมาย อาญา หน้า ๕๕

กรรมสิทธิ์

ที่ดิน ที่ ไม่ มี หนังสือ สำคัญ สำหรับ ที่ นั้น ถ้า ผู้ใด
ปกครอง อยู่ ผู้ นั้น ย่อม มี อำนาจ ด้ กว่า ผู้อื่น ใน การ
เลี้ยง สิทธิ หน้า ๗๕

ทาง เดิร

การ ที่ จำเลย ทำ ทำนบ สำหรับ กั้น นา เข้ม พุด จำเลย
ซึ่ง เคย บัด ทำ ตาม ภูมิ ประเทศ นั้น ถ้า เป็น การ จำเป็น
ในการ ทำนา ของ จำเลย แล้ว ถึง จะ เป็น ทาง เดิร
จำเลย ก็ ทำได้ ไม่ ผิด กฎหมาย หน้า ๖๕

ทาง เดิร ซึ่ง เป็น ทาง ใช้ กัน ใน ระหว่าง ญาติ พี่ น้อง
ของ เจ้า ของ ที่ นั้น หา เป็น ทาง สำ ชำรณ ประ โยชน์ ไม่
เมื่อ เจ้า ของ บัด เสีย ผู้อื่น พ้อง ไม่ ชน หน้า ๗๒

01/10/2565

๒๗๗๖

ทำร้ายร่างกาย

นาย พชร มงคล เวียน นักโทษ จนมี บาด เจ็บ ลำหัดสั้น

อธิบาย กฎหมาย

ศาล ดง โขขได้ ตาม บท ๒๕๕

ชัย มงคล สำหรับ เรือน จำ นัน ท่าน บัญญัติไว้

เพื่อ ประ โยชน์ คัด ดินดาน คนหมาย แต่ ท่าน ระวัง หวง
ห้าม มิ ให้ ใช้ โดย ปราศ จาก เมตตา จิตต หน้า ๓๐๘

ประมาณ

จำเลย ได้ จุด ไฟ เผา ไร่ ของ จำเลย ไฟ ได้ ตาม ไป

ใหม่ ทรัพย์ ของ โจท ด้ย หาย โทษ ที่ จะ ลง แก่ จำเลย
นศตพ บท ๒๐๑ ข้อ ๓ แห่ง ตักขณ ออาญา ทำให้
บท ๑๕๕ แถ ๑๕๗ ไม่ แถ เมื่อ คดดม ผิด ไม่ ร้าย แวง แถ
ศาล ปรับ จำเลย อย่าง เดียว ได้ หน้า ๘

ป้องกัน

นาย ชัย เข้า ไป ขุด ดิน ใน บ้าน จัน กัง ๆ ห้าม กัด บ่า

แถ เมื่อ จอบ จะ ฟัน จัน กัง ๆ กับ พอด จึง ทำ ร้าย นาย ชัย
มี บาด เจ็บ ไม่ ลำหัด ตงน ได้ ข้อ ๑๖ จัน กัง ทำการ ของ
กัน ทรัพย์ ไม่ เกิน แก่ เหตุ หน้า ๘๘

ภาษัตุว่า อธิบาย

ผู้ ใด ของ ทวง ฉกร ทำผิด กฎหมาย ภาษั ๕๓ ใน

กฎหมาย

จุด ศักกร ๓๒๕๗ มาตรา ๕๓ ผู้ ใด ของ เปน ผู้ มี เจตนา
ร้าย ทำ โดย รุจา เปน ตาร ผิด ศาล จึง จะ ลง โทษ ได้
ไม่ เหมือน ทำผิด มาตรา ๒๖ ถึง ไม่ มี เจตนา ร้าย ก็ ไม่
ฟัน ผิด หน้า ๓๓๘

ค

ในคดีอาญา ที่ต้องอาศัยของกลาง เป็นข้อพิจารณา
ด้วยแล้ว ถ้าของ กลาง นั้น สูญ หาย ศาสตร์ จะ คง โทษ
จำเลยไม่ได้ หน้า ๑๖

การ ร้องขอ ค้ำประกันเพิ่ม เต็ม เมื่อ มี คำ พิพากษา
แล้ว นั้น ผู้ ร้อง ต้อง แสดง ให้ ศาล เห็น เป็น แก้ว มุตว่า
พยาน จะ รั้ เห็น ข้อ ความ ที่ เป็น ประโยชน์ แก่ คดี ของ ผู้
ร้อง สักงาน ใด ถ้า ไม่เช่นนั้น แล้ว วิธี พิจารณา ไม่
อนุญาต หน้า ๕๐

คำว่า ไม่ จะ เป็น คดี ตรวจ ตาม บท วิเคราะห์ ศัพท์
มาตรา ๖ ข้อ ๑๕ หรือ ไม่ นั้น เป็น ข้อเท็จจริง ไม่ใช่
ปัญหา กฎหมาย หน้า ๓๒

การ ที่ จำเลย ทำร้าย ร่าง กาย มารดา ของ จำเลย เอง
นั้น ถึง บาดแผล ไม่ สำหัด ศาล ก็ คง โทษ หนัก กว่า
การ ทำร้าย กัน ตาม ขรรณคดีได้ หน้า ๖๒

การ ฟ้อง คดี ฟ้อง แด่ อาญา ร่วม กัน ถ้า คดี อาญา
พิจารณา ไม่ สัม ก็ ไม่ ทำ ให้ คดี ฟ้อง เสีย ไป หน้า ๓๐๘
จึงหา ทำร้าย กัน บาดเจ็บ ไม่ สำหัด ถ้า ฐาน ที่
วิวาท ไม่ ไซ้ ใน ที่ ย้อง ถนน หวดงฎา ที่ ตำราธรณ สักงาน แล้ว
หา ไซ้ ความ อาญา แผ่น ดิน ไม่ หน้า ๓

หรือชื่อ จำเลย เป็น เจ้า ณ นน เป็น ขอ วนจตุย ชื่อ
จริง เท็จ หน้า ๘๓

วิธีพิจารณา จำเลย พุด ว่า ถ้า อ้าง บุษบา ไม่ยอม ให้เงิน
ตัดสิน จำเลย จะ พ้อง ตาม ให้ คิด คุก อ้าง บุษบา ถัด ก็ ส่ง
เงิน ให้ จำเลย ไป ตง น ได้ ชื่อ ว่า จำเลย ชื่อ หา ใช้
ความ มีท ฐาน กน โทก ไม่ หน้า ๘๗

วิธีพิจารณา จำเลย จับ ตุ๊ก จ้าง โทก ไป ถัก ชั่ง ได้ โทก จะ พ้อง
อรรถภาพ จำเลย ว่า ทำให้ เลื่อม เตี้ย อีกร ภาพ ตาม บท ๒๗๐
ไม่ได้ หน้า ๓๐๓

วิธีพิจารณา เมื่อ ผัว ยิง มี ชื่อ ด้ว ด้ว เมีย น้อย และ เมีย หลวง
ตัดสิน จะ พิฆาต กับ ด้ว ยิง เรื่อง ดิน ด้ว ด้ว ไม่ได้ หน้า ๓๓๓

วิธีพิจารณา ข้าราชการ เทศ กิบาล ซึ่ง มี อำนาจ ลง ชื่อ รับ รอง
รับรอง ฎีกา ฎีกา ได้ นน จะ ให้ ผู ่อน คร ด้ว แทน ไม่ได้ พระราช
บัญญัติ ให้ อำนาจ แด เฉพาะ ตัว เทศ กิบาล หน้า ๓๔๖

วิธีพิจารณา กงร ที่ จำเลย ด้ว หมาย ด้ว โดย มี แต่ ด้ว ของ ญ กษ
ภาษา ด้ว กำ กับ มา นน ไม่ เป็น การ พัน ผิด ตาม มาตรา ๒๖
แห่ง กฎหมาย ภาษ ฐน ใน ๓๓๓ กติกราช ๓๒๔๗ หน้า ๓๖๗

วินิจฉัยพิจารณา

การ ที่ จำเลย พุด จำ นาย ยก กับ อ่างแดง จิว่ ตอบ

คำพิพากษา

รักใคร่ เป็น คู่ ต่าง กัน ถ้า มี ทั้ง ก็ คง ออก ลูก แล้ว
ตั้ง นี้ ได้ ชัด ว่า จำเลย พุด เกิด กว่า คิ เตียน โดย สุภาพ

แปล ความ นิต เข้า ยศ ๕๘๕ แห่ง กฎหมาย ขาญา นำ ๓๗๕

วินิจฉัยพิจารณา

โรง การ พก หญิง ไป ทำ ชัก เรวณะ ที่ พัก สำหรับ คน เช่า

หญิงนคร ได้เกณฑ์

นชน เจ้า ของ สถานที่ ไม่ มี นิต เมื่อ โจท ดับ ไม่ได้ ว่า
หญิง นม ไม่ ยนยวต หรือ ไม่ แตะ เป็น หญิง นคร ได้ เกณฑ์
หรือ มี ใช้

นำ ๓๗๘

วินิจฉัยพิจารณา

ประ เพลน ใน เมือง หนึ่ง ซึ่ง ราษฎร ใน เมือง หนึ่ง

ประเพณี อาศรัย

ประเพณี กัน อยุ่ ศาล กัด เป็น หตก วนิจดัย ซอ พากษ
ใน คต นน ใด

เมื่อ อาศรัย เจา อยุ่ แลว นาน ทำ ได้ ก็ จะ ก่อ เอา ทน
โดย อำนาจ เป็น ประทับ กษ ไม่ ได้

นำ ๓๗๓

วินิจฉัยพิจารณา

โจท พึ่ง ฆัง ไม่ ถูก ทวง จำ ดย ต้อง เสีย หาย แล้ว

คำเสีย หาย

โจท ค้าง รับ นิต ชอบ ใน คำ เสีย หาย นน

นำ ๓๓๘

วินิจฉัยพิจารณา

กฎหมาย ตกษณ เบ็ด เด็ ร็จ เรือง ณะ ทัง ที่ คิน ๘ บ

อธิบายกฎหมาย

ป็น นี้ ไม่ ใช้ ใช้ เพลน ไป ใน ที่ ทุก ชนิด กัง
แล้ว แต่ ที่ คิน นม หนึ่ง สือ ชนิด โด เป็น หตก วนิจดัย

นำ ๘๒

วิธีพิจารณา

การทำให้เขาตาย เพราะอาศัยศีล พัด หลง

เจตนา

หรือผิดด้วยความโง่เขลา นั้น มีโทษฐานฆ่าคน
ตายโดยไม่มีเจตนา หน้า ๔๒

คำวินิจฉัยภาพของจำเลย เมื่อไม่ปรากฏว่า
จำเลยถูกหลอกอย่างไร แล้ว ถึงไหน จะไม่มีพยาน
ประกอบก็ถึงโทษจำเลยได้

ในการพิจารณาคดีอาญา เมื่อปรากฏว่ายัง
มีพยานที่รู้เหตุในเรื่องนั้น ถึงไหน จะไม่อ้างศาล
ก็มีอำนาจเรียกมาสืบได้ หน้า ๕๒

วิธีพิจารณา ฎีกา

ยื่นฎีการ้อยใจแล้ว ไม่แดง มุดคดีต่อไปนั้น เป็น
เหตุให้ศาลสูงไม่วินิจฉัยฎีกานั้นได้ หน้า ๔๘

คำสั่งของสมทเทศาภิบาลที่สั่งว่า อนุญาต
ให้ลดรายฎีกาด้วยเห็นว่าเป็นปัญหากฎหมายนั้น ถ้า
ปรากฏว่าคำสั่งชนิดนี้ เป็น ขรรชนิยมสำหรับพนักงาน
อัยการแล้วพึงเป็นข้อรับรองไม่ได้ หน้า ๓๒๖

วิธีพิจารณา

พนักงานอัยการว่าความแผ่นดิน ไม่ควรตั้งต้นเป็น

อาญา

มานรดีที่จะให้คดีชนะแต่ฝ่ายเดียว ต้องซึ่งคดีดูบาง
ใช้ว่าการลงโทษได้ทุกอย่างจะเป็นคุณทุกอย่างนั้น
ห้ามไว้ได้ หน้า ๓๓๓

เข้าไปในร้านเขาแล้วสักทศวรรษ ซ่อนเค็ด กัดบ้อออกมา
ค้อ หนาเจ้า ทวพย คง น หาไซ่ กิริยาจิง รวด ทวพย
ไม้ ไม้ ๑๓๖

สัญญาเช่า หนังสือสัญญาเช่าที่ดินมีกำหนด กาล นน เป็นการ

วิชากรณา ตัด ส่วนหนึ่ง ทำ สัญญา ไม้ ให้ เต็มยง เฉพาะ กาล เท่านั้น
ไม้ เนนการ มีตมก ตัดส่วนหนึ่ง ตัดออกไปทุกเมื่อ หน้า ๘๕

สัญญา สัญญารับซื้อ ทำอะไรให้ แก่กัน ใน เบื้องหน้านี้ถ้าการ
นั้น ยังไม่ สำเร็จ รับกับ มา สัญญา นั้น ยังไม่ เกิด หน้า ๑๕๗

สัญญาตุ๊กจ้าง ให้ เขาทำ สัญญารับ เงิน ต่อหน้าไป แล้ว ไม้ ให้
เขาซื้อรับ ใช้ การงานนั้น ก็ยัง ตัด ให้ เขาตาม พระ ราช
บัญญัติ หน้า ๑๒๒

อาญา วิธพิจรณา ในคดี อาญา ซึ่งมี โทษ ต่ำ ออกกฎหมาย โทษ นั้น โจทจะ
ขอ ให้ ศาลทำเป็นใจ ยักใจ ใจ นวรไป ตามคำขอ นั้น ไม้ ได้

เมื่อไม่มี เหตุฐาน อย่างใด มา ดำ แดง หน้า ๑๒๘
ผู้หนึ่งผู้ใด ไม่ มี หน้า ที่ ตามกฎหมาย ที่ จะ ต้อง รับ
ผิด ชอบ แทน กิริยา ของ คน อื่น ผู้หนึ่ง ใน ทางอาญา เงิน
แต่ กิริยา นั้น นั้น จะ ได้ เกิด ขึ้น โดยความ บขง เค้ขมส่อน
ของ คน หน้า ๘

ในคดีที่จำเลยทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหายนั้น
ขัยการ มีอำนาจฟ้องเรียกค่าเสียหายแทนราษฎร รวม
ไว้กับคดีอาญาได้ ถึงความผิดชนิดนี้ จะไม่ได้จำระนัย
ไว้ในพระราชบัญญัติเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาญา
ร.ศ. ๑๒๖ มาตรา ๑ ก็ไม่แน่นอน บท ๘๕ ลักษณะ
อาญาให้อำนาจ

อนาจาร

จำเลยจับข้อมือและปลดหญิงลงนอนหงายแก่ผ้า
ห่มผ้าไหมหญิง แต่จวนทับหญิง แต่มีคนมาเห็นจำเลย
จึงฉะหนีไป ดังนี้ ได้ชี้ว่าทำอนาจารแก่หญิง
หาใช่พยานอื่นอันไม่

เขยเขต

ในลักษณะทั้ง การ ดึง ตัว แทน นอน แม่ บทว่า ตัว
การ ต้อง รวม ผิดชอบ ของ ตัว แทน ใน กิจ อัน นำ ที่ สรรพ ถึง
และ ตัว กวร ต้อง ผิด ชอบ ใช้ ใน การ ข้อยื่น ของ ตัว แทน
ผู้ทำ กิจ ใน เวลานั้น คือ ไม่ จวน นี้ เขา ประโยชน์ ให้ แก่ ตัว
การ หรือ ตัว เอง

อายุ ความ มรฎก

ในคดีที่มรฎกเป็นเจ้าของหนี้ ถึงเกิน ๓ ปี ผู้รับ
มรฎกมีฟ้องเรียกหนี้จากลูกหนี้ได้ ตามอายุความ
หนี้สิน

คำพิพากษาที่ ๑๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา

วิวาททำร้ายกัน บาดเจ็บไม่สาหัส ถ้าฐานที่
วิวาท มีไซ้ในท้อง ถนน หลวงญาติ สาธารณสถานแล้ว หา
ไซ้ ความอาญาแผ่นดิน

คำพิพากษาที่ ๑๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจจักษุ
โรค อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

กรมอัยการ
ในคดีระหว่าง

นายหม่อม
จำเลย

โจทก์ฟ้อง ศาลพระราชอาญาหาว่า เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๑๓๐
เวลา ตกลงคืน จำเลย บังอาจทำร้ายร่างกาย นายเด็กบาดเจ็บสาหัส
ที่ตำบลบางยี่สิบ แขวง กรุงเทพฯ

นาย นอม จำเลยให้การ ปฏิเสธ ข้อ โจรท ห ต่อสู้ ว่า จำเลย เดิม มา พบ นาย เด็ก ๆ เอา ท่อน เหล็ก ตี ทำร้าย จำเลย ก่อน จำเลย จึง ได้ เอา มีด ที่ ถู พ้น นาย เด็ก เพื่อ บอง ถน ตัว ๆ

ศาล พระราช อาญา พิเคราะห์ พง คำ พยาน โจรท จำเลย คดี ได้ ความ ว่า ตาม วัน เวลา ที่ โจรท ทำ นาย เด็ก เดิม ถ่ม จาก กรม கடอง จะ ไป บ้าน ฝ่าย จำเลย เดิม จะ เอา หน้า ผง ไป ถวาย พระ จำเลย กับ นาย เด็ก เดิม ไป พบ กัน เข้า ที่ วัด เล่า ว่า คน ชี้ นาย เด็ก กับ จำเลย ต่าง ทำร้าย ถน บาดเจ็บ ทั้ง ๒ ข้าง คือ นาย เด็ก มี แผล ถู กุ พน ที่ ศีรษะ กับ ที่ อัง มี ๒ แผล ต้อง รักษา ตัว แต่ ทำงาน หนัก ไม่ได้ อยู่ ๒๘ วัน กวด ฝ่าย จำเลย มี แผล ถู กุ ศีรษะ แผล แด แขน นอม นาย เด็ก แต่ จำเลย ต่าง ไป แจ้ง ความ ต่อ โรง พัก กอง กระ เวน ว่า ตน เป็น ผู้ ถู กุ ทำร้าย ทั้ง ๒ ข้าง พยาน สำคัญ ใน คดี ฝ่าย โจรท ก็มี แต่ คำ พยาน เดิม เบิก ความ ว่า จำเลย เป็น ผู้ เอา มีด พ้น นาย เด็ก ก่อน ฝ่าย จำเลย ถัด เบิก ความ ต่อสู้ ว่า นาย เด็ก ตี จำเลย ก่อน จำเลย จึง ได้ เอา มีด พ้น ๆ

ศาล พระราช อาญา วิวินิจฉัย คดี ได้ ยก เหตุ ที่ จำเลย แต่ง ตัว ไม่ เรียบ ร้อย ฝ่าย นาย เด็ก แต่ง ตัว เรียบ ร้อย แต่ เหตุ ที่ จำเลย ถู กุ มีด แต่ รูป ร่าง ใหญ่ โต ชน เป็น ข้อ สันนิษฐาน ว่า จำเลย เป็น ผู้ ทำร้าย นาย เด็ก ก่อน จึง คดี ติน ดวง บท มาตรา ๓๕๖ ฐาน ทำร้าย ร่าง กาย สำหรั ให้ ลงโทษ จำคุก จำเลย มี กำหนด ๒ ปี ๆ

ที่ เสด็จอุทธรณ์ พิจารณาคดีที่จำเลย อุทธรณ์ เห็นว่า พยานแดง เหตุผลในคดีที่ได้ความในทางพิจารณา นั้น เป็นแต่เพียง กระทำให้น่าสงสัยว่าจำเลย จะได้ ทำร้าย นาย เด็ก ก้อน เท้า นั้น ควรวินิจฉัยให้จำเลยได้รับผลดี จากข้อสงสัยนี้ จึงพิพากษาคดีนี้ว่า พิพากษาศาล พระราชอาณา แต่ให้ยกฟ้องโจทก์เดิม ปลดปล่อยตัวจำเลยไป ฯ

กรมอัยการ ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา คดีก้อนคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่าผิด แต่ไม่ได้ชี้แจงเหตุผลอะไรต่อไป ฯ

กรรมาธิการศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนเรื่องนั้นตลอดแล้ว ได้ความตามทางพิจารณาดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น เห็นว่าเรื่องนี้เป็นคดีวิวาทแท้ จำเลยกับนายเด็กก้อนวิวาททำร้ายกันทั้ง ๒ ฝ่าย แต่ต่างไม่มีบาดแผลที่ลำหัดฉกรรจ์ แต่ฐานที่วิวาทก็มีใช้ในท้องถนนหลวงๆ ที่สาธารณะสถาน เรื่องเช่นนี้กฎหมายเดิมก็ตีแต่ประมาทอาญาคดี มิได้มีบัญญัติไว้แต่บทใดบทหนึ่งว่า เป็นความชญาแผ่นดินเลย ฯ

อาศรัย เหตุนี้จึงพร้อมกันพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แต่ให้ยกฎีกากรมอัยการเสีย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ
พระยาพรหมพิทยากร

พระยาพรหมพิทยากร
01/10/2565

พระยาเกษมศุกา

คำพิพากษาที่ ๑๔ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

อาญา วิธีพิจารณา

ผู้หนึ่งผู้ใดไม่มีหน้าที่ตามกฎหมาย ที่จะต้องรับผิดชอบแทน
ชอบแทน กิริยาของ คนอื่นผู้หนึ่ง ในทางอาญา เว้นแต่
กิริยา อันนั้น จะได้เกิดขึ้นโดย ความยุบง เลี่ยม สอนของตน

คำพิพากษาที่ ๑๔ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกา
โจทก์ จ้างเคย อัครวง คำพิพากษา ศาล อัครวง

อัยการ เมืองนนทบุรี

โจทก์

ในคดีระหว่าง

นาย ห่อ นาย ชน นาย ชุ่น

จำเลย

คดีนี้ โจทก์ พกตั้ง ศาล เมืองนนทบุรี หัวดง เมื่อวันที่ ๕ มกราคม
พ.ศ. ๒๔๕๓ เวลาเช้า จำเลยทั้ง ๓ ค้างใช้ คดีตรวจดู กระทำร้าย ซึ่งกัน

แต่กัน มีบาดแผล นาย ห่อได้ฆ่า นาย คล้อยตาย ณะ คำบด บาง
รัก น้อย เมืองนนทบุรี รอให้ตั้งโทษ ตาม ดัชนีณ อาญา มาตรา ๒๕๓ ฯ

นาย ห่อ ให้การ รับ ว่า ได้ พ้น นาย คต้อย ตาย จริง โดย ตาม โทษะ เพราะ นาย คต้อย แด นาย ชัน ได้ เป็น ผู้ ก่อ กรรม พ้น จำเลย ก่อ ชน ฝ่าย นาย ชัน นาย ชุน ให้การ ปฏิเสธ ฯ

ศาล เมือง นครบุรี พิจารณา เห็น ว่า เป็น คดี ที่ เกิน ขำ นาค ศาล เมือง ทำความ เห็น ส่ง ให้ ศาล พระราช อาญา ตติ ดิน ฯ

ทาง พิจารณา ได้ ความ ว่า เมื่อ วันเกิด เชศ ได้ มี การ แห่ บัด พง ทำ พิธี ฆบ ใช้ ธิดา ตระ โวศ เมื่อ แห่ เสร็จ แล้ง นาย ชัน กับ นาย ชุน เกิด เทลาร ทำ ทาย กัน จน แต่ มี ม หาม ได้ จึง เด็ก กัน ไป คราว หนึ่ง อัก สัก ประเดี้ยว นาย ชน ถอ ไม่ ทลาง ไป ทบ ทาย นาย ชน อัก นาย ชน จึง รอง คอบ ว่า ให้ ไป คอ สู้ กัน ที่ บ้าน ชำ คง พรหม กอ้าง ฯ แต่ นาย ชัน จะ ไป คอย ที่ นั้น ครน แต่ นาย ชัน ได้ ฅย มัด ลง จาก เรือน ไป ถึง ทาย เรือน ชำ คง พรหม นาย ห่อ ถอ มัด มา คด ดย น โทษ รอด เรือน ชำ คง พรหม อย นาย ชัน จึง รอง ถา น ว่า " ห่อ ถา " นาย ห่อ คอบ รับ แต่ จะ มี เหตุ ผล ประการ ไต ไม่ บร วากู นาย ชัน ตรง เอา มัด พน นาย ห่อ หนึ่ง ที่ ถูก ที่ มือ นาย ห่อ จึง เอา มัด ของ ตน พน นาย ชัน ยาง ถูก ที่ ศว นาย ชัน ตม นาย ห่อ ชน เหยยม ครอม ไว เจอ มัด จะ พน ชำ อัก ใน กน ไต นั้น นาย คต้อย ผู้ ตาย เป็น น้อง ชย นาย ชัน เห็น ดัง นั้น ก็ ฅย ไม่ ทร ดาน เวศ ต นาย ห่อ ดัง ที่ หนึ่ง นาย ห่อ ฆะ มา ดัง แล้ง ครน ถก ชน ได้ ฅย ไต พน นาย คต้อย ถูก ที่ ศรัษะ ฅมอง แคก นาย คต้อย ฆด ใจ ตาย ด้วย บาต แผล ใน ศน วัน นั้น เอง ใน ขณะ ที่ ฆต มุน กัน อยุ่ นั้น นาย ชุน จำเลย

ยื่น อยู่ห่าง ประมาณ ๕ วา นาย กัดต ปกติ กอด ตัวไว้ ไม่ให้เข้ามามี
เกี่ยวข้อง กระทบ ร้าย อย่างไร เมื่อ เกิดวิวาท กัน แล้วได้ ตรวจ ดูบาด แผล
นาย ห่อ มี ๒ แผลไม่ ล้ำหัตถ์ นาย อิน มี หาย แผล เป็น แผล ล้ำหัตถ์ แต่
ถึง กับ ทำให้ รูป หน้า เสีย โคม ค้วย ๆ

ศาล พระราช อาญา ปฎิภา ราชชาด ว่า นาย ห่อ จำเลย มีความ ผิดฐาน
ฆ่า คน ศาย โดยไม่ เจตนา ตาม ตัญชน อาญา มาตรา ๒๕๓ แต่ให้ ลงโทษ
เพียง กำหนด ใน มาตรา ๒๕๓ ตาม คำ โจทก์ ของ ขอร้อง ส่วน นาย อิน
นาย นาย อิน นั้น ปฎิภา ว่า ผิดตาม ตัญชน อาญา มาตรา ๒๕๓ ให้ จำคุก
นาย ห่อ มี กำหนด ๒ ปี นาย อิน นาย อิน คตะ ๓ ปี มีด ของ กัดต
ให้ รม เสีย ๆ

นาย อิน นาย อิน จำเลย อุทธรณ์ ศาล อุทธรณ์ ปฎิภา ว่า ข้อ
เท็จจริง ที่ ศาล ดำเนินคดี มา นั้น ชัดเจน แล้ว เว้น แต่ ข้อ ที่ ลงโทษ นาย
อิน นั้น ยัง มี ข้อ ขบ เพราะ ทาง พิจารณา ปฎิภา ขัด ว่า นาย อิน ยืน อยู่ ห่าง
ที่ วิวาท ๕ วา มี ได้ เกี่ยว ข้อ ลง มือ ทำ ร้าย ประการใด แม้ นาย
อิน แด นาย อิน จะ ได้ มี เหตุ เหตุระ กัน กับ อิน ซึ่ง กระทำให้ นาย อิน มา ทั้ง เรือน
อ้า แดง พรหม กัด แต่ สวรร รุก ว่า คน ผู้หนึ่ง ไม่ มี นำ ที่ ความ กุหมาย ที่
จะ ต้อง รม ผิด ชอบ แทน กิริยา ของ คน อีก ผู้หนึ่ง ใน ทาง อาญา เว้น แต่
กิริยา อิน นั้น จะ ได้ บัง เกิด ขึ้น โดย ความ ยุ่ง เสีย ม ล้อ น ของ คน แต่ ใน
คดี นี้ ไม่ ปฎิภา ว่า นาย อิน ได้ ยุ่ง ถูก ใช้ นาย ห่อ ให้ ช่วย กระทำ ร้าย นาย

อันประการใด จึงแก้คำตัดสินศาลเดิมให้ปล่อยตัว นาย อุ๋น พัน โทษ
ไป นอกนั้นคงพิพากษาขึ้นตามเดิม ฯ

โจทก์แต่ นาย อุ๋น จำเลย ทั้ง เกตุฯ ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมตรวจสอบตามคดีนี้ ฐานพิจารณา
ได้ความตามที่กล่าวไว้ข้างต้น เห็นว่าศาลอุทธรณ์ พิพากษาตัดสิน
มาชอบด้วยทางพิจารณาแต่บทกฎหมายแล้ว ไม่มีเหตุที่จะแก้ไข
ให้เป็นอย่างอื่นได้ พนักงานอัยการคนที่ฟ้องความนี้ไม่เป็น
เหตุลงปริมาณ มนกิจ มารับหน้าที่หมายจะคอยคดีขึ้นก็หาไม่ได้ ถวาย
ฎีกาข้อนี้ ข้อปล่อย นาย อุ๋น แล้วรับได้จำจะชี้แจงจนบัดนี้ตรงมาได้
๙ เดือนแล้วก็ไม่ทำคำสั่งชี้แจงแต่ตั้งเหตุขึ้นมา ทว่าราชการมีดพื่อให้
พันหน้า ทั้งความนี้ เป็นคดีของ กัดเท่านั้น ไม่สมควร ยอจะยัง
ให้ยกฎีกาโจทก์จำเลยเสีย บังคับคดีตามคำตัดสินศาลอุทธรณ์ทุก
ประการ ฯ

ศาลฎีกาวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมเสนาบดี

พระยา นรเชษฐ์ บัญชาภักดิ์

พระยา เกษมศุขการ

อธิบดี ทรง พิพากษา

คำพิพากษาที่ ๑๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

ประมาท

จำเลยได้จุดไฟเผาไร่ ของจำเลย ไฟได้ลามไปไหม้
ทรัพย์สินของโจทก์เสียหาย โทษที่จะลงแก่จำเลยนั้นตาม
บท ๒๐๑ ขี้อยู่ ๑ แห่งลักษณะอาญา หาใช่บท ๑๘๕
แต่ ๑๘๗ ไม่ แต่เมื่อความผิดไม่ร้ายแรงแล้ว ศาล
ปรับจำเลยอย่างเดียวกันได้

คำพิพากษาที่ ๑๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกา
จำเลย อรรถกรณ คำพิพากษา ศาล อรรถกรณ ขำหลวงพิเศษ ฯ

อาแดง ล้มจิ้น โจทก์
ในคดี ระวัง
อาแดง ผด อังแดง น้อย จำเลย

คดีนี้ โจทก์ฟ้อง ต่อศาลเมืองอุทัยธานีหาว่า เมื่อวันที่ ๕
มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๔ เวลาบ่ายวัน จำเลยได้เอาไฟจุดเผา

เสียบ หาย แก้ว ๒๐ บาท ตามเดิม ส่วน ค่า ขรรพ เนียม นน ให้ เป็น
ภาพไป ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๖

กรม สจ. สดี

พระยา กฤติ กานุกรณ กิจ

พระยา จักร บำณั ศรี ศี สดี สดี

พระยา เกษม ศุขการ

ม. สดี สดี สดี สดี

อธิบดี ทรวง ปฎิภา

จำเลย กระทำให้ บ้าน เรือน ราษฎร ถูกไฟไหม้ เสียหายไป หาย ราย รวม ราคา เงิน ๑๖๓๔ บาท ๗๔ สตางค์ โจทก์ ขอให้ ตง โทษ จำเลย ตาม กฎหมาย ดัชนี ณ อยุธยา มาตรา ๓๘๗ ๒๐๑ แต่ใช้ ค่าเสียหาย แก่ ราษฎร ฯ

จำเลย ให้ การ รับ ว่า ได้ เมา ไร ของ จำเลย จริง แต่ เชื้อเพลิง ได้ คับ หหมด แล้วย เพลิง ที่ ใหม่นี้ ไม่ ใช้ เชื้อเพลิง ที่ จำเลย จุด ไว้ ฯ

ศาล เมือง ชอน แก่น พิสูจน์ แล ฟัง ว่า เพลิง ที่ ใหม่นี้ บ้าน เรือน ราษฎร ราย นี้ เกิด จาก เชื้อเพลิง ที่ จำเลย เมา ไร โดย ความ ประมาท ของ จำเลย จึง พิพากษา อ้าง กฎหมาย ดัชนี ณ อยุธยา มาตรา ๓๘๖ - ๓๘๗ ตง โทษ จำคุก จำเลย ได้ มี กำหนด ๒ ปี ส่วน ข้อ เสียหาย นั้น เห็น ว่า ไม่ มี กฎหมาย บท โท ให้ อำนาจ แก่ โจทก์ ฟ้อง จึง ให้ ยก เสีย ฯ

โจทก์ อทธรณ์ คิด คำน แต่ ข้อ ที่ ศาล ไม่ พิพากษา ให้ จำเลย ใช้ ทุนทรัพย์ แล อ้าง กฎหมาย ดัชนี ณ อยุธยา มาตรา ๓๘๖ โจทก์ มี อำนาจ ฟ้อง ได้ ฯ

ศาล อทธรณ์ ข้าง ทวง พิเศษ เห็น ว่า คดี ที่ โจทก์ ทวง ว่า จำเลย ได้ กระทำให้ เกิด ภัย ณ ตราย แก่ ทรัพย์ ของ มหาชน นั้น ข้อ การ โจทก์ ไม่ มี อำนาจ ฟ้อง เรียก ค่า เสียหาย แทน ราษฎร ได้ เพราะ พระราชบัญญัติ เพิ่มเติม วิธี พิสูจน์ ความ ชั่วร้าย มาตรา ๖, ๗, ๘ มาตรา ๑ บัญญัติ ให้ ข้อ การ ฟ้อง แทน ได้ แต่ ใน คดี เรื่อง ดัก ทรัพย์ แฉ่ง ซึ่ง จึง รวด ปัดัน กัน โจทก์ นี้ ยักยอก รับ ของ โจร เท่านั้น คดี เรื่อง นี้ เป็น หน้า ที่ ของ ผู้ ถูก เสียหาย จะ ฟ้อง เอง โดย ตรง เว้น แต่ ผู้ ถูก เสียหาย จะ ไม่ ได้ ฟ้อง แล้วย

ค่าตัวก็มีอำนาจที่จะพิพากษาให้จำเลยใช้แทนได้ ตามกฎหมายลักษณะ
 อาญา มาตรา ๘๕ แต่ในคดีเรื่องนี้ ค่าเสียหายมากมายหลายเจ้าของ
 แด่เป็นกรร ยุ่งยากที่ทรัพย์ไม่ตรงตามบัญชีที่มี แต่ไม่ได้ตัวเจ้า
 ทรัพย์ มา ตีบ ก็มี จะกำหนดค่าเสียหายลงในเวลานี้ไม่ถูก ครั้นจะ
 สั่งให้พิจารณาคดีต่อไป คดีอาญาก็จะพลอยชักช้าไปด้วย จึงได้แยก
 คดีค่าเสียหาย น ออกจากคดีอาญา ให้เป็นหน้าที่ของผู้ถูกเสียหาย
 จะฟ้องร้องเอง แต่ให้ยกอุทธรณ์ของโจทก์เสีย ๆ

โจทก์ ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา โท้เถียง อย่างเช่น เดียด ดังว่าใน
 ชั้นอุทธรณ์ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องแทนราษฎรได้ ฯ

กรมการ ฎีกาพร้อมกันตรวจ บัญชีคดี เรื่องนี้ เดียด แล้วเห็นว่า
 คดีชั้นต้น แม้จะมีโจทก์ฟ้อง ในพระราชบัญญัติเพิ่มเติมวิธีพิจารณา
 ความอาญา ร.ศ. ๑๒๖ มาตรา ๓ ตั้งศาลอุทธรณ์ชั่วคราวพิเศษ
 กล่าวคือ ยิงการก็มีอำนาจฟ้องเรียกค่าเสียหายแทนราษฎร รวม
 ไปกับคดีอาญาได้ เพราะกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๘๕ ให้อำนาจ
 แก่ศาลพิพากษาได้จนถึงผู้เสียหาย ไม่ต้องฟ้องเรียกเมื่อศาลพิพากษา
 คดีอาญา จะพิพากษาให้คืนทรัพย์ ฤ็ใช้ราคาได้ และในเรื่องนี้
 ยิงการได้ฟ้องเรียกแทนพร้อม กับคดีอาญา เหตุใดแต่จึงจะไม่ มี
 อำนาจฟ้อง อันนี้ ตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๘๕ นี้ กรมการ
 ฎีกาถือว่าเป็นกฎหมายที่ ขยายข้อความในเรื่องค่าเสียหายนี้ กว้างกว่า

พระราชบัญญัติเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาญา คีก ๑๒๖ มาตรา ๓
แต่ได้ประกาศใช้ภายหลังพระราชบัญญัตินั้นด้วย ดังนั้น จึงควรถือ
ตาม มาตรา ๕๕ นี้ เป็น บทที่ให้อำนาจแก่อัยการฟ้องเรียกค่าเสียหาย
แทนราษฎรในคดีเรื่องนี้ได้ แต่ค่าเสียหายในคดีนี้ยังไม่
ได้รับความชัด ความที่ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษได้กล่าวไว้ แต่ให้
แยกว่าเป็นคดีใหม่อีกชั้นหนึ่งนั้นชอบแล้ว ฯ

ปัญหาในข้อที่ศาลล่างวางบท แลลงโทษจำเลยนั้น เห็น
ว่าแม้ โจทก์จำเลยจะมีได้ ผู้ทวงคดีความจริงก็ดี แต่เมื่อศาลฎีกาเห็น
มีเหตุที่ควรระงับโทษจำเลยลงได้ ศาลก็มีอำนาจวินิจฉัยได้ ใน
เรื่องนี้โจทก์ฟ้องว่าจำเลยผิดฐานประมาท แต่ศาลล่างก็ได้ชี้ขาด
แล้วว่าจำเลยได้กระทำความผิดโดยประมาท แต่ไปวางบท ๓๗๖ - ๓๗๗
จำคุกจำเลยถึง ๒ ปีนั้น เห็นว่าแรงไป แต่ไม่ถูกบทกฎหมาย
คดีนี้เข้าบท ๒๑๑ ข้อ ๑ ซึ่งควรมีโทษอย่างแรงไม่เกินกว่า ๒ เดือน ฯ

เพราะฉะนั้น จึงพิพากษาแก้ข้อกำหนดโทษ ให้จำคุกจำเลย
ไว้ ๒ เดือน นับแต่วันฟ้องของโจทก์ต่อไป ฯ

คดีฎีกา วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ
พระยาฤทธิอัคนิกรเนติ
พระยาจักรีปราณีศรีสวัสดิ์พิทักษ์
พระยาเกษมศรีขจร

๐171072585 พระยาฤทธิอัคนิกรเนติ ปรึกษา

คำพิพากษาที่ ๒๒๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา

ในคดีอาญาที่ ต้อง อาศรัย ของ กลาง เป็น ข้อพิจารณา
ด้วยแล้ว ถ้า ของ กลาง นั้น สูญหาย ศาลจะลงโทษ
จำเลยไม่ได้

คำพิพากษาที่ ๒๒๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้กรรมการ ตรวจฎีกา
จำเลย ยุทธธรณ์ คำพิพากษา ศาล ยุทธธรณ์ จำทวงพิเศษ

อัยการ เมือง เพชรบุรี

โจท

ในคดี ระหว่าง

จำเลย

จำเลย

คดีนี้ได้ความว่า โจทฟ้อง คือ ศาล เมือง เพชรบุรี ๒ ฉบับกล่าวหา
จำเลยว่า (๑) จำเลยได้ทำเงินตราสยาม ปลอมมาใช้จ่ายแก่ราษฎร
เนื่อง ๆ จำเงินเหรียญ สดถึง ปลอมได้ ๑๙ เหรียญ ครั้น เมื่อวันที่ ๑๓
พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๒๖๖ พนักงานไป ตรวจค้น พบ เงินเหรียญ บาทที่ใน หีบ
จำเลย ๑๒๑ บาท ๕๕ เหรียญ สดถึง ๒ เหรียญ ขอให้ ลงโทษ ตามกฎหมาย

ลักษณะโจร บทที่ ๑๕๖ (๒) ว่าใน ศก ๑๒๕ .. ๑๒๖ จำเลยได้ตั้งโรง
รับจำนำผิดต่อกฎหมาย ขอให้ลงโทษ ตาม พระราชบัญญัติโรงจำนำ
ศก ๑๑๔ มาตรา ๔ ฯ

จำเลยให้การ ว่าเงิน ปดอมที่ จับได้ นั้นเป็น เงิน ซึ่ง ถูก จำ ขาย เขา
ผิดได้ ใน เวลา เมื่อ จำเลย ไม่ อยู่ จำเลย ไม่ ได้ ตั้ง โรง รับ จำ นำ ฯ

ศาล เมือง เพชรบุรี พิจารณา แล้ว ตัดสิน เมื่อ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์
ศก ๑๒๖ ว่า หลั ก ฐาน พยาน โจท ใน เพียง พอ ที่ จะ ลง โทษ แก่ จำเลย ได้
ให้ ยกฟ้อง โจท เสีย ฯ

โจท อุตธรณ ฯ

ศาล มณฑล ราชบุรี มี คำ ตั้ง เมื่อ วันที่ ๑๔ สิงหาคม ศก ๑๒๗ ให้
ศาล เมือง ควบคุม เงิน ถัดมา ที่ จับ นั้น แล้ว รายงาน มา ยัง ศาล มณฑล ศาล
เมือง เขื่อน หนึ่ง ดို့ คอบ เมื่อ วันที่ ๒๔ มกราคม ศก ๑๒๘ ว่า เงิน ปดอม
หาย ได้ ส่วน ไม่ ได้ ความ ครั้น วันที่ ๑๐ กันยายน ศก ๑๓๑ ศาล มณฑล
ราชบุรี ถัดมา ส่ง ส่วน วน คืน ไป ยัง ศาล เมือง เพชรบุรี ถัดมา ว่า ศาล
มณฑล ไม่ มี ผู้ พากษา ควบคุม คณะ จะ ตัดสิน ให้ ส่ง ส่วน วน ไป ยัง ศาล
อุตธรณ ข้าหลวง พิเศษ ทัดสิน ฯ

ศาล อุตธรณ ข้าหลวง พิเศษ ปฏิภาณ เมื่อ วันที่ ๓๐ สิงหาคม
พระพุทศ คักราช ๒๔๕๕ ว่า พยาน โจท เบิก ความ ช่ม พัง ได้ ว่า จำเลย

มีเงินปลอมโดยทางชายฉาบ เมื่อจำเลยรู้อย่างนั้นใช้เงินนั้นต่อไปอีกดังนี้ มีความผิดตามกฎหมายลักษณะโจรบทที่ ๑๕๖ เทียบกับลักษณะมาตรา ๒๑๔ ให้จำคุกจำเลยโดยสถานเบา มีกำหนด ๓ ปี แต่ข้อที่ โจทก์หาว่าตอบผิดถึงโรงรับจำนำนั้น พิเคราะห์ไม่ได้ความให้ยกเสีย ฯ

จำเลยร้องทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรม การ ค้าต มั่วกดได้ พร้อม กัน ประชุม ปลุกษา เห็น จ้อ ส่วนอน คต น ทง นาย ค้าต แต นาย อัยการ ทำ ยิง พลาด พงษ์ ทรง ดิม คดี ทอด เขา ใจ หดาย มี จุนเงินถดาง ที่ ว่า จับ ได้ นน หาย ค้าต เดิม คัด สิ้น ยก ฟ้อง ก็ไม่ ได้ พิเคราะห์ เงิน ถดาง ค้าต มณฑล ตั้ง ให้ เรียก ของ ถดาง มา พิสูจน์ ก็ไม่มี คำ พิสูจน์ บน ทัก กรรม กัน มา คัด มณฑล ๆ ก็ ทอด ทั้ง ใจ อ้อ แลว กตบ ส่ง พงษ์ เขา มา คัด ข้ำ หดอง พิเศษ เมษ คก ๓๓๐ โดย อ้าง ว่า ค้าต มณฑล ไม่มี ผู้ พิพากษา อรบ คณะ คัด สิ้น ไม่ ได้ นาย ค้าต ข้ำ หดอง พิเศษ เรียก ดู เงิน ถดาง ค้าต ถ่าง ก็ จำหน่าย ว่า หาย เสีย แลว ค้าต อทชรณ นั้น ไม่ ได้ มี โอลาศ พิเคราะห์ เงิน ถดาง ว่า เป็น ของ คดี ฎา ของ ปลตอม แปลง ยัง ชน คัด สิ้น เขา โทษ จำเลย อย่าง เบา เพียง ๑ ปี วิชั พิจารณา ตั้ง ได้ ทำ มา นั ประกอบ ด้วย ความ เหตุว โหด ะเดย ทอด ทั้ง ทำให้ เกิด สงสัย ใน มุด กรรม หดาย ประการ จึง ไม่ ควร เขา โทษ แก่ จำเลย ให้ ยก คำ

พิพากษา คัด ขำหวด พิเศษ แด พ้อง ใจท เด็ย

ปด้อย จำเตย พัน โทษ

ไป ๗

คัดฎีกา วันที่ ๒๖ พฤษภาคม พุทธศัศ ๒๔๘๒

กรม สจ๊วตติ

พระยาจักรปาดนี้ ศรีที่ลวิตุทช

พระยา เกษม ศุขการ

อธิบดี ทรง ปลุกษา

คำพิพากษาที่ ๒๗ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา

การร้องขอสืบพยานเพิ่มเติมเมื่อมีคำพิพากษาแล้วนั้น ผู้ร้องต้องแสดงให้เห็นเป็นเค้ามูลว่าพยานจะรู้เห็นข้อคดีที่เป็นประโยชน์แก่คดีของผู้ร้องสถานใด ถ้าไม่เช่นนั้นแล้ววิธีพิจารณาไม่อนุญาต

ที่ ๒๗ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

ขอเดชะฝ่า ถอง ชุต พระบาท ปกเกล้า ปก กรมหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า กรมการ ศาลฎีกา ขอพระราชทาน กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ทราบ ได้ ฝ่า ถอง ชุต พระบาท

ด้วยคดี ระหว่าง อัยการ จันทบุรี โจทก์ แดงจันทรวิจิตร (ชิต) จำเลย โจทก์ พงษ์ หวัง จำเลย เป็น นาย อ้ายเกอ คำบต พัด แพรง จันทบุรี มี นาท์ เก็บ เงิน ภาษี อากร ระหว่าง ร.ศ. ๑๒๔ ถึง ร.ศ. ๑๒๗ จำเลย ออก คัด โฉม เลี้ยว เก็บ เงิน ค่า ภาษี อากร ต่าง ๆ จากราษฎร แดได้ กระทำ การ ทุจริต ยักยอก เงิน เหล่านี้ ไว้ เป็น ประโยชน์ ส่วน ตัว เสีย ราย หนึ่ง เป็น จำนวน เงิน ๑๙๖๑๔ บาท ๒๐ อัฐ ๓ โสฬส แดว่า

(๒) เมื่อ ร.ศ. ๑๒๖ เจ้าพนักงาน มี คำ สั่ง ให้ จำเลย ชาย ทอด ตาด ที่ นำ ของ หอดวง คำ บล พตอ แห่ง หนึ่ง ได้ เงิน ๔๕๐ บาท แต่ จำเลย เก็บ เงิน คำ นำ ไป เสร็จ ครอง มือ จับ สืบ นำ จาก จีน เบง กู ได้ เงิน ๑๒๕ บาท รวม ๒ จำนวน เป็น เงิน ๕๗๕ บาท จำเลย บังอาจ ยก ออก เงิน นี้ เสีย ยก ราย หนึ่ง ฯ

ขอ ให้ ศาล ลงโทษ จำเลย ตาม ประมวลกฎหมาย มาตรา ๑๓๓ - ๑๓๕ แต่ บังคับ จำเลย ใช้ พระ ราช ทรมณ์ รวม เป็น เงิน ๑๔๑๑๕ บาท ๒๐ ปี ๖ โสฬส คดี ฯ

หอดวง จีน ฐนิมาศ (ชื่อ) จำเลย ให้ การ รับ ว่า ราย เงิน ต่าง ๆ ที่ โจท กกล่าว หา จำเลย เก็บ ได้ แล้ว ไม่ ได้ ลง มา อุทิศ เงิน สัก ไม่ ได้ นำ ส่ง คดี จริง แต่ คือ ผู้ ว่า ได้ จ่าย เงิน เหล่า นี้ ในการ รับผิดชอบ พระ มวล สมเด็จ พระ เจ้า ชัย หวัง บ้าง เจ้านาย พระ องค์ อื่น บ้าง ตาม คำ สั่ง ข้าราชการ หอดวง เทศาภิบาล ฯ

ศาล มณฑล จีน ฐนิมาศ พิสูจน์ มา คดี แล้ว คดี สิ้น เจ้า จำเลย มี ความ สิด ต้อง คดี ยบท มาตรา ๑๓๕ แห่ง ประมวลกฎหมาย (ฐาน เก็บ เงิน ส่ง ย ภาษี ขอกท ที่ ไม่ ควร เก็บ เบง เก็บ เงิน ต่อว่า ที่ ควร เก็บ ไม่ นำ ส่ง แก่ คดี รัฐ มาส) ให้ ลงโทษ จำคุก จำเลย มี กำหนด ๕ ปี ปรับ เป็น พันย หอดวง เงิน ๓๐๐๐ บาท กับ บังคับ จำเลย ให้ นำ เงิน ตาม จำนวน ที่ โจท ทว่า ส่ง เข้า คดี ฯ

จำเลย อุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ ข้า หลวงพิเศษ ปฤกษา แก่ คำพิพากษา ศาล มณฑล
จันทบุรี ให้ยก ข้อที่ ปรับจำเลย เงิน ๓๐๐๐ บาท เป็น ฟินัย หลวง นัน เตี้ย
ความ ชื่น นอก จาก นี้ ให้ เป็น ไป ตาม คำพิพากษา ศาล เดิม ฯ

หลวงจันทบุรี นีวาศ (อืด) จำเลย ทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวาย
ฎีกา ขอ พระ มหาวรุตนา ดต หยชน ผ่อน โทษ ให้ น้อย ลง ด้ ่าง เหตุ ว่า

- (๑) ราชเงิน ๑๗๓๗ บาท ๕ ชั่ง ที่ จำเลย ได้ จ่าย ทดรอง ใน การ
รับ เสด็จ สัมเด็จพระ พุทธเจ้า หลวง นัน ศาล ตวง ไม่ คิด ทัก ให้ จำเลย
- (๒) จำเลย เป็น ผู้ มีความ ดี ความ ชอบ ใน ราชการ แล ได้ รับ
สภาพ ให้ สักดวก แก่ การ พิจารณา กดี
- (๓) จะ ขอ สืบ พยาน ที่ จำเลย ได้ ระบุ ด้ ่าง ด้ ำ ต่อ ไป ฯ

ข้า พระ พุทธเจ้า ได้ พิจารณ กัน ครอง ปฤกษา กดี เรือง นี้ ตดขยต แล ด้ ได้
ความ ว่า ตาม ข้อ โจท หว จำเลย ให้ การ รับ แด ตาม หลก ฐาน คำ พยาน
ที่ ฝ่าย โจท นำ สืบ กดี ท้อง ที่ สันนิษฐาน ได้ เป็น แน่นนอน ว่า หลวงจันทบุรี
นีวาศ (อืด) จำเลย เป็น นาย ข้าเถอ ตาบต พัดว ระหว่าง ร.ศ. ๑๒๔
ถึง ๑๒๗ จำเลย เก็บ เงิน ค่า ส่วย ภาษี ซากว แล เงิน อื่น ๆ ตาม พ้อง โจท
ซึ่ง เป็น พระ ราช ทริพย์ หลวง ได้ แล ด้ ไม่ นำ ส่ง ต่อ รัฐบาล ตาม น้า ที่ แด
ได้ บัง อาจ ขี้ กยออก เงิน เหล่า นี้ ด้ เป็น ประโยชน์ ส่วน ตัว จำเลย เสีย หลาย
ร้อย ราช ข้อ ที่ จำเลย ให้ การ ต่อ สู้ ว่า ด้ ใช้ จ่าย เงิน ไป ใน การ รับ เสด็จ

จำเลยไม่มี พยาน หลัก ฐาน สืบ สัม ข้อ ต่อ สู ได้ เคย เว้น แต่ ราย เงิน
 ๒๗๓๗ บาท & ๗๗ ที่ จำเลย อ้าง ว่า ได้ จ่าย ทด รอง ใน การ รับ เส็ด็จ
 สัมเด็จ พระพุทธรูป เจ้า หลวง นั้น จำเลย ได้ ยื่น บานฎชี ราชการ ใช้ จ่าย ต่าง ๆ
 แต่ ได้ อ้าง พระยา วิชยาธิบดี เจ้า หลวง เทศ มี บาด คน ก่อน เปน พยาน ๆ เบิก
 ความ ว่า เมื่อ พระบาท สัมเด็จ พระเจ้า อยุ่ หัว เส็ด็จ ประพาศ เมือง
 จันทบุรี ร. ศ. ๑๒๖ กระทรวง มหาดไทย ฎา พระยา จาง แดง มอก อนุญาต
 ให้ จ่าย เงิน หลวง รับ เส็ด็จ ๒๐๐๐๐ บาท พยาน ตั้ง จำเลย ให้ จัดการ รับ
 เส็ด็จ ที่ ปากน้ำ เมือง จันทบุรี แต่ ไม่ ได้ จ่าย เงิน ให้ จำเลย ให้ จำเลย เขา
 เงิน ผด ปรโยชน์ ใน ที่ ว่า การ อำนวย จ่าย ทด รอง ไป ก่อน ภาย หลัง
 จำเลย ตั้ง โบบ สำคัญ มา ขอ เบิก เงิน มณฑล ก็ได้ ตกตง อนุญาต ให้ จ่าย
 เงิน ราย นี้ ให้ จำเลย แต่ ไม่ ได้ จ่าย เงิน ให้ จำเลย เพราะ โอน มา อยุ่ กับ
 พยาน ๆ จึง เปน ณี หลวง แล้ว คำ พยาน ตอน ทำ นี้ ได้ ความ ไม่ ชัดเจน
 ยาก ที่ จะ เข้าใจ คง ได้ คอวม อยุ่ แต่ ว่า เงิน จ่าย ทด รอง ใน การ รับ เส็ด็จ นั้น
 มณฑล เบิก ได้ มา แล้ว แต่ ไม่ ได้ จ่าย ให้ จำเลย มณฑล ทำ เปน แต่ ตก
 ตง อนุญาต จ่าย ให้ จำเลย เท่านั้น แล้ว ก็ จ่าย ฎา โอน เงิน นี้ ให้ พระยา
 วิชยาธิบดี ยืม ของ รัฐ บาด เขา ไป ใช้ สร้อย ฎา เขา ไป ใช้ ณี หลวง ด้ย อย่าง
 ใด อย่าง หนึ่ง เงิน ราย นี้ สำต มณฑล จันทบุรี ปฏิเสธ ว่า จำเลย ไม่
 มี หลัก ฐาน อะไร นอก จาก บานฎชี ที่ จำเลย ทำ ซม เอง แต่ คดี ปรากฏ ว่า
 มณฑล ได้ ตกตง อนุญาต จ่าย เงิน ราย นี้ ให้ จำเลย แล้ว ถึง แม้ คดี เงิน จะ
 ไม่ ได้ ตก อยุ่ แต่ จำเลย จะ ตก ไป อยุ่ แก่ พระยา วิชยาธิบดี เมื่อ จำเลย

ไม่ได้นำเงิน สิ่งคลัง ความ รบมิด จะต้องตกอยู่ แก่จำเลย ข้าพระพุทธเจ้า เห็น ด้วยเกล้า ๆ ว่า ศาล ต่าง ปฎักษา ความ ข้อ นี้ คง นัย ยัง มี ขอบ เงิน ที่ จำเลย จ่าย ทดรอง ไป รายนี้ ถ้าเจ้า พนักงาน ไม่ได้จ่าย ให้ จำเลย ตาม ใบเบิก แต่เอาไปจ่าย ฎา โอน ให้ แก่ พระยา วิชยาธิบดี เสีย ตั้ง นี้ จำเลย ไม่ได้ รับ เงิน เหตุไร จำเลย จะ ต้องรับ ใช้เงิน รายนี้ แต่ จำเลย จะ นำ เงิน นี้ สิ่งคลัง อย่างไร ได้ ๆ

ข้าพระพุทธเจ้า เห็น ด้วยเกล้า ๆ ว่า ฎีกา จำเลย ข้อ ๓ รายเงิน ๒๗๓๗ บาท ๔ อัฐิน พงษ์ชน คือ จำเลย มี พยาน หลักฐาน เพียงพอ กระทำ ให้ คดี เป็น ที่ น่า สงสัย อยู่ ว่า เงิน รายนี้ จำเลย จะ ได้ จ่าย ทดรอง ไป ใน การ รับ เลี้จ ส้มเค็ญ พระพุทธเจ้า หลวง จริ่ง คง ขอ คอ สู้ ศาล ครร มิ มี ฉฉัย ให้ จำเลย ได้ รับ ผล ดี จาก ข้อ สงสัย นี้ ๆ

ฎีกา จำเลย ข้อ ๒ แด ข้อ ๓ นั้น เห็น ด้วยเกล้า ๆ ว่า ไม่ ควร พัง จำเลย เป็น ข้าราชการ มี บรรดาศักดิ์ แต่ ได้ รับ ราชการ ใน ตำแหน่ง นาย อำเภอ มานาน แต่ จำเลย ได้ ทำ การ ทุจริต เบียดบัง ยกยอ ด พระราช ทว พัย ใน นาท ที่ ซึ่ง คน เป็น ผู้ รัก ย่า อยู่ เอง ๆ ดู เหมือน จะ คง อุด เหวด ที่ จำเลย ได้ รับ ราชการ ตั้ง นี้ จำเลย ปฏิบัติ ราชการ ใน นาท ที่ โดย ทาง ทุจริต หา ความ ดี ความ ชอบ ใน ราชการ มิ ได้ แต่ ก็ ว่า จำเลย ให้ การ รับ สวรรภาพ โดย ดี นั้น แท้ ที่ จริง จำเลย ค่อ สู้ คดี ด้วย อุบาย ที่ เจ พดิก แผลง เป็น ทำนอง ประวิง อยู่ เต็ม คว จำเลย มิ ได้ รับ สวรรภาพ ให้ ความ สัตย์ ความ รู้ ค่อ ศาล ซึ่ง เป็น ประโยชน์ แก่ การ พิจารณา คดี เสีย ส่วน ข้อ ที่ จำเลย ร้อง ขอ

สืบพยาน ต่อไปนี้ ได้ความว่า พยาน เหล่านี้ จำเลย มิ ได้ ระบุ อ้าง ไว้ แต่ เดิม ต่อ การ พิพากษา แล้ว จึง ขึ้น ด้าน จน มี คำ พิพากษา แล้ว คดี มา ถึง ชั้น ศาล อุทธรณ์ จำเลย จึง ได้ ระบุ อ้าง เจ้า นาย ชื่น สูง ๆ มี ส้ม เต๋จ พระ เจ้า น้อง ยา เรอ เจ้า พ้า กรม หลวง พิเศษ โลก ประชา นารถ เป็น ต้น แต่ จำเลย ไม่ ได้ แสดง ข้อ ความ ให้ ศาล เห็น เป็น เจ้า มืด จึง พยาน จะ ระบุ เห็น ข้อ ความ ซึ่ง เป็น ประ โยชน์ แก่ คดี จำเลย ศาล โต้ เพราะ ฉะนั้น กฎหมาย วิจัย พิพากษา ไม่ อนุญาต ให้ จำเลย สืบ พยาน เพิ่ม เดิม อีก ได้ ฯ

คดี ทาง พิพากษา ได้ ความ ว่า เจ้า จำเลย ยักยอก พระ ราช ทู พย มี ได้ ปรากฏ ว่า จำเลย เก็บ เงิน ค่า ด้วย ภาษี อากร เก็บ พัก อด ทรา ค่า ต่าง ปฤ กษา รวง บท มาตรา ๓๓๕ ลงโทษ จำเลย ไม่ ต้อง ด้วย รูป ความ เจ้า พระ พุทธ เจ้า เห็น ด้วย กล่าว ว่า ความ ผิด ของ จำเลย ต้อง ต้อง บท พระ ราช การ มาตรา ๓๓๓ วรรค กัก หนด โทษ จำคุก จำเลย ๓ ปี ฯ

อา คร์ ย เหตุ ที่ กราบ บัง คม หุต พระ กรม ณา ข้าง ต้น นี้ เจ้า พระ พุทธ เจ้า เห็น ด้วย กล่าว ว่า พร้อม กัน ว่า หลวง จันทร ฐิ นิ วาส (ฮืด) จำเลย มี ความ ผิด ต้อง ด้วย บท มาตรา ๓๓๓ แห่ง ประมวล กฎ อาญา ควร ลงโทษ จำคุก มี กัก หนด ๓ ปี กับ ให้ ใช้ พระ ราช ทู พย เป็น เงิน ๗๔๕๒ บาท ๗๐ อัฐิ ๓ โสฬส คำ พิพากษา ค่า ต่าง ไม่ ต้อง กับ คำ บัง คับ นี้ ควร ให้ แก่ เดียว ฯ

ข้าพระพุทธเจ้า ขอ พระราชทาน ทูลเกล้า ฯ ถวาย สำนวน คำพิพากษา
ศาล มณฑล จันทร์บุรี ศาลอุทธรณ์ ศาลดวงพิเศษ แลฎีกาจำเลย ทราบ
ใต้ฝ่า ถอง ชูดีพระบาท ฯ

ศอกร มี ศอกร ตัด แต่ง แต่ง พระ ทรง พระ กรณาโปรดเกล้า ฯ

ขอ เศษ

ข้า พระ พุทธ เจ้า

กรม ตำบัต

พระ ยาน รม เติ บัญชา กิจ

ม. ตัก ิน เนอ ร์ เศว ร์ เศว ร์

พระ ยาน เกษ รม ศุ ภา วั

พระ ยาน รม เติ โลก ษา

ที่ ๔ / ๔๗

(ดำเนินา)

ส่วน ดุสิต

วันที่ ๒๓ เมษายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๗

ทูล กรมหลวงสวัสดิวัตน์ อภิสิขมู

คำพิพากษาคำฎีกาที่ ๒๗ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ. ศ. ๒๕๕๖
 ปฎิษาไทย หลวงจันทรัฐนิเวศ (อิด) ซึ่งได้กระทำผิดฐาน ยักยอก
 พระราชทรัพย์ คำพิพากษาให้จำคุก หลวงจันทรัฐนิเวศ ๓ ปี
 กับให้ใช้พระราชทรัพย์ ๗๕๕๒ บาท ๒๕ สตางค์นั้น ได้ตรวจดูเห็นว่า
 คำพิพากษาคำฎีกาชอบแล้ว อนุญาตให้ลงโทษ หลวงจันทรัฐนิเวศ
 ตามคำพิพากษา แต่ให้ลดเสียจากบรรดาคดีที่ ๕

พระบรมนามาภิธิย

ศาลเมืองราชบุรีพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์ โจทก์
 ไปยังศาลมณฑลราชบุรีฯ พิจารณาเห็นชอบด้วยคำพิพากษาของศาล
 เมืองโจทก์อุทธรณ์ต่อมา ศาลอุทธรณ์เข้าหอดงพิเคราะห์ฎกษาว่าหนังสือ
 สัญญาที่โจทก์อ้างนั้น เป็นหนังสือที่ได้ประทับตราอาเภอ หนังสือ
 สัญญาฉบับนี้ แม้ว่าจะไม่ถือว่าเป็นการจำนำ แต่ขายฝากกัน โดยถูกต้อง
 ก็ตาม ก็ยังคงเป็นหนังสือสัญญา ส่วนหนี้สินตั้งอยู่ โจทก์ฟ้องคดีนี้
 ก็เรียกแต่ต้นเงิน แต่ดอกเบี้ยไม่ได้ฟ้องขอให้ศาลวินิจฉัยในกรรม
 สิทธิที่ดิน ฟ้องของโจทก์เป็นฟ้องที่ควรวินิจฉัยได้ ข้อที่จำเลย
 ปฏิเสธว่าไม่ได้ทั้งหนังสือสัญญาแก่โจทก์ฤๅสามีโจทก์นั้นจำเลยปฏิเสธ
 ไม่ได้ เพราะโจทก์มีพยานประกอบมั่นคงว่าจำเลยได้ส่งดอกเบี้ยให้แก่
 โจทก์ครั้งหนึ่งเป็นเงิน ๑๖ บาท ต่อมาโจทก์ได้ทวงถามจำเลยเนื่อง ๆ
 จนสามีโจทก์ตาย แต่จำเลยก็ได้ไปมาที่บ้านโจทก์เสมอ ๆ นับตั้งแต่
 วันทำหนังสือสัญญามาวจนถึงวันฟ้อง ดอกเบี้ยค้างจำเลยอยู่ ๑ ปี แต่โจทก์
 รับว่าจำเลยได้ส่งดอกเบี้ยแล้ว ๑ ปี ยังคงค้างดอกเบี้ยอีก ๑ ปี เป็น
 เงิน ๒๘๘ บาท ซึ่งเกินกับต้นเงิน แต่ตามกฎหมายโจทก์ควรได้รับดอก
 เบี้ยเพียงเล่มขอคืน จึงพิพากษาให้ยกคำพิพากษาของศาลเมือง แต่ศาล
 มณฑลเสีย คงให้จำเลยใช้ต้นเงิน ๑ ซึ่งฤๅ ๔๘๖ บาทให้แก่โจทก์ ฯ

จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาชี้แจงว่า สัญญาของโจทก์เป็นทุจริต
 มีพริศโดยประการต่าง ๆ ฯ

กรรม การ ศาสตร์ ฎีกา ได้ พร้อม กัน ปลูก ษา คดี เรือง น เด็ ว ทั่ว ทาง
พิจารณา ได้ ความ ว่า เมื่อ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๓๑๘ นาย ทิพ จำเลย ได้
ทำ หนังสือ สัญญา ต่อ อำเภอกอง ที่ นา ตำบล ท่า มะ เือง เนื้อ
นา ๕ ไร่ ชาย ฝาก ไว้ กับ โจทก์ เป็น เงิน ๓ ชั่งถ้วน นาย ทิพ ผู้ ชาย ทำ นา
ราย น ของ ส่ง ดอก เบี้ย มี ๘ ศตัง หนังสือ สัญญา ฉบับ นี้ มี ภาย มือ
และ ชื่อ จำเลย แจง ชัด และมี ตรา อำเภอกอง ประทับ เป็น ตัว คัญ พระ แสน
ของ พาน นาย อำเภอกอง เกิด ความ ยินย ว่า เป็น หนังสือ ทำ ที่ บ้าน พยาน ทาง
พิจารณา ทำ ได้ ความ สอดคล้อง คัดค้าน ของ จำเลย ไม่ คัด นี้ ไม่ มีความ
สงสัย ว่า หนังสือ ฉบับ นี้ จำเลย จะ ไม่ ได้ ทำ ให้ แก่ โจทก์ แต่ ข้อ ที่ คัด
อุทธรณ์ ขาด หวง พิเศษ เห็น ว่า หนังสือ สัญญา ฉบับ นี้ แม้ จะ ไม่ ละเอียด เป็น
การ จำนำ แล ชาย ฝาก ก็ ยัง คง เป็น หนังสือ สัญญา ณ์ สั้น กัน อยู่ ดั่ง น
เป็น คำ พูด ชุ่ย ชอ ไร ที่ ไม่ เข้า ใจ เพราะ หนังสือ สัญญา ปรากฏ ชัด ว่า
จำเลย เอา ตรา กอง ที่ นา ตำบล ท่า มะ เือง ทั้ง ที่ พิน ชั่ง กำหนด มา
ทำ สัญญา ชาย ฝาก ไว้ กับ โจทก์ แต่ ตาม ข้อ ความ ใน สัญญา ฎีกา ฎีกา ที่
ประ พุติ ทอ กัน ระหว่าง โจทก์ จำเลย นั้น เป็น จำนำ ทำ ให้ ชาย ฝาก ไม่
กล่าว คือ ที่ นา อยู่ ใน ความ ปกครอง ของ จำเลย ๆ ยอม ใ้ ดอก เบี้ย
ให้ โจทก์ มี ๘ บาท เพราะ ฉนั้น หนังสือ ฉบับ นี้ ควร พัง ว่า เป็น สัญญา
จำนำ เมื่อนับ ตั้งแต่วัน ทำ สัญญา จนวัน พ้อง คัด น ดอก เบี้ย ของ โจทก์ ด้
จำเลย อยู่ ๘ ปี คิด เป็น เงิน ๕๘๘ บาท เกิน กับ ต้น เงิน ซึ่ง ศาล อุทธรณ์

เจ้าหลวง พิเศษ พินากมา ให้จำเลย เสียเงิน ดอกเบี้ย ให้ แก่ โจทก์ เท่า ต้น เงินนั้น
ก็ เป็น การ ตี อยุ่ แก่ จำเลย แล้ว ฯ

ฎีกา จำเลย ไม่มี เหตุ สมควร ที่จะ ให้ คดี ของ ตน ชนะ ได้ ให้ ยก ฎีกา
จำเลย เสีย แต่ พิพากษา แก่ ว่า ถ้า จำเลย ไม่ นำ ต้น เงิน แด่ ดอก เบี้ย มา ใ้
ก็ ให้ เอา ที่ มา ตาม หนังสือ สัญญา ขาย ทอด ตกลง เอา เงิน ใช้ ต้น เงิน
แต่ ดอก เบี้ย ให้ โจทก์ คง เก็บ ตาม คำ พิพากษา ศาล อุทธรณ์ เจ้า หลวง พิเศษ
ที่ กำหนด ได้ แต่ ให้ จำเลย ใช้ ค่า ฤชา กรรม เข้ม แทน โจทก์ ตลอด ทุก ศาล
แต่ ค่า ทนาย ๕ ศาล รวม ๑๐๐ บาท ให้ โจทก์ ด้วย ฯ

ศาล ฎีกา วันที่ ๒๙ พฤษภาคม พุทธ ศก ๒๔๕๖

กรม ตัด คดี

พระยา เกษม ศุภการ

พระยา ภฤคคา นกรณกิจ

พระยา จักร ปาณ ศรัศดี วิสุทษ์

พระยา เกษม ปฤคษา

คำพิพากษาที่ ๓๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา

คำว่าจะไม่เป็น คัดตราดูตาม บท วิเคราะห์พิพัต มาตรา ๖ ข้อ ๑๕ หรือไม่นั้น เป็น ข้อเท็จจริงไม่ใช่ปัญหากฎหมาย

คำพิพากษาที่ ๓๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจบัญชีเงินอุดหนุนคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ในคดีระหว่าง กรม กอง ตระกูล โจอท
เกาะ ชนหัด จำเลย

คดีเรื่องนี้ โจทก์ฟ้อง เกาะ ชนหัด บงคับ องค์ฤษ ซึ่งได้ จด ฐเมียร ก่อนสัญญาทาง พระราชไมตรี หาเงินจำเลยคือ ฮาตุชใน ที่ประชุมชน มี ความผิด ตาม มาตรา ๓๓๕ ข้อ ๓ แห่ง ประมวลกฎหมาย

ศาล เบื้องต้น แผลง ค้าง ประสงค์ พิพากษาว่า ไม่ที่ จำเลยถือ นัน หาเป็น คัดตราดูตาม บท วิเคราะห์พิพัต มาตรา ๖ ข้อ ๑๕ ไม่ จึงให้ ยก ฟ้องโจทก์เสีย

โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ กรมเทพ พิพากษา ยืนตาม ศาลต่าง ๆ

โจทเหตุ เกิด ๑ ถวายฎีกา ๑

กรรมการ ศาลฎีกาได้ตรวจด้านนวนเรื่อง นิตยดอต แล้ว เห็นว่าคดีนี้ ต้องวินิจฉัยตาม หนังสือสัญญาทาง พระราชไมตรี ระหว่าง กรุงสยาม กับ กรุง อังกฤษ พ.ศ. ๒๔๕๑ (ตรงกับ พ.ศ. ๑๙๐๘) เพราะฉนั้น ศาลนี้ มีหน้าที่ จะรับวินิจฉัย แต่ ข้อพิพาท กัน ด้วย ข้อกฎหมายเท่านั้น ในคดีนี้ มีกฎหมาย แต่เพียง ว่าไม่ถือ อัน นั้นจะ เกี่ยวข้อง กับ ศาลของ กรุง บกจิเวราท ค้พิท แห่ง ประมุขอาณาจักร ไม่ ข้อพิพาท น เป็นแต่ ข้อจริงแท้ เพราะ ฉนั้น ศาลนี้ ไม่ มีหน้าที่ จะวินิจฉัย ให้ยกฎีกา ของ โจทเหตุ

ศาลฎีกา วันที่ ๒ มิถุนายน พุทธศก ๒๔๕๖

กรม สัจฉิต

ม. สกีนเนอร์ เคอร์เนล

พระยวงฤตติกานุกรณกิจ

พระยามหิธร

ม. เคอร์เนล บกक्षा

คำพิพากษาที่ ๓๘ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา นำที่นำสืบ

ในคดี ประทุษฐิรภัย ต่อ ททรัพย์ โดยเดินเล่น นั้น เป็น นำที่
ของ จำเลย ทั้ง นำสืบว่า คนไม่ได้เดินเล่น ไม่ใช่ วิสัย
ของ โจท จะ ต้อง สืบ การ เช่น นั้น

คำพิพากษาที่ ๓๘ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกา
ออกหมายคำพิพากษาว่าล ออกจริง

ในคดี ระหว่าง นาย เรียม โจท
นายเจริญที่ ๑ จำเลยที่ ๒ จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องต่อศาลแพ่งกล่าวหาจำเลยที่ ๒ เป็น เจ้า
ของม้า นายเจริญจำเลยที่ ๑ เป็นผู้เลี้ยงมา เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน
พระพุทศักราช ๒๔๕๕ เวลากลางวัน โจทได้นั่งรถเทียมม้าเทศ์ขับ
ไปในถนนพลับพลาไชยถึงหน้าวัดคณิกาผล ม้าของจำเลยที่ ๒ จึงปลดปล่อย
ให้กินหญ้าอยู่ ณ ที่นั้น ได้ จึงความกัศเคะม้าซึ่งเทียมรถของโจท
ม้าแตรรถล้ม โจทต้องเสียหยาบาดเจ็บหลายอย่าง แต่ตัวโจทเอง
ได้มีความตกใจมาก จึงขอให้จำเลยใช้ค่าเสียหายแต่ค่าทำขวัญ

ก่อนที่ นายเจริญ จำเลยที่ ๑ จะให้การ แก่ฟ้อง นายเจริญได้ ยื่น คำร้อง ชี้แจง ว่า นายเจริญ เป็น แต่ ถูกจ้าง อ้าแดง เง็ก จำเลยที่ ๒ แดงการ ที่ จะ ค่อสู้คดี น หมายถึง พัง เงิน ของ จำเลยที่ ๒ เวदान อ้าแดงเง็ก ยังไม่ อยู่ เพราะ ถนน จึง ขอ ผิด เดือน ไป ให้ การ พร้อม กัน ค่าด บังคับ ว่าให้ ทำตามหมาย ฯ

ครั้น ถึง วัน กำหนด จำเลยที่ ๑ ยื่น คำให้ การ ว่า มี มา ของ จำเลย ที่ ๒ ซึ่ง จำเลยที่ ๑ เป็น ผู้ รักษา อยู่ นั้น หา ได้ กัด แตะ เคะ มี มา ของ โจทก์ ไม่ แล ที่ โจทก์ เรียก ว่า เสีย หาย นั้น ก็ เกิน กว่า ส้มคอก ฯ

ฝ่าย อ้าแดง เง็ก จำเลยที่ ๒ ให้ การ ว่า จำเลยที่ ๑ ไม่ได้ เกี่ยว ของ กับ จำเลยที่ ๒ แต่ ไม่ ใช้ ค่ว แทน ดอย เพราะ ถนน จำเลยที่ ๒ ไม่ ต้อง รับ ผิดชอบ แต่ ใน เรื่อง นี้ จำเลย มี ความ รัวคณู ยอม จะ ออก เงิน ซ่อม รถ ให้ โจทก์ ๆ หายยอม ไม่ ฯ

ฐาน พิจารณา ได้ ความ ว่า เมื่อ วัน เกิด เหตุ โจทก์ นั่ง รถ เข็ม มี มา เทศ ของ โจทก์ ขับ ไป ใน ถนน พลับพลา ไชย มี มา ของ อ้าแดง เง็ก ซึ่ง นาย เจริญ นำ ไป เสงใน ถนน ได้ ไต่ กัด มี มา โจทก์ ใน ขณะ ที่ เข็ม รถ อยู่ นั้น จน มี มา แด รด ดับ มี มา มี มา ดเจ็บ แด รด ค่อ ง เสีย หาย ตัว โจทก์ เอง หัว เกร สด ต โจทก์ ต้อง รักษา อยู่ ๑๕ วัน เสีย ค่า หมอ ต รวด ค ๑๐ บาท แต่ ค่ว ซ่อมแซม รถ ดิน ๒๐๐ บาท กับ ค่า เวด เค็ด ค อิน ๆ อื่น ๆ

ศาล พัง ฎกษา ว่า แม้คดี จะ ปรวากฎ ว่า นายเจริญ จำเลยที่ ๑ ไม่ ใช้ คน เสง มี มา ของ จำเลยที่ ๒ ก็ คดี แต่ เมื่อ นาย เจริญ เอา มี มา ของ

ข้าแดงเง็กไปผูกตองไว้ น้ำหลุดไป กัดน้ำ ของผู้อื่น ดังนั้น เป็นความ
เดินเตล็ด ของผู้เลี้ยง น้ำจําเลยที่ ๒ ๆ จำต้อง รับผิด ชอบ เสมอ แต่ค่า
เสียหายที่ โจท ร้องขอ นั้น แรงเกินไป จึง ตัดสิน ให้จำเลย ทง ๒ ไซ้เงินให้
แก่โจท แต่เพียง ๓๐๐ บาท กับค่าธรรมเนียม แลค่า ทนายความ ๕๐ บาทด้วย ๆ

ข้าแดงเง็ก จำเลยที่ ๒ ผู้เคยจํา อุตกรรม ศาล อุตกรรม ปฏิเสธว่า
คดีนี้ มี บัณเภาที่ ละ ต้อง ปฏิเสธ ๒ ประการ

- ๑, ข้าแดงเง็กผู้ อุตกรรม จะต้อง รับผิดชอบใน การ ที่โจทตั้ง เสีย
หายโดย ถูก น้ำ ของ ข้าแดงเง็ก ทำอันตราย ฤาไม่
- ๒, ถ้า ต้อง รับผิด ชอบ จะ ต้อง รับเพียงใด ๆ

ใน ข้อ ๑ นั้น เห็นได้ว่าในคดีฐาน ประท้วงร้าย ต่อ ทวิพย์ แด บกคต
โดย ความ เตล็ด ต่อ เช่นนี้ โจท ตั้ง น้ำ สืบให้ สัม จัก ข้าแดงเง็ก ฤา บ่าว
ของ ข้าแดงเง็ก ผู้ กระทำ การ ตาม น้ำ ที่ ได้ เตล็ด ต่อ กระทำให้ โจท เสียหาย
โจท จึง จะ ชนะ คดี ได้ แต่คดีนี้ บรกกท ชัดว่า นาย เจริญ จำเลยที่ ๑ ไม่
ได้ เป็น บ่าว ฤา ลูกจ้าง ของ จำเลยที่ ๒ ดังหวับ เตล็ด มั่ว การ ที่ จำเลย
ที่ ๑ เอา น้ำ ของ ข้าแดงเง็กไป โดย พละ การ ซึ่ง ข้าแดงเง็กไม่ รู้ แต่ น้ำ
นั้น หลุดไป ทำ อันตราย ฤา เช่นนั้น จะให้ ข้าแดงเง็ก รับผิด ชอบ ไม่ได้
เมื่อ ข้าแดงเง็ก จำเลยที่ ๒ ไม่ ต้อง รับผิด ชอบ คง นี้ แลแล้ว ก็ ไม่ จำเป็น
ที่จะ ชี้แจง ใน ข้อ ๒ ต่อไป ให้ ยก คำ พิพากษา ศาล ดัง แดพ้อง โจท เฉพาะ
ข้อ หา ข้าแดงเง็ก จำเลยที่ ๒ นั้น เสีย ให้ โจท เสีย ค่า ธรรมเนียม แลค่า

ทนายความ ๕๐ บาท แทนจำเลยที่ ๒ ด้วย นอกจากที่แก้ไขมาดังนี้
คงพิพากษายืน ตามศาลเดิม ฯ

โจทก์ร้องทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมตรวจปรึกษาคดีนี้ ฐาน
พิจารณาได้ความดังกล่าวไว้ข้างต้น มีเหตุที่จะวินิจฉัยในคดีนี้ว่า
อ้าแดงแจ้งจำเลยที่ ๒ ผู้เป็นเจ้าของ มาจำจะต้องรับผิดชอบ ถ้าไม่ ศาล
อุทธรณ์ พิพากษาว่า อ้าแดงแจ้งไม่ ต้องรับผิดชอบ แต่เป็น นึก โจทก์จะ
ต้องสืบ ข้อเท็จจริง นั้น พิพากษาพันเพือนไปมาก นึก แท้จริง เป็น นึก
ของ อ้าแดงแจ้งจำเลย จะ สืบ ข้อเท็จจริง นี้ ได้ เห็นแล้ว คง หาก ไม่ ใช้
วินิจฉัย ของโจทก์ จะ สืบ อย่าง ความมานนได้ คดี นี้ อ้าแดง แจ้ง สืบ ไม่ ได้ เสร็จ
เลย แต่ศาลอุทธรณ์ จัดตั้ง ยกเอา จำเลย ที่ ๑ ให้ เป็น พยาน ดังคดี
ถ้า หาก ว่า ยกพยานให้ กันได้ ใช้ คำ นาย เจริญ จำเลย นี้ จะ พัง เป็น
ประมาณ มี ได้ เลย เป็น ชัย ขาด เพราะ ว่า ก่อน ที่ นาย เจริญ จะ ให้ การ
นาย เจริญ ยื่น คำร้อง ขอ สืบ ข้อ ศาล ว่า คน เป็น ตุ๊กจ้าง ต้อง รือ จำเลย
ที่ ๒ ดังได้ แต่งไว้ ข้างต้น ใน วัน ที่ ๒ สืบถาม โจทก์ จึง ตั้ง ยื่น บัญชี
ระบุ ชื่อ พยาน บัญชี ของ จำเลย ทั้ง ๒ หา ได้ มี นาย เจริญ ได้ เป็น
พยานไม่ ครั้น ลง วัน พิจารณา นาย เจริญ ถัดมา เป็น พยาน เบิก
ความ ว่า คน ไม่ ใช้ ตุ๊กจ้าง ของ อ้าแดงแจ้ง จำเลย ที่ ๒ คน ชุกชน ทำเอง
ดังนี้ กระบวน พิจารณา ต้อง ถูกลง ข้อ ข้อ ของ นาย เจริญ จำเลย
แต่ เป็น คำ ขัด กับ คำ ร้อง ของ คน เป็น พยาน ทั้ง ๆ แจ้ง ความ ทั้ง เห็น

ประจักษ์ อยู่แล้ว ดังนี้ ฝ่าย ข้าราชการ เจ้ากรมที่ ๒ ไม่ได้ ระบุข้าง นาย
 เจริญไว้ เป็นพยาน ข้าราชการ ไม่มี พยาน สืบค้น ข้อ คือ สู้ เช่นนี้ แต่ สัก
 ปาก เดียว ศาล อุทธรณ์ ปฎิภา ความ สืบ ค้น ประ เสน เกิดชอบ คตุม ผิด
 ทาง พิจารณา ความ แต ผิด ทง กฎหมาย คือ ทที่ จะ เคว่า สัตตไม่ น้อยเตย
 ศาล แห่ง คัดสิน ว่า จำเตยไม่ พัน เตยเตอ คือ วย ใช้ ค่า เตย หาย เขา นั้น
 ชอบ เตย ให้ ยกค่า พิพากษา ศาล อุทธรณ์ เช่น ปฎิภา มี ชอบ นั้น เตย
 มังคัย คัด ตาม คำ คัดสิน ศาล แห่ง แต่ ให้ จำเตย เตย ค่า ธรรมเนียม กับ
 ค่า ทนาย ความ แทนใจท ๓ ศาล อีก ๒๓๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๓ มิถุนายน พุทธศก ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ

พระยาฤทธิพิลา นุทธรณิก

พระยานรนิติบัญญัติ

พระยาเกษม ศุภการ

อธิบดี ทรง ปฎิภา

คำพิพากษาที่ ๔๓ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

อนาจาร

จำเลยจับข้อมือและปล้ำหญิงลงนอนหงายแก้ผ้าหนุ่ม
ห่มแล้วชนทับหญิง แต่มีคนมาเห็นจำเลยจึงฉะหนี
ไปตั้งนี้ ได้ชื่อว่าเป็นอนาจารแก้หญิงทำให้พยายาม
ข่มขืนไม่

คำพิพากษาที่ ๔๓ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาโจท
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ข้างหลวงพิเศษ

ในคดีระหว่าง อัยการเมืองชลบุรี โจท
นายเปตง จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องต่อศาลเมืองชลบุรีหาว่า เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๔๕๒ เวลาบ่าย จำเลยได้ฉุดลากอ้วแดงเบียร์พยายามข่มขืน
กระทำชำเราถึงกระทำการอนาจาร แต่มีเหตุมาขัดขวางเสีย กระนั้นเกิด
ฉะต่อบตหนองมนอำเภอบางพระ ขอให้ตั้งโทษตามกฎหมาย ฯ

จำเลยให้การปฏิเสธ อ้างฐานะที่อยู่ ฯ

ฐานพิจารณาได้ความตามคำอ้างแดงเบียร์หญิงคนกลางว่า เมื่อ
วันมีเหตุอ้วแดงเบียร์เดินไปซื้อตุ๋นที่ตลาดหนองมน ช้อได้แล้วเดิน

กลับ มาบ้าน พอถึง ช่วง วัดดอน เห็น จำเริญ ซึ่งไม่ได้ ถัด อารุช อย่างไร
 เดียว ออกมา เข้าทาง เดียว ร่วมกับ ข้าแดง เบยะ และ เดียวเลยไป ช้างนำ ไป
 หยุดที่ ป่าคาต พอ ข้าแดง เบยะ ไป ถึง ป่าคาต จำเริญ ก็ ครอง เข้าจับข้อ มือ
 ข้าแดง เบยะ ถาม ว่าไปไหน มา ถึงตรง เบยะ บอก ว่าไป ตัก เห็ดำ แดบออก
 ให้จำเริญ ปล่อยให้ จำเริญ ก็ ไม่ ปล่อยให้ จำเริญ ถัด นิด ข้าแดง เบยะ พ้นไป
 จากทาง เดียว ประมาณ ๓ วา และ พุด ว่าให้ ข้าแดง เบยะ ไป กับ จำเริญ
 ข้าแดง เบยะ ไม่ยอมไป จำเริญ ก็ กระตัก น้ำ ลวกนม ของ ข้าแดง เบยะ หดุด
 และ ปล่อยให้ ข้าแดง เบยะ ลงนอนหงาย แก่น้ำแรง ข้าแดง เบยะ แล้ว ขน คร่อม
 ใน ทันใด นั้น เห็น มีคน เดียว มา จำเริญ จึง ฆนร จาก ข้าแดง เบยะ จึง ฆน
 ไป นอ กจาก ข้าแดง เบยะ หญิง คน ถัดมา นี้ โจทก์ พยาน ทนาย ปาก
 ที่ ได้ เห็น แล้ว เหตุการณ์ นี้ เปิด ความ ประ กอบ มัน คง พัง ว่า จำเริญ
 เปน พิรุณ มี ผิดจริง ดัง คำหา โจทก์ ฯ

ศาล เมืองชลบุรี ปัดถษาว่า จำเริญ ผิด วิญญู พยาน ย่อม ชน กระทำ
 ข้ำเรา ตาม หลักนี้ ขาวฎา มาตรา ๖๐ - ๕๘๓ จึง คัดสิน ให้ จำคุก จำเริญ
 มีกำหนด ๓ ปี ฯ

จำเริญ อุทธรณ์ ฯ

ศาล อุทธรณ์ ข้าหลวงพิเศษ เห็น ว่า คำ พยาน คน ถัดมา เปิด ความ
 ตอน นำ ตอน หลัง ว่า คน ยัง คัดถัด เค็ดอน และ คำ พยาน ประ กอบ ก็ ไม่
 มัน คง จึง คัดสิน ยก คำ คัดสิน ศาล เดิม แต่ พัง โจทก์ ปล่อยให้ จำเริญ ฯ

โจทก์ ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ
 01/10/2565

กรรมการ ศาสตราจารย์ได้พร้อมกันประชุมตรวจ ปลูกษา จำนวน คดี นี้
 ฐาน พิจารณาได้ความ ดังกล่าวไว้ข้างต้น เห็นว่า ศาสตราจารย์เข้าห้อง
 พิเศษ ปลูกษา อ้อมแอ้มไม่เต็ม ปาก คือเหมือน ชยาก จะ ตัด พยาน ใจทว่า
 พังไม่ได้ เสียจริงเจียว แต่จะจับเอาเหตุที่ โทษ แดก ตรงไหน จนถึง พัง
 ไม่ได้ก็ไม่กระจ่าง ออกมา เป็นแม่ กรรมการ ศาสตราจารย์เห็นว่าคดีนี้
 เข้าบท มาตรา ๒๕๖ ลักษณะ ขวาขวา จำเลยมีผิดโดย ความ ของ ฐาน
 ทำ ณาจารย์ ตาม พ้อง แต่ ไม่เป็นการ ร้ายแรง อันใด มีกัหนาจำเลยก็
 ไม่ควร รอด จากโทษ ให้ยกคำ พิพากษา ศาส อุตธรณ์ เข้าห้อง พิเศษ
 เดียว และตัดสินใหม่ ให้จำคุกจำเลย มีกำหนด ๓ เดือน เป็น เครื่อง อดอน
 ใจมิให้ทำ ่าง อื่นณาจารย์ แด่ ลูกเมีย เขา ฯ

ศาสตราจารย์ วันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศัศ ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยา กฤตกิจ อนุกรมการ

พระยา จักรปณณิศร์ ศรัทธ วิสุทธ

พระยาเกษม คุชการ

อธิบดี ทรวง ปลูกษา

คำพิพากษาที่ ๒๔ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

วิธีพิจารณา เจตนา

การทำให้เขาตาย เพราะอหังการ คิดพัต หลง ถือผิด
ด้วย ความ โง่เขลา นั้น มีโทษรุนแรง ฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา

คำพิพากษาที่ ๒๔ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พระรอมการ ตรวจฎีกา
จำเลย อุดรชน คำพิพากษาศาล อุดรชน ชำ หลวง พิเศษ

ชั้นการ เมือง กระบี่ บวร โสภ

ในคดี ระหว่าง

นาย คำพา

จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องศาล เมือง กระ บี่ บวร ว่าจำเลยตนเป็น
หมอรักษาใช้ยาแรงบุญมา จำเลยว่ามีสติ จึงเอายาแรงบุญมา
หลยตีบที่ จนเข็ส แดก โส หิด โส ยำแรง บุญมา มี ครรภ์ แต่ได้ ทั่ว ถูก
ขาดใจ ตาย ใน คั้น นั้น เอง ขอให้ตั้งโทษ ตาม กฎ หมาย ฯ

จำเลยให้การ รับ ว่า เป็น หมอ ได้ วิชา อำแดง บุญมาจริง แต่
 จำเลยไม่ได้ เอา หวาย ตี อำแดง บุญมา จำเลย ตี แต่ พัน แด ฝา เรือน ฯ
 อธิบดี ศาล มณฑล ปราจีนบุรี ศาล เมือง กระ บินทร์ บุรี พิจารณา
 คดีนี้ ฐาน พิจารณา ได้ ความเป็น หัตถ์ วิชา หมอ นั้น คง ว่า เดิม อำแดง
 บุญมา บอ ย เป็น ใช้ ได้ ทำ หมอ ไป วิชา หาย คน ใช้ ไม่ พ้น หมอ ก็
 ต่าง ทั้ง ใช้ นั้น ไป ทาย หลัง นายภา ล่า มี อำแดง บุญมา ได้ ทำ จำเลย มา
 วิชา จำเลย ได้ ให้ วิชา วิชา ออ ย ประมาณ ๖ วัน ใช้ ของ อำแดง บุญมา
 กัด บิด ชุด หนัก จน ตู ก ไม่ ชื่น ครั้น วันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ จำเลย
 เสพ สุรา เมามาก มา ตรวจ ใช้ อำแดง บุญมา อ้อ บอด ว่า ผู้ เข้า ถึง อำแดง
 บุญมา นั้น ต้อง ได้ มี ไป จำเลย เอา หวาย ตี อำแดง บุญมา หาด น สิบ
 ที่มี บาด แผล นอ แยก เป็น รว ๆ เป็น แผล ล่ง หัก เวลานี้ อำแดง บุญมา
 มี ครรภ ได้ ประมาณ อีก ๓ เดือน พอ ถูก เข็ม น ตู ก นั้น แล้ว ก็ แท้ง ตู ก
 แทะ ขาด ใจ ตาย ใน คดี นี้ นี้ เอง ฯ

ศาล เมือง กระ บินทร์ บุรี พิเคราะห์ ว่า แม้ การ ที่ เข็ม น ตู ก ตาม ขร ม ตา
 จะ ไม่ ถึง กระ ทัด ให้ ตาย ใช้ แต่ เมื่อ เข็ม น ตู ก อำแดง บุญมา เข็ม น มาก อยู่
 แล้ว ครั้น กระ ทัด จำเลย ตู ก ชัด คง นี้ กระ ทัด ให้ เข็ม น ตู ก นั้น ถึง จ น ถึง ตาย
 แม้ จำเลย ทำ ด้วย ความ ใจ เหวล ไม่ พ้น ความ ผิด ฐาน ช่า คน ตาย โดย ไม่
 เจตนา ตาม บท มา ตรา ๒๕๓ คดี นี้ ให้ จำคุก จำเลย มี ก่า หมน ๓ ปี เป็น
 โทษ อย่าง เมา ฯ

จำเลย อุทธรณ์ ฯ

ศาล อุทธรณ์ ข้า หลวง พิเศษ เห็นว่า อาการ ที่ อ้าง มุญมา ตาย
ดง นั้น ยังไม่ปรากฏว่า เพราะเหตุใด เพราะใช้ ก หนัก อยู่ แล้ว คำ แพทย์
ผู้ รั ก ก็ ไม่ ปรากฏ ใน ตำ นวน ยัง เบน จ้อ สง สย อยู่ จะ ดง โทษ จำเลย
ฐาน ซ้ำ คน ตาย โดย ไม่ เจตนา มิ ได้ ควร ต้อง ลง บท มาตรา ๒๕๔ ฐาน
ทำร้าย ร่าง กาย จึง แก่ คำ ตัด สิน ศาล เดิม ให้ จำคุก จำเลย มี กำหนด
แค่ เพียง ๒ ปี กับ ปรับ เป็น ฟินย ๕๐๐ บาท ถ้า ไม่มี เงิน เสีย ให้ จำ
คุก โทษ วัน ละ ๑ บาท แต่ ไม่ เกิน กว่า ๓ ปี ฯ

จำเลย ทูล เกตฯ ฯ นาย ฎีกา ฐาน คน อนาคต ฯ

กรรม การ ศาล ฎีกา ได้ พิสูจน์ กัน ประ ชน ตรวจ ปลูกษา ตำ นวน คัด นี้
ฐาน พิจารณา ได้ ความ ตาม ที่ กล่าว ไว้ ข้าง ต้น เห็น ว่า ศาล ข้า หลวง
พิเศษ ปลูกษา ลง บท พิ ตัด เดิม ยก มาตรา ๒๕๓ ฐาน ปลูกษา ดง โทษ
จำเลย นน ชอบ แล้ว คัด ทำให้ เขา ตาย เพราะ อา ศรั ย คือ พัด หลง ถือ ผิด โง่
เขตา นน มี คำ วินิจฉัย ศาล ฎีกา ไว้ เป็น บท คัด ฐาน หยาด เรือง แล้ว แต่
คดี นน ซ้ำ มี ข้อ ความ งอก ออก ไป ว่า จำเลย เมื่ อ จ น มี รั ประมาณ หนัก
มา ใน กิริยา ที่ คน กระ ทำ แก่ อ้าง มุญมา นั้น ซัก ด้วย ความ ผิด ของ
จำเลย ไม่ น้อย เลย ไม่ ควร แก่ ที่ จะ ได้ ปราณ ยัด ดง โทษ ให้ ยก
คำ ตัด สิน ศาล ข้า หลวง พิเศษ เสีย และ ตัด สิน ใหม่ ให้ จำคุก จำเลย

ตาม มาตรา ๒๕๓ มีกำหนด ๗ ปี เพื่อ ดำเนิน การ ทารุณ ราช กาจ แด
ทรง เชื้อ ใน สิ่ง ที่ หาจริง มีได้ นน ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๓๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

กรมสวัสดิ

พระ ขานรเนติ บัญชากิจ

พระ ขา ถฤติธาน นุกรณ์ กิจ

พระ ขา จักร ปาณ ศรัศดิ์วิสุทธิ

พระ ขา เกษม ศุภการี

ขีบัตื ทรง ปฤกษา

คำพิพากษาที่ ๗๘ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา ลักษณะเพิ่มโทษ

จำเลยต้องโทษอยู่ในเรือนจำ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พ้นโทษแล้ว ไปทำผิดซ้ำอีกภายในกำหนดศาลเพิ่มโทษฐานไม่ซื่อตรงตามที่ได้ เช่นเดียวกับ จำเลยพ้นโทษเมื่อถึงกำหนด

คำพิพากษาที่ ๗๘ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจจูกำเลย ยุทธธรณ์คำพิพากษาศาล ยุทธธรณ์ ข้าหลวงพิเศษ

อัยการ มณฑลนครสวรรค์

โจท

ในคดีระหว่าง

นาย พดิ่ง

จำเลย

คดีเรื่องนี้ได้ความว่าจำเลยได้ต้องโทษจำขังที่ตารางเมืองนครสวรรค์ ฐาน ช่มชู้ กระทำซ้ำเรอหญิงมีกำหนด ๒ ปี สมเด็จพระพันปีหลวง ทรงขอ พระราชทานโทษได้รับพระกรุณาให้พ้นโทษเพื่อออกบวช ๑ ปี ในระหว่างที่จำเลยเป็นภิกษุเพศนั้น จำเลยได้

เกิด จึงจาก กัน กับ พระ ภิกษุ เณร เจ้านาย ได้ เหวไม่ แหวม ทาง พระ ภิกษุ เณร ถูก ที่ รวณม พระ ภิกษุ เณร อยู่ ได้ ๒ ชั่วโมง ก็ขาดใจ ตาย ฯ

คำต มณฑล ทศ สวรรค เห็น ว่า เจ้านาย มี ความ ผิด ตาม ลัทธิธน ธา ญา มาตรา ๒๕, ให้ จำคุก เจ้านาย ๕ ปี แต่ให้ลดโทษ ฐานปรานี โดย รับ ตำราภ กิ่ง หนึ่ง คง จำคุก ๒ ปี ส่วน โทษ ที่ ขอ ให้ เพิ่ม ฐานไม่ เช็ด หลาบ นั้น ปฤกษา เห็น ว่า เจ้านาย ยังไม่ พ้นโทษ ในคดี เรื่อง ชุมชื่น กระทำ ขำเรา จึงให้คงไม่ เพิ่มโทษ ฯ

ฝ่าย ศาลอุทธรณ์ ขำ หลวง พิเศษ เห็น ว่า คดี นี้ เป็นคดี ยุกฉกรรจ คำต เต็มเอาโทษ น้อยนัก แต่โทษ ที่จะ เพิ่ม แก่ เจ้านาย ฐานไม่ เช็ด หลาบ นั้น ศาล เต็ม คง ได้ มี ขอบ เพราะ เจ้านาย ได้ พ้นโทษ แล้ว โดย พระ กรุณา จึง คิด สิ้นใหม่ ให้ จำคุก เจ้านาย มีกำหนด ๑๐ ปี แต่โทษ ที่ จะ เพิ่ม ฐานไม่ หลาบ จำแดง ฐาน ปรานี โดย ตำราภ นั้น เต็ม อกัน เป็น อัน หัก กลบ ลง กัน ไป ฯ

เจ้านาย ร้อง ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฐานคน อนาคต ฯ

กรมการ ศาล ฎีกา ได้ ประชุม ปฤกษา ด้านฉน คดี นี้ เห็น ว่า ศาล ขำ หลวง พิเศษ ปฤกษา คัด สิ้น ขอบ แล้ว ย้าย พลัง เจ้านาย คนนี้เป็น พาด สัน ดาน ขัน ร้าย ทำ มนุษย์ ละเหิม ใน สัมณ เพศ แต่ คง ชัย มาจาว อัน อีก ไม่ รั้ เช็ด รั้ หลาบ ฎีกา เจ้านาย ไม่ เป็น แก่นสาร มุต คดี ไม่ มี ข้อ ที่ จะ รอด พ้น พระ ราช อาญา ได้ ไม่ ควร อนุญาต ให้ เจ้านาย ร้อง ทูลเกล้า ฯ ถวาย

ฎีกา ฐาน คน อนาคต ให้ยก ฎีกา จำเลย เตี้ย บังคับ คดี ตาม คำ ตัด สิน
ศาล อุทธรณ์ ข้ำ หดวง พิเศษ ทุก ประการ ฯ

อนึ่ง ขอ คำ หิน หดวง อฎีกา จิจารณ์ ใน ข้อ ที่ ปลูก ษา ว่า พระ
ราชทาน โทษ ด้วย พระ กรุณา แดง กตบ้ หดง เจ้า ใจ ว่า ยัง ไม่ พัน โทษ นั้น
เป็นการ พัน ฝน ไป ได้ ถึง เพียง นี้ ฯ

ศาล ฎีกา วันที่ ๑๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรม สัจคดี

พระยาฤทธิกา นุภรณ ธิช

พระยาจักร ภาณี่ ศรี ศักดิ์ วิสุทธี

พระยาเกษม ศุขถาวร

อธิบดี ทวง ปลูก ษา

คำพิพากษาที่ ๙๐ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา ฎีกา

ยื่น ฎีกาย่อไว้แล้ว ไม่แถลง มุลคดีต่อไป นั้น เป็น
เหตุให้ศาลสูงไม่วินิจฉัยฎีกานั้นได้

คำพิพากษาที่ ๙๐ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชั้นสองพิเศษ

อัยการ เมือง นคร ตำบวง โจท

ในคดีระหว่าง

อ้าย ก อ้าย เบียง จำเลย

คดีนี้โจทฟ้องต่อศาลเมือง นคร ตำบวง ภายจำเมื่อวันที่ ๒๖

มีนาคม พุทธศก ๒๔๕๓ เวลาคดบ จำเลยได้เข้ามาขังน้อยบุญเตง

แต่น้อยมุด กระตั้นบนถูกน้อยบุญเตงตาย ถูกน้อยมุดมีบาดแผล

ซ้ำหัด เหตุเกิดขณะทรงนำคานบด ปงยวงคอกอ้งเกอ หวงด้ตวแขวง

เมือง นคร ตำบวง ขอให้ตรโทษตามลักษณะ อรรถาถวันที ๗ หมวด

ที่ ๑-๒ ฯ

จำเลยทั้ง ๒ ให้การปฏิเสธอ้างฐานที่อยู่ ฯ

ศาลเมืองนครลำปางพิจารณาแล้วเห็นว่า พยานหลักฐานฝ่ายโจท
เบิกความ ส่ม คัด ฟัง ได้ว่า จำเลย ได้ ยิง น้อย บุญ เติง ตาย โดย สัตว์ เจตนา
ควร ให้ ลง พระ ราช อาณา ประหวั พิศัย แต่ คัด เกิน อำนาจ ศาล เมือง
จึง ส่ง ดำนวน ไป ยัง ศาล ข้าราชการ พิเศษ มณฑล พายัพ ตัดสิน ฯ

ศาล มณฑล พายัพ พิเคราะห์ เห็น ว่า แม้ จะ ฟัง พยาน ชั้น ศาล ได้
ส่วน ประ กอบ ด้วย คัด ก็ ยัง ไม่ มี ทัก สัน ดัง สืบ แต่ วิเคราะห์ คำ พยาน
โจท ชั้น ศาล พิเคราะห์ ว่า มี พยาน ๕ ปาก มา เบิก ความ ว่า หา ได้
เห็น จำเลย ลง มือ กระทำ ร้าย ไม่ คง ได้ ความ เป็น เล็ก จาก คำ ข่าย ถึง ว่า
เมื่อ เวลา ตำ พยาน เห็น จำเลย ถัด บน จำเลย บอก พยาน ว่า จะ ไม่ จับ
ผู้ รวย ชะ โน้ย กระบือ พอ พยาน เดิน ต่อ ไป ได้ สัก ๓ เส้น ก็ ได้ ยืน เคียง
บน ดัง ๓ นิต แต่ พยาน ทว่า ไม่ ว่า เคียง บน ดัง นั้น จะ เป็น ผู้ ได้ ยิง ข่าย
เขื่อน เบิก ความ ว่า จำเลย ได้ บอก กับ พยาน ว่า จำเลย ยิง น้อย บุญ เติง
ตาย คำ ข่าย เขื่อน นั้น จะ ฟัง ไม่ ได้ เลย เพราะ เป็น การ ผิด ขรรณ ตา
ซึ่ง คน ไป ทำ ร้าย เขา มา แล้ว จะ กลับ มา เขา ดู กัน ฟัง ให้ แพร่ หัก ตาย ดัง นั้น
หนึ่ง น้อย บุญ ชั่ง เป็น ผู้ ถูก ฆาต กรรม นั้น เบิก ความ ว่า ไม่ รู้ ว่า ผู้ ได้ ยิง
และ ไม่ เห็น ด้วย ฯ

ฝ่าย พยาน ฐาน ที่ ของ จำเลย เบิก ความ เป็น หลัก ฐาน นั้น คง ส่ม ข้อ
ข้อ ดู ของ จำเลย ว่า จำเลย กับ พยาน ลง ไป คำ สืบ เคียง ยัง เมือง เกิน แด

ได้สำนักที่บ้านเด่น สองเมือง กลับมาแต่เมื่อเกิดเหตุยิงกันตาย
แล้วครั้งนี้ จึงให้ยกฟ้องโจทก์เสีย ปล่อยจำเลยพ้นโทษไป ฯ

โจทก์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรม การ ค้ำถูฎีกาได้พร้อมกัน ประชุม ทวงจ ปญญา ดำนวนคดีนี้
เห็นว่า ค้ำถูเข้า หลวงพิเศษ มณฑล พายัพ ปญญา มา ขอม ด้วย ทาง พิจาร
ณาแล้ว ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงไป อย่างอื่นได้ ฎีกาของขัยการ
ซึ่ง ขน แต่ คำ ข้อยใจ แต่ วันที่ ๓๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๕ จน คดอด บักไม่ทำ
คำอธิบายแจ้ง ข้อยิน ขน มาให้ ค้ำถู ถึง ทราบได้ ว่า ขัยคดี คำ
พิพากษา เป็น ประการใด ให้ ยก ฎีกา โจทก์ เสีย ฯ

ตั้งไป เมื่อ นำให้ ค้ำถู ดำเนิน ฎีกา เร่ง เสด็จ กำหนด วัน ขน คำแจ้ง
เหตุคดี ขัน ถึง กำหนด ไม่ทำ ตั้งให้ ตก เคตณ แต่ บอก มา ยัง ค้ำถู
ฎีกา จะได้ ไม่ทำ แต่ ทง เดีย เช่น คดี น อัก ได้ ฯ

ศาล ฎีกา วันที่ ๑๖ มิถุนายน พุทธศัศ ๒๔๕๖

กรม สวัสดิ์

พระยง กฤติกานุกรณ กิจ

พระยา จักร ปาณเฑียร ศักดิ์วิเศษ

พระยา เกษม ศุขการ

อธิบดี ทรง ปญญา

คำพิพากษาที่ ๘๓ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา เจตนา

คำรับสารภาพ ของจำเลย เมื่อไม่ปรากฏว่า จำเลย ถูกหลอก อย่างไรแล้ว ถึงโจทก์ จะไม่มีพยาน ประกอบ ก็ ลงโทษจำเลยได้

ใน การ พิจารณา คดีอาญา เมื่อ ปรากฏว่า ยังมีพยาน ที่ รู้เหตุใน เรื่องนั้น ถึงโจทก์ จะไม่อ้างศาล ก็มีอำนาจเรียก มาสืบได้

คำพิพากษาที่ ๘๓ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ กรรมการ ศาลฎีกา จำเลย อนาคต อุทธรณ์ คำพิพากษา ศาล อุทธรณ์ ข้างหลวงพิเศษ อัยการ เมือง อุทัยธานี โจทก์ ในคดี ระวัง

นาย หอง นาย ไป นาย เพิก จำเลย

คดีนี้ โจทก์ ทวงถามจำเลย ทั้ง ๓ ได้กลับคิดกัน ว่า นาย บุญตาย ฯ นาย หอง จำเลยให้ การ รับ สารภาพ แต่ นาย ไป นาย เพิก ให้ การ ปฏิเสธ ฯ

หลวง อภิกิจ ๆ อธิบดีผู้พิพากษาศาล มณฑล นคร สวรรค์ หนึ่ง
 ณะศาล เมือง อุทัย พิจารณาคดี เรื่องนี้ เห็นว่า โจทก์ไม่มี หลักฐาน อย่าง
 ไรในเรื่องนี้ นอกจาก คำรับ คำภาพ ของ นาย หลง จำเลย ผู้เดียว
 แต่คำ นาย หลง นี้ เมื่อ สนใจ ส่วน เบิก ความ กลับ ไป กลับ มา ยัง เป็น เหตุ
 ดั่งดั่ง ว่า เป็น คำ รับ ไม่ บริ สุทธิ์ ข้า แกร่ง วิต ษ ซึ่ง เห็น นาย หลง ถ้อย หาร
 เมื่อ วน เกิด เหตุ นั้น โจทก์ มี นำ มา ถัด จึง ตัด สิ้น ยกฟ้อง โจทก์ บ่อย
 จำเลย ทั้ง ๓ พัน โทษ ไป ๆ

ฝ่าย ศาล อุตฯ ณ ขว หลวง พิเศษ เห็น ว่า ที่ ศาล เดิม ปลดปล่อย คำ นาย
 ไป นาย เพ็ก ไป นั้น ชอบ แล้ง เพราะ นาย ไป นาย เพ็ก บัญชี และ โจท
 ไม่มี พยาน มา ยืนยัน ส่วน นาย หลง ที่ ให้ การ รับ คำ ภาพ ศาล เดิม ให้
 ปลดปล่อย คำ ไป ด้วย นั้น ยัง มี ชอบ เพราะ พระ ราช บัญญัติ พิจารณา ความ
 อาญา ศัก ๓๓๕ มี ความ ว่า คำ จำเลย ให้ การ รับ คำ ภาพ ก็ ให้ ศาล ตัด สิ้น ลง
 โทษ จำเลย คดี นี้ แม้ โจทก์ จะ ไม่มี พยาน หลัก ฐาน มา ประ ติ บัติ คำ รับ คำ
 ภาพ ก็ ดี แต่ ศาล พิเศษ เห็น ว่า คำ รับ คำ ภาพ ของ นาย หลง
 จำเลย นั้น ได้ ถูก บังคับ กัด ฎ นาย หลง เป็น คน วิ กล ติ อย ่าง ไร เป็น คำ
 รับ โดย ชัก วน แล ถูก ต้อง ตาม เหตุ ผล คดี ฟัง ได้ ว่า นาย หลง ได้ ตอบ
 แทง นาย บุญ ตาย แต่ จำเลย จะ เจตนา จะ ฆ่า ให้ ตาย ฎ ไม่ นั้น โจท
 ก็ ไม่มี พยาน มา พิสูจน์ ใน ข้อ นี้ คดี จึง ควร ต้อง ฟัง แต่ ตาม คำ จำเลย
 ว่า มิ ได้ เจตนา จะ ให้ ถึง ตาย เป็น ประมาณ เพราะ ฉนั้น จำเลย ต้อง มี
 ความ ผิด ตาม ตัก ษ ณ อาญา มาตรา ๒๕๑ ให้ จำคุก นาย หลง ๑๕ ปี ฤ

ฐานปรานีที่ให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา คงให้จำคุกนายหงมีกำหนด ๗ ปี กับ ๖ เดือน ฯ

จำเลยร้องทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฐานคนอนาถ ฯ

กรรม การ ค้ำถักฎีกาได้ ประชุม ปถุษา ด้านคน คดีนี้ เห็นว่า ค้ำถัก หาดวง พิเศษ ปถุษา คดี ดิน ซ่อม แต่ ฎีกา จำเลย ไม่เป็น แก่นสาร คดีนี้ จำเลย รับ โดย ชื่นควาได้ ทั้ง เขาจริงแท้ ๆ ไม่มี ข้อ ที่ จะ รับผิดชอบ พระ ราชอาญา ได้ ไม่ ควร อนุญาต ให้ จำเลย ทูลเกล้า ฯ ถวาย ฎีกา ฐาน คน อนาถ ให้ ยก ฎีกา จำเลย เสีย บังคับ คดี ตาม คำพิพากษา ค้ำถัก อรรถธเน ข้า หาดวง พิเศษ ทุก ประการ ฯ

คดียัง คดีนี้ เมื่อ อธิบดี ๘ พพากษา คัดเดิม พิจารณา อยู่ ได้ หยิบ ยก ขึ้น คัดว่า ได้ ใน คำพิพากษา ว่า อ้างแดง รัด พยาน ตำรับ อัยการ โจท มิได้ เขา คัด มา คัด เมื่อ คน เบน ๘ พิจารณา เห็น คดี ยัง บก พร้อง อย่าง น เหตุไร จึง ไม่ เรียก พยาน นั้น มา คัด ให้ ดิน กระแต่ ความ นาย อัยการ ว่า ความ ขาด บก พร้อง นั้น ย่อม แต่ คง ความ รุ คน รุ ไม่ ถึง ความ ทั้ง ค้ำถัก แต่ อัยการ มิได้ เอาใจ ได้ สอดส่อง ให้ ถอน ถ. ทา แต่ สดถ ๆ ทั้ง ให้ คดี เดือน และ วก ่วน ไปเอง ควร ต้อง ค้ำถักไว้ ฯ

ค้ำถักฎีกา วันที่ ๑๖ มีถพฤษ พุทธศก ๒๔๕๖

กรม ส่วัดดี
พระยารจธรมปณตกรศก วิถุทษ
พระยา กฤตีกานุกรณ กิจ
พระยา เกษมศุฑการี

คำพิพากษาที่ ๙๔ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

กตจี ช่มเหลง

นาย ช่ม จำเลย พுகขอเงิน เตียนที่ ค้างต่อ นายเข้ม ๆ กลับ ต่าทอ จำเลย แดตรง เซ้าเตะ จำเลย ๆ จึงเอาไม้ หลาว แทง นายเข้มตาย ได้ข้อ ว่า จำเลย ถูกกตจี ด้วยเหตุ อัน ไม่เป็น กรรม คดี เซ้า บท ๕๕ แทง กฎหมายอาญา

คำพิพากษาที่ ๙๔ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระ บรมราช โองการโปรดเกล้า ฯ ให้กรรมการ ตรวจฎีกา โฉก อุตธรณ์ คำพิพากษา ศาล อุตธรณ์

กรม อัยการ โฉก
ใน คดี ระหว่าง นาย ช่ม จำเลย

คดี นี้ โฉก พ้อง ต่อ ศาล พระราชอาญา แห่งว่า เมื่อ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พุทธศัศ ๒๔๕๕ เวลา กลาง วัน จำเลย ได้ เอา หลาว ไม้ รวัก แทง นายเข้ม ตาย โดย สัมมิ เจตนา เหตุ เกิด ณ: ตำบล บ้าน ตะนาว กรุง เทพ ฯ ซก ให้ ส่ง โทษ ตาม ลักษณะ อาญา มาตรา ๒๔๗ - ๒๕๑ ฯ

ได้ความ ดังนี้ ศาลพระราชอาญา ปฎิษญาว่า ฎิรียาที่ จำเตย
 เขาไม้ หตาว แทน นาย เข้ม ทตุ ถึง คับ นน ตง สันนิษฐานได้ว่า จำเตย
 เจตนา จะฆ่า นาย เข้ม ให้ตาย ต้อง ด้วย สักษณ อาญา มาตรา ๒๕๘
 แต่ การ ที่ จำเตย กระทำ ครั้ง นี ฎิรียา ว่า ทำ เป็น การ บ้อง กั้น ตัว
 แต่ จำเตย ทำ เกิน ก่อ ให้เหตุ ไม่ควร ที่ จะ ใช้ หตาว แทน จนถึง ตาย บท
 มาตรา ๕๓ ท่าน บัญญัติ ว่า การ กำหนด โทษ สักแต่ใด แต่ ศาล จะ เห็น สมควร
 ด้วย เหตุ นั้น จึง ตัด สัน ให้ จำคุก จำเตย มี กำหนด ๓๘ เดือน ๖

โจทก์ ออชกรรม ว่า ศาล เดิม ลงโทษ น้อย นก ๖

ศาล ออชกรรม ตัด สัน ยิง ตาม ศาล เดิม ว่า ศาล เดิม ลงโทษ
 จำเตย สมควร กับ มุต กรรม นี้ แล้ว ๖

กรม อัยการ โจทก์ ทูลเกล้า ฯ ถวาย ฎิการ ๖

กรรม การ ศาล ฎิการ ได้ พรั้ม กั้น ประชุม ปฎิษญา ดำนวน คดี นี้ ฐาน
 พิจารณา ได้ ความ ตาม ที่ กล่าว มา แล้ว ข้าง ต้น เห็น ว่า การ ที่ นาย เข้ม
 ไม่ ยอม ให้ เงิน ค่าจ้าง ซึ่ง ค่าจ้าง เก็บ เขาไว้ เสีย แต่ ยัง ฆ่า เตย จำเตย ใน
 ขณะ ที่ จำเตย กั้น เขา อยู่ นั้น แสดง ให้ เห็น ว่า ใช้ ฎิรียา ก่อ ชี วิต ไม่ เป็น
 ธรรม เป็น เหตุ ให้ จำเตย ศาล โทษ ตก หนัก ทำ ง่าย ต่อ สู้ มี ผิด เข้า
 บท มาตรา ๕๕ ด้วย ข้อ อีก แต่ กำหนด โทษ ฐาน ฆ่า คน ตาย น ศาล ต่าง
 วาง มา เขา ไป นี้ ฎิการ กรม อัยการ พัง ๖

ด้วยเหตุนี้จึงให้แก่อำนาจตัดสิน ค่าต่าง ทั้ง ๒ เลี้ยว เพิ่ม โทษ
จำเลยให้จำคุกมีกำหนด ๕ ปี เพื่อมิให้เหิมฤทธิ์อำนาจโทษะ ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยา กฤตติกากรณ กิจ

พระยา จักรยานศิริศักดิ์ วิเศษ

อธิบดี ทนาย วิชา

คำพิพากษาที่ ๙๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

ลักษณะคดี วิธีพิจารณา

จำเลยเถียงว่าได้ ^{๒๖}ใช้เงินให้แก่เจ้าหนี้แล้ว ^{๒๗}ถ้าไม่มี ^{๒๘}กรรมกรรมมาแสดง พระราชบัญญัติที่รัชกาลที่ ๔ ว่าด้วยทนาย ^{๒๙}ถูกณผู้ของคดีครั้งที่ ๒๒ ห้ามมิให้เถียง

คำพิพากษาที่ ๙๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจำเลย ^{๓๐}อุทธรณ์คำพิพากษาคัดอุทธรณ์เข้าหลวงพิเศษ

นายเทียบ โจท
ในคดีระหว่าง จำเลย
นาย ติมยวน

คดีนี้โจทฟ้อง คัดค้านมณฑลชุมพร ว่าจำเลยได้กู้เงินโจท แล ^{๓๑}ของอำแดงนุ่มหน้าโจทไป ๓๐๐ บาท ทำหนังสือสัญญาต่อกรมการอำเภอ ^{๓๒}เป็นหลักฐาน ตั้งแต่จำเลยรับเงินไป แต่จำเลยมิได้ส่งดอกเบี้ยจน ^{๓๓}บัดนี้คิดได้ ๘ ปีเป็นเงิน ๒๕๐ บาท บัดนี้อำแดงนุ่มตาย โจทเป็นผู้ ^{๓๔}รับมรดกจึงขอให้ศาลบังคับจำเลยใช้คืนเงิน แล ดอก เบี้ย แก่โจท ฯ

จำเลยให้การว่าได้ ทำหนังสือสัญญา กู้ เงิน ของจำเลยนั้นไปจริง แต่จำเลยได้ส่ง ดอกเบี้ย แด่ ต้นเงิน ๒๐๐ บาทแก่จำเลยแล้ว ยังคงอยู่อีก ๓๐๐ บาทจำเลยยอมจะใช้ แต่ตัดฟ้องว่า โจทก์ฟ้อง เป็นชายมั่วชู้ ฯ

ศาล มณฑล ชมพร พิเคราะห์ เห็น ว่า หนังสือ สัญญากรรม ขวรมี ได้ทำที่ อำเภอ เมือง พุมเรียง แต่พยาน หลาน หลานสาว โจทก์ จำเลย ก็อยู่ที่ เมือง พุม เรียง สมควร ที่ จะ โอนคดีไปให้ ศาล เมือง พุมเรียงปกครอง จึง จะชอบ โจทก์ จำเลย ทั้ง สองฝ่ายยอม ตกกลง เห็น ชอบแล้ว จึงส่ง คดีไป ศาลเมือง พุม เรียง ฯ

ศาล เมืองพุม เรียง เห็น ว่าหนังสือ สัญญา ของ โจทก์ นั้นได้ทำถูกต้อง ตาม กฎหมาย ไม่ ต้อง ชำ พยาน บกคัด ฝ่ายจำเลย ที่ ต่อสู้ ได้ ส่ง ต้น เงิน แด่ ดอกเบี้ย แด่ ก็มี ได้ มี หนังสือ สำคัญ เป็น หลักฐาน แต่ใน หนังสือ สัญญา ฎา หลาน หลานสาว โจทก์ ก็ไม่มีปรากฏชัดแจ้งว่า ได้ ส่ง ต้น เงิน ฎา ดอกเบี้ย ความ ประกาศ รัชกาลที่ ๔ ว่าด้วย ทาษ ถูก ฎา ต้อง คัด ครอง ที่ ๒ ว่า จะ ส่ง เงิน ค่า คัด แด่ เงิน กู้ ต่อ นาย เงิน เมื่อใด ก็ ให้ ขอ สำนักรวม ขวรมี แด่ หนังสือ สำคัญ มา ให้ พิสูจน์ แต่ ส่ง เป็ด ยื่น กับ หนังสือ สำคัญ ให้ เห็น ที่ อย่า ให้ มี เหตุ ไต่ แย้ง ได้ ว่า ยัง ไม่ได้ ส่ง ให้ ถ้าไม่มี สำนักรวม ขวรมี มา สัด คัด หลง ก็ จึง ขอ ประทอน เป็น ไป รับ มา เป็น สำคัญ ถ้า ว่า เจ้า คดี จะ เกียง พ้อ อย่าง พยาน ซัก การ ให้ เห็น ซ้ำ ด้วย ตัว นวน ใน คดี ต่าง ๆ นั้น ไม่ควร ขูด การ จะ ทำ ตาม เลย ดังนี้ เมื่อ กฎ หมาย บัญญัติ ไว้ ดังนี้ แต่ จำเลย มี ได้ ทำให้ ถูก ต้อง ตาม กฎหมาย จึง ตัด สิน ให้ จำเลย ใช้ ต้น เงิน แด่

คอก เบย รวม ๕๕๕ บาท แก่ใจท ทั้ง คาชรวม เนียม ดวย ข้อศค พอง ของ
จำเดย นนพง มีไต้ เพราะใจท เอง เปน ควเจ้า ณี่ คดวย ฯ

จำเดย อทุทธณี่ ศีเดยทุทธณี่ชาหตวงพิเศษคตติณี่นคตามคำลเดิม ฯ

จำเดย ทูลเกตุ่า ฯ ถวย ฎีกา ฯ

กรรมการ คำลฎีกาได้ พรอม ถัน บรรชุน บญกษาด้านวงคตติณี่ ฐาน
พิจารณาได้ คดวยคังถาใจได้ ขงตน เห็นควคำลต่าง ทั้ง ๒ คตติณี่มา
ชอบคด้วยบทกฏหนวยมเดว ไมมีเหตุที่จนเปลี่ยนแปลงไปอย่างอื่นได้ ใหยกฎกา
จำเดยเดยบังคคย คตติณี่นคตามคำ พพภษา คำลเดิม แต่ให้ จำเดยเดยคทหนวย
ความ แทนใจท ๓ คำล รวม ๓๐๐ บาท ฯ

คำลฎีกา วันที่ ๓๗ มิถุนายน พุทธศก ๒๕๕๖

กรมสวัสดิ

พระยากฤตนิทานกรณ กิจ

พระยาจักรปาณศรีคตติณี่ทช

ชธิบตี ทรง ปฎกษา

คำพิพากษา ที่ ๙๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา

การที่จำเลยทำร้าย ร่างกาย มารดาของ จำเลยเองนั้นถึง
บาดแผลไม่สาหัส ศาลถึงโทษหนักกว่าการทำร้ายกัน
ตามธรรมดาได้

คำพิพากษา ที่ ๙๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจจักษุกิจ จำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ในคดีระหว่ง

กรมชังกา

โจท

นาย ล้อ

จำเลย

คดีนี้ โจท ท้าวเมื่อนั้น ที่ ๒๖ กันยายน ร.ศ. ๓๒๓ เวลา พดบคำ
จำเลยได้มีขอกจทำร้าย ร่างกาย ข้าแดง เอมซึ่ง เป็น มารดาของ จำเลยมี
บาดเจ็บ ส่าหส์ ที่ ค่ายต ยองแดง อำเภอภาชี จรัญ กรมเทพฯ แต่ก่อน
คดีนี้ จำเลยได้ เคย ค้อง โทษ มาห้ตาย ครั้ง แต่ไม่ เช็ด หลดาบ จึงขอ
ให้ ค้าด ลง โทษ แต่ เพิ่ม โทษ จำเลยตามกฎหมายตักษณอาญามาตรา ๒๕๕

จำเลยให้การ ปฏิเสธใน ข้อทำร้าย ร่าง กาย แต่ก็คิดว่าตาม วัน
เวลาที่ โจท ทา ข้อ แดงเอม เมา สุรา ต้ม ตง ไปถูก ชวด ตกเป็นบาดแผล ฯ

พิจารณาได้ความว่า จำเลย เป็น คน กักขระ หยาบ ซ้ำ เสพ สุรา
เมา แล้ว รั้งแกมมารดาของคนหนึ่ง ๆ มาช่วย แดง เอม มารดานำ อืดหนาระอาใจ
แต่ทั้ง จำเลยได้ เคย รับ โทษฐาน ทำร้าย ร่าง กาย มารดา บ้าง คนอื่น บ้าง มา
หลาย ครั้ง จน ข้อ แดงเอม มารดา ตั้ง หวัง ใน ตัว จำเลย จึง คิด จะ ขาย
ส่วน เสี้ย ใน วันที่ โจท ทา ข้อ แดง เอม รับ ประทาน อาหาร
อยู่ที่ ระเบียบ เวียง จำเลย นั่ง เสพ สุรา อยู่ ที่ นั้น ด้วย พยายาม
แอม พุด ถึง เรือง จะ ขาย ส่วน จำเลย ก็ อดใจ เอา ซ้ำม เว็ ของ ข้อ แดงเอม เท
ทั้ง เสี้ย แดง เอม เข้า คับ หน้า ข้อ แดง เอม ๑ ที่ ข้อ แดงเอม ต้ม ตง แล้ว
จำเลย เอา ทัพพี ต้ม หน้า ข้อ แดง เอม ถูก จุ่มก ข้าง ตา ซ้ำม มี บาด แผล ตก ทลุ
ถึง ช่อง จุ่มก ข้อ แดงเอม บาดเจ็บ ต่ำ หืด ฯ

ศาล พระราช ขาญา พิพากษาว่า ความ ผิด ของ จำเลย ต้อง ตั้ง ด้วย
กฎหมาย ตักขณ อาญา มงครา ๒๕๖ - ข้อ ๒ - ๗ - ๘ แต่ มาตรา ๒๕๗ จึง
พิพากษา ให้ จำคุก จำเลย มี ถวหนัด ๑ ปี แต่ ที่ โจท ขอ ให้ เพิ่ม ไม่ได้ เพราะ
โทษ ที่ จำเลย รับ โทษ ครั้ง ที่ ๑ ต้อง พ้น กำหนด เสี้ย แดง แต่ โทษ ครั้ง ที่ ๓
ก็ เป็น อดโทษ ฯ

จำเลย ยุทธธรณ ศาล ยุทธธรณ พิพากษา เห็น ชอบ ด้วย คำ คัด ติน

ศาล พระราช ขาญา ให้ ยุก ยุทธธรณ จำเลย เสี้ย ฯ

จำเลย ทูต เกต้า ฯ ถวาย ฎีกา อ้าง คนว่าเป็นคน ชนากา ฯ
 กรมการ ศาล ฎีกาได้ ประชุม ตรวจฯ ปรึกษา คัด เรือง นตลตต แล้ว
 ทางพิจารณาได้ ความ ถัดว แล้ว ข้างตน เห็น ว่า ตาม ที่ จำเลยกระทำแก
 มารดาของตน นั้นเป็น กิริยา อมทารณ ร้าย กิจจนมาก นัก ที่ศาล ต่างวาง
 โทษ แต่เพียง ๗ ปี พัน ไม่ สัมกับ ความผิดเคยควรตั้งโทษให้หนักแก
 อ้าย คน ชนคณ จึง พรม ถนพิพากษา แก่ คำตัดสินศาลต่าง ให้ เพิ่ม
 โทษจำคุกจำเลยเป็น กำหนด ๓๖ ปี ยก ฎีกาจำเลยเสีย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๘ มิถุนายน พุทธศก ๒๔๕๖

กรม ๓๖๓๓

พระยาจักรี ปวณตรี ที่ต วิตุท

พระยาฤทธิ กว นกรณ กิจ

พระยงเกษม ศุภการ

พระยา จักรปาลน์ ปฤษา

สำนักงานหอสมุด

คำพิพากษาที่ ๙๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

ทางเตีรว

การที่จำเลยทำทำนบสำหรับกั้นน้ำเข้านาจำเลยซึ่งเคยบ่ิต
ทำตามภูมิประเทศนั้น ถ้าเป็นการจำเป็นในการทำนาของ
จำเลยแล้ว ถึงจะเป็นทางเตีรว กว้างก็ทำได้ ไม่ผิดกฎหมาย

คำพิพากษาที่ ๙๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจผู้ก้ำจำเลย
อุทธรณ์คำพิพากษาคำอุทธรณ์ ข้า หลวงพิเคิม

นายชอง โจท
ในคดี ระหว่าง นายมาก จำเลย

โจทฟ้องว่าโจทมีนา อยู่ ที่ทุ่งหนองนางนอน ตำบลทุ่งมะขาม
หวาน เมือง อทัยแก้ว แดงหนึ่ง มี ทวง เตีรว เต้เหม็งของน้ำสำหรับ โจท อา
ศรัยนำ กระบือ เข้า ออก ทำนาของ โจทได้ ครั้น เดือน ๑๖ ค่ำ ๓๓๐ จำเลย
บ่ิตกั้น เหม็งอง ทางระยนี้เตี้ย ๆ กระทำให้ โจท นำกระบือเข้าออกทำนาไม่ได้
จึง ขอให้บังคับจำเลยบ่ิตทางให้ โจทเหมือน อย่างเดิม ๆ

จำเลยให้ถาร แก้วว่า ฝ่าย หรือ ทำนบบ่ิตน้ำว้าย พิภพชนแวนคูคันทนา
ของ จำเลย เมื่อ นานาโจทยัง เบน ของ อำแดง ต่วน ๆ ก็เอา กระบือ เตีรว

เข้า ออก ทาง หน้าแดง เพื่อน ครั้น ที่ นาคตกมา เป็น ของ ๆ โจร ๆ ก็
เดิน ทาง อื่น ด้วย มี ทางเดิน เข้า ออก หน้าโจร ได้ ดี กว่า ทาง ที่ จำเลย บัด ๆ

ศาล เมือง อุทัยธานี พิจารณาแล้ว เห็น ว่า นอก จากทาง ที่ จำเลย
ปิด แล้ว โจร ยังมี ทาง อื่น ออก ได้ อีก โดยไม่ ห่าง ไกล กัน นัก ไม่มี
เหตุ ที่ จะ มังคัม จำเลย ให้ เปิด ทาง ราย นี้ ได้ จึง พิพากษา ให้ ยกฟ้อง โจร
ให้ โจร เสีย ค่า ชุมน เนียม กับ ค่า ทนาย ความ ๑๒ บาท แทน จึง เคย ๆ

โจร อุทธรณ์ ศาล อุทธรณ์ ข้า หลวง พิเศษ เห็น ว่า จำเลย ไม่มี
อำนาจ ปิด ได้ เพราะ ไม่ ใช้ เป็น ทาง ใน ที่ ของ จำเลย ถึงแม้ จะมี
ทาง อื่น ซึ่ง ออก ได้ ดี ก็ เป็น ทาง ที่ โจร ต้อง เลี้ยว อ้อม ไกล ไป จึง พิพากษา
ยก ค่า คดี คืน ศาล เมือง อุทัยธานี เสีย ให้ จำเลย เปิด ทาง ตาม แผน ที่
หมาย (ก) ซึ่ง หมาย เลข ๑ ใน เส้น ตี แต่ง ให้ โจร นำ กระบือ เดิน ไป
มาได้ แต่ ให้ จำเลย เสีย ค่า ชุมน เนียม แทน โจร ๆ

จำเลย ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรม การ ศาล ฎีกา ได้ ประชุม ตรวจ ปรึกษา ศาล เวียง น ตตอด แล้ว
ทาง พิจารณา ได้ ความ ว่า ทำ นบ ตี แต่ง หมาย เลข ๑ เป็น ทำ นบ สำหรับ กั้น
หน้า หน้า ของ จำเลย ซึ่ง เคย ปิด ทำ ทำ นบ ตาม ภูมิ ประเทศ นั้น มา แต่ เดิม
การ ที่ จำเลย ปิด ครั้ง ที่ ตั้ง นก ปิด หน้า ทาง เดิม นั้นเอง แต่ เพื่อ ประสงค์
จะให้ กั้น หน้า หน้า ของ จำเลย เท่ง นั้น หาใช่ เป็น การ แกต่าง ไม่ เป็น
การ จำเป็น ใน การ ทำ นบ ของ จำเลย ถ้า ไม่ ปิด ก็ ไม่ ได้ หน้า ส่วน โจร

นั้นจะนำ กระบอ เดิม ทาง ขึ้นได้ เพราะ ทาง ขึ้น ก็มี อยู่ ปรากฏ กรรมการ
ศาลฎีกา เห็น ว่า ยังไม่ เป็น เหตุ อัน บังควร ที่ จะ บังคับ จำเลย ให้ กระทำ
ตาม คำ ขอบ ของ โจทก์ ได้ ที่ ศาล เมือง อุทัยธานี พิจารณา มา นั้น ชอบ แล้ว
จึง ชำแหละ ให้ ยก คำ ตัดสิน ศาล อุทธรณ์ ศาล พิเศษ เสีย ให้ คดี เป็น
ไป ตาม คำ พิจารณา ศาล เมือง อุทัยธานี ให้ โจทก์ เสีย ค่า ธรรมเนียม
แทน จำเลย กับ ค่า ทนสย ความ ทดสอบ ทุก ศาล เป็น เงิน ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรม ด่วนคดี

พระยา จักรปาณ ศรี ศักดิ์วิสุทธิ

พระยา ฤทธิพิลา นุตรณกิจ

พระยา เกษม ศุขการ

พระยา จักรปาณ ปฤกษา

คำพิพากษาที่ ๙๖ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา คำรับสารภาพ

คำรับสารภาพ ของจำเลยนี้ ถ้าการปรากฏว่าจำเลย
จำนนแก่พยานโจทก์แล้ว คำรับนี้ไม่เช่น ประโยชน์แก่การ
พิจารณา

คำพิพากษาที่ ๙๖ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ กรมกรมตรวจรักษา โจร
อุทธรณ์ คำพิพากษาคดีอุทธรณ์

กรม ยัยการ โจร
ในคดี ระหวาง

ข้าแดงผูก จำเลย

คดี โจร พอง คอขวด พระราช อาญา หาวา เมื่อ วันที่ ๒๖
พฤศจิกายน พุทธศก ๒๔๕๕ เวลากลางคืน จำเลยได้เข้า มีดแทงนายแพ
สามี ของจำเลยตาย โดย ชัญ เจตนา เหตุเกิด ณ ตำบล บวง ชุน พรหม
กรุงเทพ ฯ ขอให้ตั้งโทษ ตาม ตักยณ อาญา มาตรา ๒๔๘ - ๒๕๐ ฯ

ข้าแดง ผูก จำเลย รับสารภาพ ข้าแดง ว่าเหตุ ที่แทง สามี นั้น เนื่อง
จาก การทะเลาะวิวาท กัน ก่อน คือ นายแพได้ ตบ ตี จำเลย จน ต้มจำเลย
ตาต โทษะ จึง หยิบ มีด พับแทง เขาโดย มีได้เจตนา แต่ ตั้งใจให้ ตาย ฯ

ฐานพิจารณาได้ความว่าณะวันเวลาที่โจทก์หา จำเลย เป็นภรรยา
 นายแพทย์ตาย ผู้เมียคู่นี้ได้เกิดผิดใจทะเลาะเป็นปากเสียงกัน เพราะ
 จำเลยเป็นผู้ก่อกรณณ์ขึ้นก่อน ฝ่ายจำเลยอยู่นอกห้อง นายแพทย์
 อยู่ในห้อง จำเลยได้กล่าวคำขมขื่นต่อนายแพทย์ จึงออกจากห้อง
 ตรงเข้าทูปตีจำเลย ๆ ก็ต่อสู้กับนายแพทย์ สักประเดี๋ยวหนึ่ง จำเลย
 ผละออกหนีไป ฝ่ายนายแพทย์ร้องว่าถูกแทง พดตำรวจได้จับตัวจำเลย
 ได้ในทันใดนั้น แต่หน้าตัวนายแพทย์ไปยังโรงพยาบาล ยังไม่ทันถึง
 โรงพยาบาล นายแพทย์ก็ขาดใจตาย บาดแผลของนายแพทย์หมอตรวจว่า
 เป็นบาดแผลฉกรรจ์ทั้ง ๒ แผล บาดแผลสิ้นพิเคราะห์ว่าอาจถูกด้วย
 มีดเจียนหมากทำร้าย แต่จำเลยรับว่าได้อาวุธมีดพับแห่งนายแพทย์แล้ว
 โยนทิ้งเสีย แต่นายแพทย์มีอาการเจ็บปวด ความระกอบต่างได้เห็น
 จำเลยถือมีดพับ ได้ความดังนั้นศาลพระราชอาญาได้พิพากษาว่า บัญหา
 ที่โจทก์ตั้งในคดีนี้มีว่า จำเลยเจตนาจะฆ่าให้ตาย ถ้าไม่ เห็นว่า
 จำเลยไม่เจตนาจะฆ่าให้ตายด้วยจำเลยเป็นภรรยาของนายแพทย์ แต่ทั้ง
 ไม่ได้ความว่าจำเลยกับนายแพทย์มีสาเหตุโกรธเคืองกันก่อนถึงกับจะ
 คิดฆ่ากัน วิชยน์ผู้เมียย่อมมีการระแวงระแวงทูปตีกันบ้าง การที่
 จำเลยเอามีดพับแห่งนั้น ก็เห็นได้ว่ามีดพับไม่ใช่สิ่งผิดว่าอันร้ายแรง
 อันจะตั้งเห็นผลว่าจะเป็นได้ถึงตาย แต่จำเลยก็ไม่ควรใช้มีดพับ

ขอด้วย เหตุนี้จึงให้ยกคำตัดสินศาลต่างในข้อที่ให้ตัดโทษจำเลย
ตามบทมาตรา ๕๘ นั้นเสีย คงให้จำคุกจำเลยมีกำหนด ๗ ปี ตาม
คำพิพากษาเดิม ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๓๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๖

กรมตุลาการ

พระยาฤทธิสารานุรักษ์

พระยาจักรีปรารภเสด็จวิสุทธิ

อธิบดี ทรงบัญชา

สำนักงานทนายความ

คำพิพากษาที่ ๑๐๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

ทางเตีร

ทาง เตีรซึ่ง เป็น ทาง ไร่ หนึ่ง ใน ระหว่าง ญาติ พี่ น้อง ของ
เจ้า ของ ที่ นั้น ทว เป็น ทาง สาธารณประโยชน์ ไม่ เมื่อ เจ้า
ของ บิด เสีย ผู้ ยื่น พ้อง ไม่ ขน

คำพิพากษาที่ ๑๐๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ กรม กว ทร ว ฐ ฎ ฎ ก
จำ เตย อ ท ร ณ คำ พิ พาก ษา ค ำ ต อ ท ร ณ ข ำ ท ล ง พิ เคษ
ใน ค ำ ร ะ ห ว่าง ข น จ ำ น ง ค (ป าน) จ ำ น ง ข น ผู้ โห ง ำ บ ำ ย ใจ ท
จ ำ น เป ำ อ ำ ง เ ค ง ไร่ จ ำ เต ย

กล ้น ใจ ท พ ้อง ต อ ค ำ ต เมือง ช ด ม ร ห ำ ว ำ จ ำ เต ย ได้ บ ด ท ำ ง
เก ี่ ย น ซึ่ง ส ำ ช ำ ร ณ ข น ได้ ต ำ จ ำ ร ไป มา ก จ ำ ๑๕ - ๑๖ ไร่ ๑๓ ไร่ ๑๔ ไร่
โ ทษ ต ำ ม ต ำ ย ต เ อ ำ เ อ ำ มา ต ร ำ ๓๕๓ มา ต ร ำ ๓๓๖ ก ำ บ ข อ ให้ เ บ ี ท ำ ง ต ำ ย ฯ
จ ำ เต ย ให้ ก ร ร ว ำ ต ำ ง เก ี่ ย น น เ ป น ท ำ ง ซึ่ง เ ข ำ อ อ ก ใน บ ำ ย น จ ำ เต ย
อ ยู่ ใน น ำ โฉ น ต ของ จ ำ เต ย ห ร ไร่ ต ำ ง ท ล ง ไร่ มา ต ร ำ ๑๓ จ ำ เต ย ได้
ป ล ุ ก ต ำ น ผ ล ไร่ ๑๓ ไร่ เ ก ร ง ว่า ต ำ ค ำ พ ำ ห ะ จะ เ ข ำ เ ห ย ี บ ย ำ เต ี ย จ ำ
ต ำ ย บ ด ท ำ ง ฯ

ศาลเมืองชลบุรีพิจารณาแลเห็น ว่าทางเกวียนนี้แม้จะปรากฏ
 อยู่ในหน้าโฉนดของจำเลยก็ได้ แต่เมื่อสำ ขารณชนได้ ใช้กัน มา
 กว่า ๓๐ ปี และทั้ง เป็นทาง เดิม มา ก่อน ที่จำเลย เข้า ปกครอง ที่ รายน
 ด้วย จำเลยไม่มีอำนาจที่จะ บัดได้ จำเลย มีความ ผิด ตาม ตักษณ
 อาญา มาตรา ๓๓๖ ข้อ ๒ จึง คัด สิ้น ให้จำเลย เบ็ด ทาง ภายใน ๑๕ วัน
 นับ ตั้ง แต่ วัน คัด ถึง ที่ สิ้น และให้ ปรับ จำเลย เป็น พัน ๓๐ บาท ถ้า
 ไม่มี ใช้ จำคุก แทน ค่า ปรับ ๑๕ วัน หรือ ๓ บาท ค่า ชรบ เนียม แลค่า
 ทนาย ความ ๓๐ บาท ก็ให้ จำเลย เสีย แทน ฯ

จำเลยอุทธรณ ฯ

ศาล อุทธรณ ศาลอง พิเศษ คัด สิ้น ยืน ตาม ศาลเดิม ฯ

จำเลยทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการศาลฎีกาได้ ร่วมกัน ประชุม ปรึกษา สำนวนคดีนี้ ฐาน
 พิจารณาได้ ความว่า ทางเกวียนน เป็น ทาง อยู่ ใน หน้าโฉนดของ จำเลย
 แน่ จำเลยได้ ปกครอง ที่ รายน มา กว่า ๓๐ ปี แต่เดิม มา มี ทางเกวียน
 ตั้ง อยู่ ตอน หนึ่ง (เลข ๓๕ ใน แผนที่) ไม่ทอดต่อกไป ให้ เป็น ประโยชน์
 ได้ จริง คือ เมื่อ จำเลย ใช้ เกวียน เดิน ตลอด เนื้อ ที่ จึง เป็น ทาง ตัด สิ้น
 เข้ากัน ใช้ ใน ระหว่าง พื้นอง พอกพอง จำเลย ทางหลวงที่ สำหรับ เกวียน เดิม
 ก็มี แต่ เป็น ทาง อ้อม พวกราษฎร จึงพากัน มา อาศัย เดิม ทาง ของ จำเลย
 ครั้น เมื่อ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๒ จำเลยได้ บัด ทาง นเสีย โดย

มิได้มีใครคัดค้านว่ากล่าวประการใด จนการล่วงมาถึง ๒-๓ ปี
 โจทก์จึงได้มาฟ้องชั้น เห็นว่าการบังคับให้เปิดทางเดินหยมหิม
 เช่นนี้ไม่เป็นคุณจริง เป็นเครื่องบำรุงให้คนแก่ตั้งกัน ทำลายประโยชน์
 ข้างฝ่ายหนึ่งได้ ทางเดินพิภพชวายน้อยในโหนดจำเลยแท้ จำเลยได้มัด
 มาถึง ๒-๓ ปี ถ้าโจทก์ต้องเดือดร้อนจริงไหนจะหนึ่งได้ กัดส้ม
 ที่จะฟังว่าเป็นการแก่งฟ้อง และทางเดินไปเข้าบ้านในโซ่งจะมีแค่
 เฉพาะต้องตัดทอนในที่ของจำเลยก็หาไม่ได้ ทางหลวงก็มีเดินไปเข้า
 มาได้ โดยสะดวก ฮาศรัยเหตุผิดตั้งได้แสดง มาฉนั้น คัดต่างทั้ง ๒
 คัดสืบว่าให้จำเลยเปิดทางนั้นยังมีขอบ ให้ยกฟ้องโจทก์แต่คำ
 พิพากษาคัดต่างทั้ง ๒ เดียว ให้โจทก์เสียค่าธรรมเนียมแทนจำเลย
 ตลอดทุกศาล กับค่าทนายความ ๓ ศาลรวม ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยาภักดีพานุภรณ์ กิจ

พระยาจักรปาณิศร์ คีรีวิดิพิทักษ์

อธิบดีทรง ปฤกษา

คำพิพากษาที่ ๑๐๗ พระพุทธราช ๒๔๕๗
สัญญาเช่า วิธีพิจารณา

หนังสือสัญญาเช่าที่ดิน มีกำหนด กาล นั้น เป็นการ ตัด
จำนวน ผู้ทำ สัญญาไม่ให้เพียง เฉพาะ กาลเท่านั้น ไม่
เป็นการ บิด ปาก ตัด จำนวน ตลอดไป ทุกเมื่อ

คำพิพากษาที่ ๑๐๗ พระพุทธ ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกา
เลยจำคุกกรณี คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ จำหุดวง พิเศษ

ในคดีระหว่าง นายเป็ดยืน โจทก์
ที่ว่าการมณฑลนครสวรรค์ พระยาสมรรัตนธำไชย
ที่ ๑ จำเลย กาย ที่ ๒ จำเลย

โจทก์ฟ้อง คัดค้าน มณฑลนคร สวรรค์ทำว่า โจทก์มีกรรมสิทธิ์
ในที่ดิน แห่งหนึ่งตำบล ปากน้ำโพ โดยกว้าง ๔๐ วา ยาว ๘๐ วา
ครั้งเมื่อ ๑๕ - ๓ ปีมาแล้ว รัฐบาลได้จัดตั้งโรงบ่อนจีนติดต่อกับ
ของโจทก์ใน ตอนข้างหลัง โจทก์จึงได้ปลูกโรง แถงเงินใน ที่ของ โจทก์ ๒ แถว
หันหน้าโรงหากัน ระหว่างหน้าโรง แถว (ตอนริมหน้า) ได้ทำเป็นท่า
เรือจ้าง แล เบนทาง เติรไป มาโรงบ่อน โจทก์เก็บเงิน จากคนไป มาจาก

จากเจ้าของเรือจ้างเป็นประโยชน์ ได้ผลกำไร อย่างน้อยที่สุดมี
 ๖๐๐ บาท ในปี ๑๒๔ พระยาอมรินทรฯ จำเลยไป เป็นเทศาภิบาล
 หาดวงสำราญ นฤปกิจข้า้หาดวงสรรพากร ซึ่งกระทำกร ใน น้่า ที่ของ
 รัฐบาล ได้กล่าวคำ หออดตองใจต่อว่า โจทก์ ช่วย ออกเงิน บำรุง
 บ้านเมืองอย่าง น้อย เพียง ๓๐๐ บาท แล้ว รัฐบาลยอมให้ท่าเรือจ้างแก่โจทก์
 อีก ๒ ท่า คือ ท่าเหนือกับท่าใต้ โจทก์หลงเชื่อได้ยอม ออก
 เงิน ๓๐๐ บาทให้ หาดวงสำราญ นฤปกิจไป แต่ในปี ๑๒๕ โจทก์ได้เก็บ
 ผลประโยชน์จาก ๒ ท่านี้ มาจนสิ้นเดือน มีนาคม ร.ศ. ๑๒๕ ครั้นต่อมา
 ใน สก ๑๒๕ จำเลยที่ ๑ ได้ ประกาศให้ มีชื่อ เจ้าประ มูตท่าเรือจ้างของ
 โจทก์ทั้ง ๓ ท่านี้ โจทก์ได้ยื่นเรื่อง รววดต่อเสนาบดี กระทรวงมหาดไทย
 ได้ทราบคำสั่ง เมื่อเดือน มีนาคม สก ๑๒๖ ว่า ให้ โจทก์ไป พ้องร้อง
 แต่ในระ หว่างเมื่อโจทก์ยังไม่ได้ทราบคำสั่งในเรื่องราว ในปี ๑๒๖ จำเลย
 ที่ ๑ ได้ ให้จำเลยที่ ๒ เข้าท่าทั้ง ๓ ท่านี้ ไป เป็น การ คัดค้านโจทก์ผู้
 มีกรรมสิทธิ์ ในท่าที่ ๑ ของ โจทก์อันเคย ได้ ผิดประโยชน์มีค่า ๖๐๐ บาท
 โจทก์จึง พ้องขอให้จำเลยคืนท่าเรือจ้างให้ โจทก์แต่ให้จำเลยใช้เงิน ๒๕๐๐
 บาท อัน เป็น ประ โยชน์ที่ โจทก์ควร ได้ระ หว่างปี ๑๒๕ ถึงปี ๑๒๗ ให้
 โจทก์ด้วย ฯ

พระยาอมรินทรจำเลยที่ ๓ ให้การว่า

๑. ที่ราชันรัฐบาลได้ตัด เป็น ถนนหาดวงสำหรับสาธารณประโยชน์

มา ประมาณ ๓๐ ปีแล้ว แต่การตัดถนนนั้นไม่เคยได้มีการคิดคำนวณจากโจท

๒ เพราะเหตุที่ถนนหลวงตัดออกไปทางริมหน้า ปี ๑๒๓๓ หม่อม
ราชวงศ์ถนัด จึงได้ยื่นเรื่อง รวบรวม ประมูล ทำท่าเรือจ้าง จำเลยไม่

อนุญาต ปี ๑๒๔๔ จำเลยได้จัดการว่า ประมูล โจท ประมูล สูง
เป็นเงิน ๓๘๐ บาท จึงได้รับอนุญาตให้ทำ แต่ได้มีสัญญาเช่า ซึ่งมี
คำ ว่า “ซึ่งนับเป็นทรัพย์สินแล้ว ด้วย”

๓ ปี ๑๒๕๕ จำเลยได้จัดการว่า ประมูลใหม่ ผู้ยื่น ประมูล
ได้เป็นเงิน ๑๖๖ บาท จำเลย จึง อนุญาตให้ทำ แต่ในปีนั้นเองโจท
ได้ไปยื่นเรื่อง รวบรวม คอกระทรวงมหาดไทย ในที่สุดโจท ถูกยกเลิกเรื่อง
ราว นับตั้งแต่วันโจท ได้ พงศ์ คำตั้ง เรื่อง รวบรวม ยกฟ้องได้ ๒ ปี
เศษ ต่อมาพอเวลาที่โจท จะ มา ย่างดา

๔. ที่ดินรายนี้ โจท ได้มีใบเหยียบย่ำมาตั้งแต่ปี ๑๒๑๘ ตกลงถึง
ปี ๑๒๓๗ จริง แต่ใบเหยียบย่ำนั้นใช้ไม่ได้ เพราะเจ้าพนักงาน
ออกให้ ในที่ สำนักรณ ประโยชน์ แต่จำเลยได้ ดึง โทษเจ้าพนักงาน แล้ว

เพราะเหตุนี้ โจท ไม่มี คำ นาค พ้อง ร้อง อย่างไร ได้เลย ขอให้ยก
ฟ้องโจท ฯ

จึง ถ้ายกจำเลยให้ การว่า จำเลย เป็นแต่ผู้ ประมูล ทำได้ ไม่
เกี่ยวข้อง รั เห็น ด้วยใน การ พิพากษ นี้ ฯ

คำตัดสิน ทนท นคร สวรรค์ พิจารณา เสรีจ แล้ว พิพากษา ให้ พระยา

อมรินทร์ ฯ ใช้เงินให้ โจท ๒๕๐๐ บาทตามโจทฟ้อง เว้นก แต่ให้ส่งทำ
คืนให้ โจท ให้ ใช้ค่าธรรมเนียมค่าทนายด้วย ๓๕๐ บาท ฯ

จำเลย อุทธรณ์ ศาล อุทธรณ์ ข้า หลวง พิเศษ พิจารณา พิพากษา
ยื่น ตามคำพิพากษาศาล มณฑล นคร สุพรรณ ให้ จำเลย เสีย ค่าทนาย
ชั้น ศาลอุทธรณ์ ๕๐ บาท ฯ

จำเลย ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรม การ ศาลฎีกา ได้ พิสูจน์ กัน ครบถ้วน เรื่อง ตลอด แล้ว
ได้ ความว่า เดิมที่ดิน ซึ่งได้ทำทำ เวชจำง ชนนี้ เป็น ที่ ของ
นาย ขัมคำ ของ ภรรยา โจท เมื่อ นาย ขัมคำตายแล้ว โจท กับ ภรรยา
มี ประสงค์ จะ เข้า อยู่ ใน รายนี้ แต่ นาย พ่วง ได้ เข้า อยู่ เสียก่อน แลจะ
ขัดขวางโจท โจท จึง ฟ้อง ขัมโต นาย พ่วง สืบ ถึง ที่ สุด ศาลฎีกา
ได้ พิพากษาให้ โจท ชนะคดี นี้ ฯ

ยังได้ ความ อีกว่า ใน ที่ ราย นี้ เต็มทาง เดิน แควบ ๆ ทางหนึ่ง คิด ว่า
ไป ตง แม่ น้ำ เมื่อ ศก ๑๓๕ ที่ ดิน ซึ่ง คือ เนื่อง กับ ที่ ราย นี้ ได้ ทำ เป็น
โรงบ่อน เบี้ย ชน เหตุ นี้ กระทำให้ ผู้ คน ซึ่ง ไป มา โดยทาง เวชใช้ ทาง
เดิน ทาง นี้ มาก ชน ทาง เดิม ที่ แควบ ก็ ค่อย กลาย เป็น ทาง เดิม ไป มา
อย่าง กว้างขวาง โจท กับ ชน ประจักษ์ (ผู้ ซึ่ง โจท ได้ คิด ที่ ดิน ราย
นี้ขายให้) จึง ได้ ทำ ทำ เวช ชนริม แม่ น้ำ ไว้ เก็บค่าทำ ศก ๑๒๔
จำเลย ถู หลวง สำ รานญ ผู้ แทน จำเลย ได้ ชัก นำ ให้ โจท ตง ชื้อ ใน หนังสือ

ตั้ง สัญญาเช่า ทำเรือขาย น จาก รัฐบาล มี กำหนด ๓ ปี กล่าว คือ
 คศ ๑๒๔ ถึง คศ ๑๒๕ กาด น เปน ครอง แรกที่ รัฐบาล เข้า เกี่ยวของ ใช้ อำนาจ
 ใน ที่ คิน ราย น ครน ดิน กำหนดบ ใน สัญญา แล้ว จำเลย ไม่ ยอม
 ให้ ทำ สัญญาเช่า น ต่อไป จำเลยเองทำ เรือ ขน ให้ ผู้ อื่น ซึ่ง ได้ ว่า ประมุข
 ให้ ราคา สูง สุด เข้า เสีย จึง เกิด พ้อง รอง คดี น ขน ฯ

เมื่อ ได้ ลตาม ตาม ทาง พิจารณา ดังนี้ กรณ กรร ศาลฎีกา เห็นว่า
 ที่ คิน ราย พิกาย น เปน ททรัพย์ สบ มี คดี ของ โจท การ ที่ จำเลย เข้า เกี่ยว
 ของ ใช้ อำนาจ รัฐบาล ใน ทำ เรือ น เปน ครอง แรกเมื่อ คศ ๑๒๔ นั้น เพียงเท่า
 นี้ ยัง ไม่ พอ จะ ทำ ให้ ทำ เรือ กลบ กลาย เปน ของ รัฐบาล ไป ได้ รัฐบาล
 ไม่ ได้ ซื้อ โดย ให้ ราคา แก่ เจ้า ของ และไม่ เคย ได้ ใช้ อำนาจ ปกครอง
 นาน พอ ที่ จะ ให้ เปน ของ รัฐบาล ได้ แม้ แต่ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด เลย แต่ การ
 ที่ โจท ลง ชื่อ ใน สัญญาเช่า ทำ เรือ น ต่อ รัฐบาล มี กำหนด ๓ ปี ก็ เปน
 การ ตัด ส่วน จอท ไม่ ให้ เดียง อ่า นาจ รัฐบาล ได้ เพราะ บ น น มี เดียง
 เท่านั้น ไม่ เปน การ บิด ปาก คิด ส่วน คลอด ไป ทุก เมื่อ ใช้ แต่ เท่านั้น
 ใน การ ตั้ง สัญญาเช่า นั้น เอง ยังมี เหตุ หลดลย ประการ อัน น่า สงสัย นอก
 จาก ถ้อย คำ ที่ โจท กล่าว ว่า เป็น ตน ใด นั้น การ ที่ เปน เพียง แต่ ว่า โจท
 ต้อง ถูก ชัก นำ ให้ ลง ชื่อ ใน สัญญาเช่า ซึ่ง ยอม รับ จาร รัฐบาล เปน เจ้า ของ
 ทำ เรือ ของ ตน เอง ดังนี้ ย่อม แสดง ให้ เห็น ว่า การ ลง ชื่อ ทำ สัญญา
 นั้น ได้ เปน ไป โดย สมัย การณ์ อย่าง ปลาด ไม่น้อย เลย ฯ

ข้าพเจ้านี้ เสด็จขึ้น กรรมาการ ศาลฎีกา จึงได้พร้อม กับพิพากษา
ขึ้นตาม คำพิพากษาศาลต่าง ให้ยกฎีกาที่ว่ากรรมาคนครหลวง
พระยา มหินทร ๑ จำเลยเสีย และให้จำเลยเสีย ค่าฤชาธรรมเนียม
ในคดีเรื่องนี้ ตลอดทั้งศาลต่างแต่ศาลชั้นต้นด้วย กับให้จำเลยเสีย
ค่าทนาย ๒๐๐ บาท เช่นศาลฎีกานี้ด้วย

ศาลฎีกา วันที่ ๒๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยามหินทร

พระยาภักดีสถานกรรณิก

พระยาจักรปาณีศรีศักดิ์

พระยาเกษมศรีสุภการ

ม. สกินเนอร์ เดอร์เนอร์

พระยามหินทร ปลุกษา

คำพิพากษาที่ ๑๐๗ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒
วิธีพิจารณา สัญญาทางพระราชไมตรี

ในคดีที่คนร่วมของฝรั่งเศสฟ้องคนไทยเป็นจำเลยนั้น
คู่ความถวายฎีกาได้แต่เฉพาะปัญหากฎหมาย

ข้อที่เถียงกันว่า ในหนังสือสัญญา มีชื่อ โจท หรือ
ชื่อจำเลยเป็นเจ้าหนี้ นั้น เป็น ข้อวินิจฉัย ข้อจริงแท้

คำพิพากษาที่ ๑๐๗ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกา
จำเลยอุทธรณ์ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ในคดีระหว่าง เงิน แต่ย้อย (ร่วมของฝรั่งเศส) โจท
อ้างแดง ถึงวันที่ ๓ เงินย้อยแบ่งที่ ๒ เงินที่ บองที่ ๓ จำเลย

โจทยื่นฟ้องต่อศาลเมืองตราดเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๑๒๕
(ครั้งเมืองตราดยังเป็นของฝรั่งเศส) โจทให้เงินย้อยแบ่งจำเลยกู้
เงินไป ๒๐๐ บาท เงินที่บองจำเลย ๑๑๕๐ บาท ได้ทำหนังสือสัญญา
กู้ต่อหน้าเจ้าพนักงานฝรั่งเศสหลายฉบับ เงินย้อยแบ่งกับเงินที่บอง
จำเลยเคยส่งดอกเบี้ยให้แก่โจทจนถึงเดือนกันยายน ๑๒๖ ครั้นเมื่อเดือน

มี ๓๒๖ โฉก มอญ หนังสือสำคัญ ๒ ฉบับ นนให้แก่ ข้าแดง สงวน เป็นประกันเงิน ๒๔๒ บาท ซึ่ง โฉก เป็นฉีก ข้าแดง สงวน จำเลย ครั้นเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๓๒๗ จำเลยทั้ง ๓ คน คบ คิค กัน หลุดออกจาก นาย ข้าเภอ เกาะ ช้าง ให้เปลี่ยน หนังสือสัญญา กู้ ของ โฉก - เขา ช่อ ข้าแดง สงวน ตง เป็น เจ้าฉีก นาย ข้าเภอหลง เชื้อยสม กว หนังสือใหม่เด ทำตาม หนังสือเก่าของ โฉกเสีย โฉก จึง ขอให้ ศาล บังคับให้ ข้าแดง สงวน จำเลย ที่ ๓ ใช้หนี้เงิน ๓๗๕๐ บาท กับ ดอก เป็น ๒๖๒ บาท ๕๐ สตางค์ เป็น ค่าเสียหายให้ โฉก หรือให้ จัน อยู่เบ้งจำเลยที่ ๒ แต่ จัน ก็บ้อง จำเลย ที่ ๓ ใช้ตามสัญญา กู้ ๑

ข้าแดง สงวน แล จัน อยู่เบ้ง จำเลยให้ การ รับ ตาม พ้อง โฉก ในข้อที่ ว่า จำเลย เปลี่ยน หนังสือ สัญญา ต่อ หน้า นาย ข้าเภอ เป็น ชื่อข้าแดงสงวน แต่คดีนี้ ว่า ความจริง โฉก ไม่ได้ เป็น เจ้าฉีก เดิม จัน อยู่เบ้ง จัน กับของใต้ กู้เงิน ข้าแดง สงวนไป ๓๗๕๐ บาท ครั้น เมื่อ ขวด คต เป็น ของ ฝรั่ง เค็ด ข้าแดง สงวน ได้ ยาก หนังสือ สำคัญให้ โฉก ไป เปลี่ยน ต่อ เจ้า พนักงาน ฝรั่ง เค็ด โฉก เปลี่ยนได้ ชื่อ โฉก เป็น เจ้า ฉีก เสีย ภายหลัง โฉก มอญ หนังสือ สำคัญ ๒ ฉบับ นนให้แก่ ข้าแดง สงวน ข้าแดง สงวน จึง มา เปลี่ยน หนังสือ สัญญา ต่อ ข้าเภอ เกาะ ช้าง เป็น ชื่อ ข้าแดง สงวน ใหม่ ๑

จัน กับของ จำเลย ไม่ได้ ยื่น คำ ให้ การ ๑

ศาล เมื่อ ขวด พิจารณา เด่วจ แด้ว ตั้ง ตำนวน มา ยัง ศาล ต่าง ประเทศ มณฑล จันทบุรี แต่มิ ความ เห็น ว่า ข้าแดง สงวน เปลี่ยน หนังสือ

สัญญาได้ชื่อคนเบเนเจ้าณี โดยโจทไม่ได้ยินยอม หนังสือสัญญาที่
เปลี่ยนใหม่จึงใช้ไม่ได้ คงต้องถือว่าหนังสือเก่า ๒ ฉบับ มีชื่อโจท
เป็นเจ้าณีนั้นได้ทำโดยถูกต้องตามกฎหมาย จันฮุยเบ็ง จันกิมฮอง
จำเลยจำต้องใช้เงินให้โจท ข้อต่อสู้ของจำเลยฟังไม่ได้ ฯ

ศาลต่างประเทศพิจารณาทันที เห็นชอบตามความเห็น
ศาลเมืองตราด จึงพิพากษาให้จันฮุยเบ็ง จันกิมฮอง จำเลยใช้คืน
เงินให้โจทตามหนังสือสำคัญเดิม คือ จันฮุยเบ็ง จำเลย ๑๐๐ บาท
จันกิมฮอง จำเลย ๓๐๕๐ บาท กับดอกเบี้ยสองระบาท นับแต่เดือน
กันยายน ๑๒๖๑ จนถึงวันใช้เงินเสร็จ และให้จำเลยทั้ง ๓ คนใช้ค่าฤชา
ธรรมเนียมแต่ค่าทนาย ๓๐๐ บาทแทนโจท ฯ

ข้าแควงสงวน จันฮุยเบ็ง จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ กรุงเทพฯ
พิจารณาพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ จันทบุรี
ให้ยกอุทธรณ์จำเลยเสีย ฯ

ข้าแควงสงวน จันฮุยเบ็ง จำเลย ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรมการ ศาลฎีกา ได้พร้อมกันตรวจด้านนวน เรืองนแดงเห็น ว่าคดี
เรื่องนี้ เป็นคดี ซึ่งต้องพิจารณาตามสัญญาทางพระราชไมตรีระหว่าง
กรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๔๘
ตามสัญญาทางพระราชไมตรีฉบับนั้น คู่ความทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา
คัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์กรุงเทพฯ ได้แต่ในปัญหากฎหมายจะถวาย

ฎีกาในปัญหาข้อจริงเท็จไม่ได้ ในคดีเรื่องนี้ เป็นประเด็นวินิจฉัยมี
แต่ข้อเดียวว่าข้อโจทก์กล่าวหาว่าเดิม หนังสือสัญญา มีชื่อ โจทก์ เป็น เจ้า
ฉันทน์ กับจำเลยแท้ข้อต่อสู้ว่าเดิม อำแดง สงวน เป็นเจ้าฉันทน์ นั้น ฝ่ายใด
เป็นความจริง ศาลอุทธรณ์ ได้วินิจฉัยว่า ตาม หนังสือสัญญา มีชื่อ
โจทก์ เป็นเจ้าฉันทน์ จริง ข้อนี้ เป็น แคบปัญหาข้อจริงเท็จ และตาม
สัญญาทางพระราชไมตรีที่ ได้กล่าวมาแล้ว ศาลฎีกาไม่มีอำนาจ
นำที่ ขัดแย้ง ไซ้ใน ข้อจริงเท็จของ ศาลอุทธรณ์

อาศัย เหตุเหตุนั้น ให้ยกฎีกาจำเลยเสียให้จำเลยเสียค่าฤชา
ธรรมเนียม แลค่าทนาย ๓๐๐ บาท ในชั้นศาลฎีกาแทนโจทก์

ศาลฎีกา วันที่ ๒๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๖

กรมตุลาการ
พระยามหิธร
ม. ตันน-แอมว-คต-ร-เอน-ว

พระยามหิธร ปฤคษา

คำพิพากษาที่ ๑๑๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

กรรมสิทธิ ปกครอง

ที่ดิน ที่ไม่มี หนังสือสำคัญ สำหรับ ที่นั้นถ้าผู้ใดปกครอง
อยู่ ผู้นั้น ย่อม มีอำนาจ ตักทวง ผู่อื่น ใน การเถียง สิทธิ

คำพิพากษา ๑๑๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ กรมการหลวงผู้
จำเลย อรรถณ คำพิพากษาคัด อรรถณ ข้าราชการพิเศษ

ในคดีระหว่าง นายมะชา โจทก์
นายยอด นายแปด จำเลย

คดีนี้ โจทก์ฟ้อง คัด เมืองฉะเชิงเทราว่า โจทก์ได้ร้องขอจับ
จอง ที่นา แห่งหนึ่ง ค้างมา บางเกิดอ ... กระทั่ง เกษตรกร ริการได้ อนุญาต
ให้ โจทก์ ทำไป พutang ก่อน โจทก์ได้ ปกครอง ทำกิน มา มีใบเสร็จ เสียค่า
นาเป็น สำคัญ ครั้นเมื่อ เดือน ๔ ปีพุทธศก ๒๔๕๓ จำเลย ได้ พาพวก เข้า
ไป ชุกคุน ใน ที่นา ของ โจทก์ เป็น เนื้อที่ ๒ ไร่ จึง ขอให้ บังคับ จับได้ จำเลย
แต่ เรียก ค่าเสียหาย ๒๕๐ บาท ให้ แก่ โจทก์

จำเลย ให้ ทาร ว่า ที่ ตอน พิภาษ นี้ เป็น ที่ วาง เบตาไม้ มี เจ้า ของ แด
เป็นที่ โลกค้น คดของ หาใช่ เป็น นาไม้ จำเลย จึง เข้า ชุก บ่อ พวน ดิน
เพื่อ สร้าง บ่อน

นั้นใครเป็นผู้เข้ายึดถือปกครองอยู่ ถัดมา ตามทางพิจารณาพยานโจทก์
เบิกความสืบเป็นมั่นคงว่าโจทก์ทำนาตอคนที่พิภพกัน นักอนจำเลยเข้ามา
ขุดคู โจรหาได้ระงังไม่ ค้าต ข้าหลวงพิเศษวินิจฉัยซึ่ง พยานมา ถัดวัน
ตั้งฟ้องเป็นยุติได้ ให้ยกฎฎาจำเลยเสีย บังคับคดีขึ้นตาม คำตัดสิน
คำต อรรถวณ ข้าหลวงพิเศษ ทดบระการ แต่ให้จำเลยเสียค่า ทนายความ
แทนโจทก์ ๓ คำต รวม ๓๐๐ บาท ด้วย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

กรม ๘๖๕๓๓

พระยาภักดีพิลา นุทวณ กิจ

พระยาจักรี ปาณิ ศรัศิต วิสุทธ

อธิบดี ทรวง ปฎกษา

มีความ กตเวทิต์ จึงจำต้องเสีย เงิน ๔๒ บาท ให้แก่จำเลย ๆ ทั่ว ไป แบ่งปัน
เป็นประโยชน์ ของคน เจ้าทุกข์ ได้ร้อง เรียบ ณ แด มอบ คดี ให้ อัยการ
ว่า กตเวทิต์ จึงขอให้ส่งโทษ ตาม ตักขณ อาญา ส่วนที่ ๘ หมวดที่ ๓-๔
ส่วนที่ ๘ หมวดที่ ๓ กับใช้ ทรัพย์แก่เจ้าทรัพย์ ๆ

จำเลย ทั้ง ๓ คน ให้การ ปฏิเสธ ต่าง ชัด ทอด ปลัด คดี ออก หาก จาก
ความผิด คือ ข้าแดง มี แก้ว ชุน วินิจ ซึ่งเป็น ทนาย ของ ข้าแดง มี
ในเรื่อง ที่ฟ้อง เรียกว่า จาก นาย เสน เป็น ผู้พูด ลงเอา เงิน แก้ว ข้าแดง บุกา
๔๒ บาท ได้ แล้ว มา บังคับ ให้ ข้าแดง มี เด็ก คดี แดรับ เงิน ๒๒ บาท
มีถนน จู ทั้ง คดี ของ ข้าแดง มี เสีย แต่ไป เป็น ทนาย ให้ นาย นาย เสน ฟ้อง
ข้าแดง มี ๆ มีความ กตเวทิต์ จึง จำ ต้อง รับ เงิน ๒๒ บาท จาก ชุน วินิจ ฝ่าย
ชุน วินิจ จำเลย ให้การ แก้วว่า ข้าแดง มี ต่าง หาก เป็น ผู้พูด ลงเอา เงิน
ได้ แล้ว แบ่ง เป็น ค่าจ้าง แด่ง ฟ้อง ให้ ชุน วินิจ ๒๒ บาท ชุน วินิจ ได้ แบ่ง ให้
นาย ม้าว จำเลย ไป ๒ บาท นาย นาย ม้าว จำเลย คิด สู้อา เงิน ๒ บาท
ที่ ชุน วินิจ ให้ ณ โดย ทาง ใช้ นี้ นาย ม้าว ส่วน หนึ่ง จำเลย ไม่ ได้ สัม คบ
ใน การ ทักขณ คดีด้วย ๆ

ศาล เมือง เรียบ พิพากษา ณ แล้ว ฟัง ว่า ชุน วินิจ กับ นาย ม้าว จำเลย
ได้ สัม คบ กัน ไป ชุ กัน โสภณ เสน เงิน แก้ว ข้าแดง มี ส่วน นาย เสน ๔๒ บาท จึง
ได้ เงิน แด้ว ชุน วินิจ แบ่ง ให้ นาย ม้าว ๒ บาท แด เขา ไว้ เป็น ประ โยชน์ ส่วน

ตัว ขุนวินิจ เอง ๑๘ บาท อีก ๒๒ บาท นน ขุนวินิจให้ข้าแดง มีไป แต่
 พิจารณา ไม่ได้ ความว่า ข้าแดง มี ได้ ฐ เห็นใน การ ทูจริต ด้วย กับ ขุนวินิจ
 แด นาย ม้าว ไม่ควร มีโทษ โทษ ที่ ขุนวินิจ นาย ม้าว จำเลย ได้ เถมิค
 น ต้อง ด้วย กฎหมาย หลาย บท คือ ฐาน ชิงทรัพย์ ตาม บท ที่ ๒๘๘ ฐาน
 กบฏ ตาม บท ที่ ๓๑๓ แล ฐาน ข้อห้าม บท ที่ ๓๐๔ แต่ เป็น ความผิด ต่อ
 เอง มา จาก กรรมอื่น เดียว กัน ควร ใช้ บท ที่ ๓๐ ซึ่ง มีโทษ แต่ใน
 กระ ทง ที่ หนัก คือ ฐาน กบฏ ความ มาตรา ๓๐๓ แต่ กระ ทง เดียว จึง
 พิพากษา ให้ จำคุก ขุนวินิจ กำหนด ๑ ปี นาย ม้าว ๖ เดือน แต่ ให้ จำเลย ทั้ง
 ๓ คน ใช้ ทรัพย์ แก่ เจ้า ทรัพย์ ตาม ส่วน ที่ ได้รับ ไป ถ้า ขุนวินิจ นาย ม้าว
 ไม่ มี ใ ให้ จำคุก โดย วัน ละ บาท แต่ ข้าแดง มี ให้ ชัก ทรัพย์ ขาย ใ กับ
 ห้าม ไม่ ให้ ขุนวินิจ ำ ความ ใน ศาล แห่ง กัด ไก กำหนด ๕ ปี ๑

ขุนวินิจ นาย ม้าว จำเลย อทรรณ ศาล อทรรณ ข้าหลวง พิเศษ
 เห็น ว่า นาย ม้าว จำเลย หล ควร มีผิดไม่ เพราะ เงิน ที่ ขุนวินิจ ให้
 นาย ม้าว ๒ บาท นั้น เป็น ส่วน ใ นี้ ต่าง หาก นาย ม้าว หา ได้ ฐ เห็นใน
 การ ทูจริต ด้วย กับ ขุนวินิจไม่ ส่วน ขุนวินิจ มี ก ควร มีโทษ แต่ใน ฐาน
 ข้อ ตาม บท ที่ ๓๐๔ กระ ทง เดียว จึง พิพากษา แก่ ตัว พิพากษา ศาล ต่าง
 ให้ นาย ม้าว อ่างแดง มี จำเลย ทั้ง ๒ พ้น ศาล ข้อ พิพากษา ไป แต่ ให้ จำคุก
 ขุนวินิจ กำหนด ๑ ปี แต่ ใ เงิน ๘๒ บาท ให้ แก่ เจ้า ทรัพย์ ฎา มี ฉนวน
 ให้ จำได้ วัน ละ บาท แต่ ห้าม มี ใ ว่า ความ กำหนด ๕ ปี ๑

ขุนวินิจจำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา คัดค้านในข้อเท็จจริง แห่งคำ พยานโจทก์

กรรมการ ฎีกาพร้อมกันตรวจปรึกษา คัดค้านแล้วจะ ขอบที่จะ ต้องวินิจฉัย ในชั้น นี้ก็ คง มีแต่จำเริญ คัดค้าน คดี ขุนวินิจจำเลย ผู้เคียว เท่านั้น คดี ส่วนตัวจำเลย นอก จาก ขุนวินิจ ได้ เด็ดขาด ชัด คัด ต่าง แล้ว เห็นว่า ใน คดี ส่วนตัว ขุนวินิจ นั้น โจทก์ มี พยาน ที่ได้ ยืน แถ เห็น ขุนวินิจ จำเลย พุด ทดสอบ ตรง แถ กับ เงิน ๔๖ บาท ไป จาก อ่างแดง บ่อ ราษฎร์ นายเงิน ความ รั้ง เงิน ไม่มี ข้อสงสัย ใช้ แต่ เท่านั้น ตาม คำ พยาน ของ ขุนวินิจ จำเลย ของ บาง ปาก ยัง กัด มี เม็ก เจ็ด ส้ม โจทก์ ใน ข้อ ที่ อ่างแดง บ่อ ราษฎร์ นายเงิน พยาน เพื่อ ไป เลี้ยว ให้ ขุนวินิจ อีก ตั้ง น ฎีกา ของ ขุนวินิจ จำเลย พัง ไม่ ขน จึง พิพากษา ให้ ยัด ฎีกา ขุนวินิจ เด็ด ยืน ตาม คำ พิพากษา คัด บุทธ ธรรม ข้าง ทวง พิเศษ ทุก ประการ

คำต ฎีกา วันที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรม ทัณฑ์

พระยา กฤต กาน ฤทธิ เกษ

พระยา จักร ปาณ ศิว ศี ทัณฑ์

พระยา กฤต กาน ฤทธิ เกษ

คำพิพากษาที่ ๑๒๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา อธิบายกฎหมาย

กฎหมายลักษณะเบ็ดเสร็จเรื่องละทิ้งที่ดิน ๙ ปี ๑๐ ปี
นั้น ไม่ใช่ใช้เพดินไปในที่ทุกชนิด ต้องแล้วแต่ที่ดิน
นั้นมี หนังสือชนิดใดเป็นหลักวินิจฉัย

คำพิพากษาที่ ๑๒๒

พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกาจารย์
ออกตรวจคำพิพากษาคำอุทธรณ์ซ้ำ หอวงพิเศษ

ในคดีระหว่ง

อำเภอตั้ง

อำเภอตั้ง

ด้อม

นายดำ

นายควตี

โจท

จำเลย

ได้ความว่าเมื่อ ๙ บมวแล้ว ก่อนโจทฟ้องคดีนี้ โจทเอา
เงินของอำเภอตั้ง จำเลยไป ๔๐๐ บาท มอบที่ นาควางของตำบล
พวงสองนางให้ไว้แก่ อำเภอตั้ง ครั้นที่ นามีนาควาง
กลับฟ้องขอให้ศาลบังคับจำเลยรับเงิน ๔๐๐ บาท คนที่ นาควางให้
โจท จำเลยต่อสู้ว่าได้ โท่นสร้างทำมานานถึง ๓๑ - ๓๒ ปี แต่พอ
มีราคาถึง ๓๐๐ บาท ฯ

คัด เมือง ขุขันธ์ แล คัด ขุทรวรณ ขำ หลวง พิเศษ คัด สิ้น คั้ง กัน
ว่า โจท ๓๓๓ ที่ นายไม่ พน ๘ บ ยงไม่ ขาด กรรมสิทธิ์ ให้จำเลย รับ
เงิน ๕๐๐ บาท โจทว่า ยืมของ จำเลยไป กับให้ โจทเสีย ค่าแรง อีก ๑๐๐ บาท
รวม ๕๐๐ บาท ให้จำเลย คืน นำให้ โจท จำเลย ทด เกต้ำ ๆ ถวายฎีกา ๆ

กรรมกร คัด ฎีกา ตรวจ ปฎักษา เห็นว่า คัด ต่างใช้ กฎหมาย
เรื่อง ๓๓๓ ๘ บ เพติ นไป ในที่ ทุก ชนิด ไม่ พิเศษ ว่า ที่ นาย วาย พิลาช
น เปน ที่ นาคตราจอง แต่ ทั้ง ต้อง ผายไม่ มี สัญญา คอ กัน ให้ ถูก ต้อง
ตาม กฎหมาย เมื่อ โจท ปลอช นำ ให้ จำเลย ได้ ไป ถึง ๘ บ ก็ ขาด กรรมสิทธิ์
เพราะ ไม่ มี ข้อ สัญญา ซึ่ง หนอง อยุ่ ได้ ฎีกา จำเลย ฟัง ได้ ให้ ยก
คำ พิพากษา คัด ต่าง ทั้ง ๒ แต่ ฟ้อง เดิม ของ โจท เสีย ให้ โจท เสีย ค่า
ธรรมเนียม แทน จำเลย ผาย เดียว จึง กรบ กับ ค่า ทนาย ๓ คัด รวม
๑๐๐ บาท ด้วย ๆ

คัด ฎีกา วันที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศัศ ๒๔๕๖

กรม สวดสติ
พระยา จักรปาณ ศรี ศรี สวดสติ
พระยา กฤตติ กานกรวณ เกิก

พระยา จักรปาณ ปฎักษา

คำพิพากษาที่ ๑๒๙ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

ลักษณะ ประกัน สัญญา วิธี พิจารณา

นาย ประกัน จะ หลุด จาก รับ ผิด ชอบ ต่อ เมื่อ เจ้า นี้ ได้
ผ่อน เวลา ให้ ลูก นี้ โดย สิ้น หลัง นาย ประ กัน ซึ่ง ทำ ให้ นาย
ประกัน เสีย ที่ ลูก นี้

สัญญา ธรรมดา ไม่ เป็น การ ตัด ส่วน จน ปิด ปาก ไม่ ให้ ได้
เถียง ว่า เป็น อย่าง อื่น มิ ได้

ใน บาง เรื่อง ศาล ฎีกา ยอม ให้ โจท สืบ ส่วน จน เฉพาะ
ข้อ ที่ จำ เลข ต่อ สู้ ได้

คำพิพากษาที่ ๑๒๙ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มี พระบรม ราช โองการ โปรด เสด็จ ๑ ให้ กรมการ ตรวจ ฎีกา โจท
อุทธรณ์ คำพิพากษา ศาล อุทธรณ์

ใน คดี ระหว่าง ยวิชัย แมงกัณ ฉายม โจท
จันตค จัน ชกตย จำเลย

คดี นี้ โจท พ้อง ต่อ ศาล แห่ง ว่า เมื่อ วันที่ ๓๘ มีนาคม
พุทธศก ๒๔๕๖ จำเลย ทง ๒ ได้ กู้ เงิน โจท ๓๐.๐๐ บาท (หมื่น บาท)

แต่ครั้ง บริษัท โจทก์ ใช้ นาม สันนิยา ว่า ยู่ เสง เอง ข้อสัญญา มี ว่า จำเลย จะใช้เงินให้เสร็จใน กำหนด ๔ เดือน ครั้น ถึง กำหนด จำเลย หา นำเงิน มาใช้ ไม่ ขอให้ ศาล บังคับ จำเลย ใช้ ต้น เงิน แด่ ดอก เบี้ย ตาม กฎหมาย ฯ

ฉัน ตัด ไม่ได้ ตัว มา พิจารณา โจทก์ ยอม ถอน ข้อ ข้อ จาก ฟ้อง ฯ ฝ่าย ฉัน ยักตัก ให้ ทว่า จำเลย ลง ชื่อ ใน หนังสือ สัญญา กู้เงิน โดย ฐาน เป็น นาย ประกัน ฉัน ตัด แต่ เมื่อ ถึง กำหนด เวลา ที่ จะ ต้อง ใช้ เงิน โจทก์ ได้ เร่ง รัด เอา แด่ ฉัน ตัด ก็ ตม ยอม ให้ ฉัน ตัด เดือน เวลา ผิด ก่อน ใช้ นี้ ต่อ มา โดย จำเลย มิ ได้ วั เห็นด้วย จำเลย ไม่ ควร ต้อง รับผิดชอบ ฯ

คัด แพง พิจารณา แด่ เห็น ว่า ตาม หนังสือ สัญญา มี ประกฏ ข้อ ว่า ฉัน ยักตัก จำเลย แด่ ฉัน ตัด รับ จะ ใช้ เงิน ๓๐๐๐๐ (หมื่นบาท) ให้ โจทก์ ใน กำหนด ๔ เดือน ตาม ข้อ ความ ใน หนังสือ สัญญา นี้ ไม่ กระทำให้ เห็น ได้ ว่า ฉัน ตัด เป็น ผู้ กู้ เงิน แด่ ฉัน ยักตัก เป็น แต่ นาย ประกัน เพราะ ฉนั้น กฎหมาย คัด ล้าง ขอบ บังคับ ไม่ ให้ ฉัน ยักตัก ได้ เกียง กรรม กรรม สัญญา เป็น อย่าง ชัด ได้ จึง ตัด สิน ให้ ฉัน ยักตัก ใช้ เงิน ๓๐๐๐๐ บาท (หมื่นบาท) ให้ แด่ โจทก์ กับ ดอก เบี้ย ชั่ง ตระ ๑ บาท ต่อ เดือน นับ แด่ วัน ยื่น ฟ้อง เป็น ต้น ไป ฯ

จำเลย ร้อง อุตธรณ ศาล อุตธรณ บัญชา ว่า ข้อ ที่ ศาล แพง บัญชา ว่า คัด ตัด บังคับ ตัด ล้าง ขอบ จำเลย นี้ ยัง มี ข้อ เพราะ ใน คดี ชัน ดิน ได้ มี คำ พิพากษา ฎีกา ที่ ๕๓๗/๒๕๐ ได้ เคย วินิจฉัย ไว้ เป็น บัน ทัด ฐาน ซึ่ง ยอม ให้ จำเลย ลับ พย น ข้อ ข้อ ตั้ ว่า ตม เป็น นาย ประกัน แด ใน คดี นี้ จำเลย ลับ ส้ม ว่า จำเลย เป็น นาย ประกัน โดย หนังสือ หลัก ฐาน ที่

ได้ ยืนไว้ ปรากฏ แล้วใน ด้านจน เพราะ ฉนั้น บัณฑิตนั้น จะ พึง ฉินฉนัย
 บัณฑิต มี คำนาย ประกัน จะ ต้อง รับ ผิด ชอบ แทน ผู้ กู ฎา ไม่ แล จำ เหย ได้
 คัด คำน ว่า โจท ขอม ให้ ฉนั้น คัด เดือน เวลา ผิด ใช้ ฉนั้น ถึง เจ็ด คราว จน กาด
 ถ่วง มา ถึง ๒ ปี ฉนั้น คัด อาจ จำ หน่าย ทพย ฎา คำ ขาด ทน ทำให้
 ทพย ของ ฉนั้น คัด ดำ ไป ผิด กับ เวลา ที่ จำ เหย รับ ประกัน แล การ ที่ โจท
 ขอม เดือน เวลา ให้ ฉนั้น คัด คราว ได้ ก็ ไม่ ปรากฏ ว่า จำ เหย ได้ ทราบ ฎา ยิน
 ขอม ด้วย เพราะ ฉนั้น จำ เหย ไม่ ต้อง รับ ผิด ชอบ ฉนั้น คัด ลิน ยก คำ
 พิพากษา สืบ แพง แล พ้อง โจท ให้ โจท เลี่ย ศาล รรม นิยม แทน จำ เหย
 กับ คำ ทนาย ความ ๒ ศาสตร์ ๖๐๐ บาท ฯ

โจท ทูต ฎา ๑. ถวาย ฎีกา ร้อง ขอ ให้ ได้ โฉนด สืบ ส่วน ของ ใน
 ประเด็น ที่ จำ เหย คัด ฉนั้น ด้วย ๓

กรรม การ ศาล ฎีกา ได้ พร้อม กัน ประชุม ปฤกษา ด้าน จน คัด นี้ เห็น
 ว่า ควร ให้ โจท ได้ โฉนด สืบ ส่วน ของ ใน เฉพาะ ชื่อ จำ เหย คัด ฉนั้น คัด
 ขอม เดือน กำหนด เดียว นอก ให้ ฉนั้น คัด ลูก ฉนั้น คัด ความ ที่ ศาล ยุทธ ธรรม ปฤกษา มา
 โจท จำ เหย ได้ นำ พยาน รวม ๔ ปาก สืบ ที่ ศาล ฎีกา ใน ข้อ นี้ เสร็จ แล้ว แล
 ได้ พงศ์ นาย สืบ ทนาย โจท กับ น. ไรต์ ทนาย จำ เหย ได้ แยก ชน แสง ฐาน คัด แต่
 กรรม การ ฎีกา ปฤกษา พร้อม กัน ชขาด ดัง น

- ๑ ข้อ ที่ จำ เหย คัด ฉนั้น คัด เป็น คำ นาย ประกัน ฉนั้น คัด ใน ข้อ น
 จำ เหย สืบ พิสูจน์ ได้ สืบ ว่า เป็น คำ นาย ประกัน จริง
- ๒ ข้อ ที่ จำ เหย ว่า โจท ได้ ขอม ผ่อน สัฎฐญา เดือน เวลา ให้ ตุก ฉนั้น
 หลาย ครั้ง จำ เหย เป็น คำ นาย ประกัน ไม่ ควร ต้อง รับ ผิด ชอบ นั้น ใน

ข้อนี้ตามคำพยานให้ความชัดว่า การที่ผ่อนเดือนเวลาให้นั้นจำเลย
 ได้รู้เรื่องอยู่ดี แต่การที่บริษัท แบงกิงส์ไม่ฟ้องร้องยอมให้ผิดผ่อนใน
 เวลานั้น ก็เป็นประโยชน์แก่ตุ๊กฉี่ แต่แก่จำเลยที่ทำการค้าขายมี
 ประโยชน์เป็นอันเดียวกัน เมื่อได้พิเคราะห์คำพยานโดยถี่ถ้วนแล้ว เห็น
 ได้ว่า กิริยาจำเลยประพฤติในลา ผ่อนเดือนเวลานั้น จำเลยได้รับรู้
 เห็นด้วยแต่ต้น จนถึงจำเลยได้เคยไป ช้อน ดอน จอ ผัด ผอน แก่ โจทก์เอง
 แต่จะขอยอมปรับปรับค่าเสียหายเงินให้ ๑๐๐๐ บาทให้เป็น การ อื่นชำระ
 สัจแก่กัน หากฝ่ายโจทก์มิยอมรับ เมื่อทางพิจารณาคดี ความ
 ปราบถูกเป็นหลักฐาน ควรฟังเป็นยุติได้ดังนี้ กรรมการจึงชี้ขาดว่า
 จำเลยจำเลยจะพ้นจากความรับผิดชอบในคดีนี้ด้วยไม่ได้ ฎีกา
 โจทก์ฟังขึ้น ให้ยกคำพิพากษาคดีอุทธรณ์เสีย ให้จำเลยชดเชย
 จำเลยใช้เงินแก่โจทก์ ๑๐๐๐๐ บาท (หมื่นบาท) กับดอกเบี้ยซึ่งตั้ง
 ๕๐ สตางค์ ต่อเดือน นับแต่วันฟ้องเป็นต้นมา ให้จำเลยเสียค่าธรรมเนียม
 เนียม แทนโจทก์ตลอดทุกคดี กับคดีหมาย ๓ คดี รวม ๑๐๐ บาท ฯ

คำตัดสิน วันที่ ๒๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

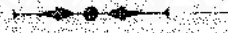
กรมสวัสดิ
 พระยามหาคี บัญชา กิจ
 พระยามหิศร
 ม. สักกิน เฮอร์ เคอร์ เนอร์

อธิบดี ทรง ปฤกษา

คำพิพากษาที่ ๑๓๐ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

บ้องก้น

นายซบเข้าไปขุดดินในบ้านจันทน์ กิ่ง ๆ ห้ามกลับตำแดงใจ
จอบจะฟันจันทน์ กิ่ง ๆ กับพวกจึงทำร้ายนายซบมาตเจ็บไม่สา
หัสตั้งนี้ ได้ ขุดจันทน์ทำกรวยของถนัทรพย์ ไม่กินแก้เหตุ

คำพิพากษาที่ ๑๓๐ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ กรมการ ทรงจตุฎกา
จำเลย ออกชดเชย คำพิพากษา ศาล ออกชดเชย

อัยการ เมือง มินบุรี แต่ นาย ซบ ใจ

ในคดี ระหว่าง

จันทน์ กิ่ง จันทน์ เคียง ฮี จันทน์ ซบ เจีย จำเลย

คดีนี้ ใจ ฟ้อง ศาล เมือง มินบุรี หาว่า เมื่อ วันที่ ๓๗ ตุลาคม
พุทธศัศ ๒๔๕๕ เวลา กลาง วัน จำเลย ได้ ฆนั นรม ทำร้ายร่างกาย
นาย ซบ ใจ ที่มี มาต แผล สหัส ฆน ให้ ติง โทษ ตาม ลักษณะอาญา มาตรา
๒๕๔ - ๒๕๖ ข้อ ๘ แต่ มาตรา ๓๓๗ ข้อ ๓ ๆ

จันทน์ กิ่ง ให้ การ จา นาย ซบ ได้ มา ขุดใส่ เคอมน ใน ที่ บ้าน จันทน์ กิ่ง ๆ ห้าม
นาย ซบ ใจ พัง กลับ กล่าว คำห้าม ข้าง ค่อ จันทน์ กิ่ง และ จะ เอา จอบ ที่ ขุด
ดิน ฟัน จันทน์ กิ่ง ๆ จึง เอา มีอ ตบ หน้า ๒ - ๓ ที่ ๆ

จัน เตียงฮี้ ให้การ ว่าได้ จัม นายซิมไว้ เพราะ ถัดจัน นายซิม จะ เอาจอม
พิน จัน กัง ๗

จัน ซุย เกี้ย ให้การ ว่าทุบ นายซิม ๒ ที่จริง เพราะเห็นว่า นายซิม
เจด จอม จะ พิน จัน กัง ๗

ศาล เมือง มิน บูร์ พิจารณาแล้ว เห็น ว่า จ่าเตยได้ กระทำร้าย
นาย ซิม จริง ดัง คำว่า แต่ความ ผิด ของจ่าเตย ทั้ง ๓ คน นั้น ศาล เมือง
มินบูร์ แยก ออก ตก กับ ดงนี้ คือ จัน กัง มีความ ผิด ตาม ฉกษณ อญา
มาตรา ๓๓๗ ข้อ ๓ ให้ ปรับ จัน กัง เป็น พินัย ๓๐ บาท ฝ่าย จัน เตียง
ฮี้ จัน ซุย เจี้ย นั้น มีความ ผิด ตามบทมาตรา ๕๕๖ ข้อ ๘ ให้จำคุก มีกำหนด
กตะ ๒ ปี กับให้ปรับ เปน ค่า ทำขวัญ ให้ แก่ นาย ซิม ๓๐๐ บาท ๗

โจท จัน ดย อทรรณ ๗

ศาล อทรรณ คัด ถิ่น ยืน ตามศาล เดิม ๗

จัน เตียงฮี้ แด่ จัน ซุย เจี้ย จ่าเตย หลก เกิด ๗ ถวาย ฎีกา ๗

กรรมการ ศาล ฎีกา ได้ พิจารณ กณ มีระชุม ปญญา ด้านวน กตณ ฐาน
พิจารณาได้ ความ ว่า เมื่อวันเกิด เหตุ นาย ซิม จ่าเตย ได้ เข้าไป ซุดได้
เดือนใน ที่ ของจัน กัง พวก จ่าเตย จึงร้องห้าม ว่าอย่า ซุด นาย ซิม
ก็ยังไม่ ได้ยิน เสีย ซุด เรอชไป จัน กัง จึง เข้ามา แย่ง จอม ที่ นาย ซิม
ซุดดิน นาย ซิม ไม่ยอม กลับ ต้า จัน กัง ซ้ำ จัน กัง จึง ตบ หน้า นายซิม
๒-๓ ที่ นาย ซิม จึง เจด จอม จะ พิน จัน กัง ต่าง คน ต่าง ยอ แย่ง จอม กณ
จัน ซุย เจี้ย จัน เตียงฮี้ ซึ่ง เบน ถูก จ้าง จ่าเตย เห็น เหตุตั้ง นั้น ก็ เข้าช่วยแก

จัน กัง แต่ได้ทูป นายซิม หตาย ที่ นายซิม มีร่างกาย เป็น รอยชำ แด บวมอยู่
 หตาย จัน โจร สืบไม่ได้ว่า ถึง แก่ บาดเจ็บ ต้อง ทน ทุกข์ เวทนาจำบาก
 แต่ถึง แก่ เข้า บทว่า เป็น บาดเจ็บ ส่ว หัส ฤๅ ได้ มี หมอที่ ฐิตำร่า แพทย์ ควร
 เชื้อ ฟัง มา แสดง ว่า เป็น โจรร้าย ส่ว หัส สืบแต่เป็น ๆ ว่า มี รอย บวม ซ้ำ
 อยุ่ หตาย จัน แทน ไม่ แน่แท้ ค้ำต-สูง จะวางใจ ลง เชื้อ ฟังว่า เป็นจริงได้ กรรม
 ทาร ค้ำต ฎีกา เห็น ว่า คัด นี้ นาย ซิม บุกรุก เข้าไป ใน ที่ ของ จัน กัง
 ทำ โดย มี ชรบ คัดย ฎีกาหมาย ฝ่าย จัน เคย ห้าม แดจ ใน ฟัง กลับ ต่อ สู้
 เขา จอม จะ พัน แดคำ เจ้าที่ ฝ่าย ถูก จำ เจต จึง มา จับกุม แด ทูป ต
 ทว่า พอ ต้มควรร แก่ เหตุ ที่ บอง ถน คน แด ทวพย บาดเจ็บ นายซิม ถไม่ ถึง
 หัก โชน บบ ส่วย ถึง ส่ว หัส แด ค้ำพยาน โจท ใน ฐาน ที่ เอง ก็ เบิก ความ
 ซัด ว่า เมื่อ นาย ซิม ถูก ทูป แดจ ก็ กลับ ลง เรือ มา กับ พยวน นายซิม ยัง พาย
 เรือ มา เอง ดังนั้น จะ เห็น ไป ไม่ได้ เดย ว่า นาย ซิม บอม เจ็บ จัน ยกหนา
 อาศรัย เหตุ ดังได้ แดจ มา ณ จึง วจนศนย ว่า จำเลย ทั้ง ๓ คน ไม่มีผิด ให้
 ยกคำตัดสิน ค้ำตถอง ทั้ง ๒ เสีย ให้ ยก ฟ้อง โจทปล่อยจำเลยไปทั้ง ๓ คน ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๗ มิถุนายน พุทธศก ๒๔๕๖

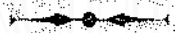
กรม สตติ
 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
 พระยานร เนติบัญญัติ

อธิบดี ทรง ปฎกษา
 01/10/2565

คำพิพากษาที่ ๑๓๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

วิธีพิจารณา อิสระภาพ

จำเลยจับลูกจ้างโจทก์ไปกักขังไว้ โจทก์ฟ้องจำเลยว่า ทำให้เสื่อมเสียอิสระภาพตามบท ๒๓๗๐ ไม่ได้

คำพิพากษาที่ ๑๓๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมสารคดีฎีกา โจทก์ อรรถนิพนธ์ คำพิพากษาศาล อรรถนิพนธ์

นายคง โจทก์

ในคดีระหว่าง

นายไต้กำนัน นายกลาง ผู้ใหญ่บ้าน จำเลย

โจทก์ฟ้องต่อศาลเมือง รัษฎา บุรี ขอให้ลงโทษจำเลยฐานกระทำให้เสื่อมเสียอิสระภาพตาม ต.กษณ. อาญา มาตรา ๒๓๗-๒๗๐ โดยหาว่า เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๑๓๐ โจทก์ได้ พาดหัว ข่าวแดง เบ้า ซึ่ง เป็น ลูกจ้าง ของ โจทก์ให้ ไป รั้ง ไร่ การ งาน ตาม ตัญญา ครั้น มา ถึง ระหว่าง ทาง จำเลย กับ พวก แข่ง เขา ตัว ขาวแดง เบ้า ลูกจ้าง ของ โจทก์ไป เสีย ๆ

นายไต้จำเลยให้การต่อสู้ว่า ข่าวแดง เบ้าได้ เป็น เงินค่า เสนา อยู่ นาย อ้า เกอ ตั้ง ให้ จับ อ้าแดง เบ้า ส่ง จำเลย จำเลย จึง สั่ง ให้ ผู้ใหญ่

กลางจับตัว อ่างแดง เบ้า จาก โจรไป มอขบ ข้าเกอ ส่วน นาย กลาง ผู้ใหญ่
บ้านให้การว่า การ ที่จับตัว อ่างแดง เบ้า จาก โจร โดย คำ สั่ง ของ ท่านนี้
ได้ จำเลยไม่ควร มีผิด ฯ

ศาล เมือง รัตนบุรี พิจารณา มาแต่ข้อนี้ว่า อ่างแดง เบ้า ผู้เป็น ลูก
จ้างโจรได้ เป็น หนี้เงินค่าเสนา ขลุ่ยจริง แต่เห็นว่า การที่ จำเลย จับกุม
เอาตัว อ่างแดง เบ้าไป จาก โจร นั้น เป็น การตัดศีรษะภาพ โดยถึงแม้ว่าอ่างแดง
เบ้าจะ ค้างเงิน ค่าเสนา ความกฎหมายก็ไม่ให้ อ่างแดง แก่ จำเลย ซึ่ง เป็น
พนักงานที่ จะ จับกุม กักขัง ตัว อ่างแดง เบ้า อย่าง ผู้ร้ายได้ จึงพิพากษาว่า
นายได้ จำเลย มี ความผิด ตามลักษณะอาญา มาตรา ๓๗๑ ให้ จำคุก กำหนด
๓ เดือน แต่ปรับเป็นพินัย ๓๐๐ บาท แต่เป็นความผิดครั้งแรก ให้ยก
อาญาจำคุกตามมาตรา ๔๐ เต็ม คงปรับ ๖๐๐ บาท ถ้าไม่มีเงินเสีย
ให้จำได้แทนเงิน ๓๐๐ บาท ส่วน นาย กลาง จำเลยได้ ความว่า ได้กระทำ
ตาม คำ สั่ง ของ นายได้ ซึ่งตน เข้าใจ ว่าถูก ไม่ควร มีผิด ให้ ปล่อย ตัวไป ฯ

นายได้ จำเลย อุทธรณ์ ศาล อุทธรณ์เห็นว่า คดีนี้ โจรได้รับความ
เสียหาย แต่ในเรื่อง ลูกจ้าง ของ ตน ถูก กักขัง ซึ่ง เป็น คดี เกือบ แก่ โจร ทาง
แพ่ง ส่วนตัว โจร ที่ได้มี ผู้ ใดคิด ความผิดศีรษะภาพไม่ คดีอาญา
ชนิดนี้ ผู้ท กกฎหมายให้ อ่างแดง เบ้า ร้องได้ ก็แค่ ตัว ผู้ถูก เสียหาย
ฎาเข้าทุกข ฎา พนักงาน ขัย การ ตาม พระ ราชบัญญัติวิธีพิจารณา
ความอาญา คดี ๑๖๕ มาตรา ๗ ฎา พด ๓๖๖ ตาม พระ ราช บัญญัติ คดี

ศาลไปริตภาค ๓๓๓ ข้อ ๕ เห็นว่าฟ้องของโจทก์ต้องบทห้าม ตามลักษณะ
รับฟ้องบทที่ ๒๓ ประการที่ ๕ แต่เทียบตามตัวอย่างฎีกาที่ ๘๗/๑๓๗
คดีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในข้อเท็จจริง จึงพิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์
แต่คำพิพากษาศาลต่างปล่อยตัวจำเลยไป ฯ

โจทก์อุทธรณ์ว่า ทนายฎีกา มีผู้พิพากษาศาลเดิมซึ่งได้พิจารณา
ถึงข้อรับรองว่าเป็นคดีมีปัญหากฎหมาย ฯ

กรรมการศาลฎีกาพร้อมกันตรวจปลุกษาคดีนี้เสร็จแล้วเห็นว่า
ที่ศาลอุทธรณ์ยกตัวบทกฎหมายขึ้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ ว่าโจทก์
ไม่มีอำนาจฟ้องความอาญาฐานกระทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงพงศทนต์
จ้างของตนได้นั้น เป็นการถูกต้องแล้ว ฎีกาของโจทก์ไม่มีเหตุที่จะให้
ศาลชั้นเปิดยื่นแปลงคำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นอย่างอื่นได้ จึงพิพากษา
ยืนตามศาลอุทธรณ์ แต่ให้ยกฎีกาของโจทก์เสีย คำขอร่มเนียม
ชั้นฎีกาให้เขินรัฟไม่ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๓๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรม ส.ส.ต.

พระยาฤทธิพิทักษ์

พระยาจักรีประพันธ์ ศรี ศักดิ์ วิสุทธิ

พระยาฤทธิพิทักษ์

คำพิพากษาที่ ๑๙๙ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

ทำร้ายร่างกาย อธิบายกฎหมาย

นายพจามรวงเขียนนักโทษจมน้ำบาดเจ็บสาหัสนั้น ศาลลงโทษใต้ทามบท ๒๕๕

ซึ่งบังคับสำหรับเรือนจำนั้น ท่านบัญญัติไว้เพื่อประโยชน์ตัดสันดานคนหยาบ แต่ท่านระวางห้วงห้ามมิให้ ใช้โทษปราศจากเมตตาจิต

คำพิพากษาที่ ๑๙๙ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจคุกจำเลย อุตวรรณ ตูรพิพาศาต อุตวรรณ ขำ หลวงพิเศษ

อ้าย ก้อน นักโทษ โจร

ในคดีระหว่าง

๑. ชุนโยชาวิจิตรพจามรวง กับ

๒. อ้ายคู่ข ๓ อ้ายมี ๔ อ้ายโสม จำเลย

คดี น อ้าย ก้อน นักโทษในเรือนจำ มณฑลนครราชสีมาเป็นโจทก์ฟ้องกล่าวหาจำเลยว่า เมื่อวันที่ ๓๕ กรกฎาคม พุทธศก ๒๔๕๔ ชุนโยชาวิจิตร ซึ่งเป็น พจามรวงได้จ่าย อ้าย ก้อนโจทก์ แต่ นักโทษ อื่น ๆ ไปขุดสระ

แต่ใช้รถบรรทุกดิน ข้ายกอน โจรต้องจำตรวจ ๒ ชั้นแต่ถามพวกขี้ไส้กรอก
 ไม่ทันคนเท่าเปล่า ข้าย คู้ ข้าย มี ข้าย โส่น จำเลยซึ่งเป็นนักโทษยามใน
 ได้เขียนโจทก์ แล้ว ขุนโยธา วิจิตร กลับ สั่ง ข้าย คู้ ข้าย มี ข้าย โส่น ให้
 เขียน อีก คน ๕ ที่ เขียน แล้ว ยังเขียนซ้ำ อยู่ อีก รวม ทั้ง หหมด ประมาณ
 ๓๐๐-๔๐๐ ที่จน โจรกลับจับ ขุนโยธา วิจิตร จำเลยนี้ เมื่อ ค.ศ. ๑๒๘ ได้
 กับ เตะ นาย หม่อม คุ้ม กัด ตัด ตีน ใน ท้า ขวัญ ๒๐ บาท แล้ว ยังไม่ ทลาย
 จำ ขอให้ ศาล ลงโทษ เพิ่มโทษ และ ปรับ เป็น ค่า ท้า ขวัญ ให้ แก่ โจร
 ๓๐๐๐ บาท ข้าย ก้อน ไม่ มี เงิน จะ เสีย ค่า ขรม เนียม ขอ ออ ความ ฐาน
 คน อนาคต แต่ ยื่น คำ ร้อง ขอให้ ศาล ตรวจ ฆาต แผล ที่ ถูก เขียน ศาล
 ตรวจ ฆาต แผล พิเคราะห์ เห็น เมื่อ ๒๗ วัน นาย หลง จำ แผล ยัง กัด
 หนอง อยู่ ๓ แผล เป็น แผล ๓๕ แผล กาย นาย จำเลย สัก คำนวณ โจร
 เปน คน มี ทพ พยา ไม่ ใช้ คน อนาคต แต่ ศาล ไล่ ส่วน อนาคต อยู่ ๓ เดือน
 เศษ จึง อนุญาต ให้ จำเลย พ้อง ฐาน คน อนาคต ได้ ๆ
 จำเลย ทั้ง ๕ คน ให้ การ แก่ พ้อง ต้อง คำ ก็นี่ว่า โจร เศษ หนี
 เรือน จำ ครอง หนึ่ง แต่ ยัง พยายาม จะ หนี ออก ได้ พว ผู้หญิง เข้า ไป รวบรวม
 สังวาส ใน เรือน จำ จึง ตกลง ทัด ตรวจ ๒ ชั้น แต่ โจร เปน คน เกียจ ครว้น
 ขุนโยธา วิจิตร จำเลย ที่ ๑ จึง ตั้ง ให้ ข้าย มี เขียน โจทก์ ๕ ที่ ท้า เป็นการ
 เกิน ข้อ บังคับ เรือน จำ ไม่ การ ที่ โจร เปน คน สด มน นี้ ก็ เพราะ โจร ไม่
 กิน เข้า แต่ ข้อ หว่า ขุนโยธา วิจิตร เศษ ถูก ปรับ ฝรั่ง เตะ นาย หม่อม อื่น
 ขุนโยธา วิจิตร มิ ให้ การ แก่ พ้อง ๆ

ศาล มณฑล นครราชสีมา พิจารณาแล้ว ปรากฏว่า เพราะโจท
เกี่ยจคร้านจำเลย จึง เขียน แดการ ที่ จำเลยเขียน นั้น ก็ไม่ เป็น การ เกิน
สมควร ไม่ผิด ข้อบังคับ เว้นจำ บาด แผล ที่ ถูก เขียน เป็น รอยใหม่
ชย ๓ แผล เท่านั้น นอก นั้น เป็น แผล เก่า การ ที่ โจท เป็น สม ตัดบ ก็
เพราะ โจท ไม่ กิน เชื้อนี้ จำเลย ไม่มี ความ ผิด จึง คัด ตัด ยกฟ้อง โจท
ให้ โจท เสีย ค่าธรรมเนียม ค่า ทนาย ความ ๕๐ บาท แทน จำเลย ๑

โจท อทรรณ ศาล เต็มไม่รับฟ้อง อทรรณ ของ โจท ๆ จึง ได้ ยื่น
เรื่อง รวด ค้อ ศาล อทรรณ เข้า หอวงพิเศษ ๆ สอบถาม ศาล เต็ม แล้ว จึง ตั้ง
ให้ ศาล รับ อทรรณ ของ โจท ส่ง ไป ความ กระทบ พิจารณา ๑

ศาล อทรรณ เข้า หอวงพิเศษ ปรากฏ เห็น ว่า จำเลย ทั้ง น เอา ความ
นอกฟ้อง นอก หามา ค้อ คู่ แก่ คดี แต่ ตาม คำ นอน ปรากฏ ชัด เจน ว่า
จำเลย ที่ ๑ ได้ ตั้ง ให้ จำเลย ที่ ๒ - ๓ - ๔ เขียน โจท คน ละ ๕ ที่ แด จำเลย
ผู้เขียน ได้ เติร ตาม เขียน เก่ง ค้อ ไป ตัก ท้าย สิบ ที่ ทว่า ค้อ หน้า ชุม โยธา
อุจิตร นาว พ้า มจ จน โจท คน เป็น สม ตัดบ ดัง นั้น เห็น ว่า จำเลย ไม่ มี
อำนาจ ที่ จะ เขียน ได้ ตาม ข้อ บังคับ เว้นจำ หัว เมือง ศก ๑๓๗ แต่ พระ
ราช บัญญัติ เว้นจำ ศก ๑๒๐ เพราะ นั้น จำ แลย ต้อง มี ผิด รุาน ทำร้าย
ร่างกาย ตาม ตักษณ ฉาญา มาตรา ๒๕๔ ให้ ยก คดี ตัด ติน ฟ้อง เต็ม เสีย
ให้ จำคุก จำเลย ที่ ๔ มี กำหนด คดี ๓ เดือน แต่ ให้ ใช้ ค่า เสีย หาย
แก่ โจท ๒๐ บาท กับ ค่า ธรรมเนียม ด้วยเงิน แต่ ค่า ชน ศาล กำหนด แต่ เพียง
๒ บาท ๕๐ สตางค์ ค่า ทนาย ความ ชั้น ศาล เต็ม ๕๑ บาท ๕๐ สตางค์ ๑

หลวง นริศฐาทร เป็น นายจำเลย ทั้ง ๕ คน ทำฎีกา ทูลเกล้าฯ ถวายคัดค้านคำพิพากษา แต่หลวง ชูระ ชรรณ ประสงค์ว่าที่ ยืมบัตรผู้พิพากษา คำสั่ง พลทต นคร ราชส์มาตง ชื่อรับ รอดให้ฎีกา แต่คำรับ รอดฎีกาฉบับนี้ กล่าว ข้ ความนอกเหนือ เหตุ เกิน กับ หน้า ฎีกาว่า จะเยอแนะ นำ คำต ดึงไม่ ล้มควร อย่าง ชึ่ง ๆ

กรรม การ ศาลฎีกาได้ พรชม กัน ประชน ปฤถษาด้านวนคนตยตย แต่ ฐาน พิจารณาได้ กรรม ว่าช่วย ถอน โจรเป็น นก โทษ ต้อง หาว่า ปล้น คองเจ้า ตรอม ๒ ชนคิต พวง คอจรง เมื่อจัน ที่โจทกล่าวหาชุน โยชาวจิตร พวงมวงได้ จาย ถ้าย ถอน โจรกับ นก โทษ ตามพวงเคียด ถอนปน ไป กับ คน ระหว่างได้ ถอนไป ชด สระแต่ได้ รด บรรทุกดิน โจรใส่รถ บรรทุกดินกับ พวง เท้า เปตาไม่ทัน ชุน โยชาวจิตร จึงสั่งให้ อ้าย ลัก อ้าย มี อ้าย โยม นก โทษ ชึ่ง เป็น ยาม โย เตา หวอย เขียน โจรเสีย คดระ ๕ ที่ อ้าย ลัก อ้าย มี อ้าย โยม ได้เขียน อ้าย ถอน โจร ๓ เทียว รด คิต ๆ กัน ไม่ รู้ว่าใคร เขียน กัน คดระ คิตที่ นั้น จัน โจร ถ่มไป ๓-๕ ครั้ง พวก จำเลย ที่เขียน จบไซ พวง คอจ ตรอม ชุนเท โจรถไป อีกร แต่โจทได้เป็น ตมหนึ่ง แนไป ลกรง เหมง มี ผู้ ล่ม เพช เขา ยานคิก มาให้ จง พน ชนคิต คำต ได้ ตรวจ บาด แผล ภาย หตง ที่ เคียนแต่ ๕๗ วัน ยังเห็น แผล กัดต หนอง ชัย บ้า แต่ เปน แผล แผล เก้า รวม ๓๕ แผล ตจัน กรรม การ ทำฎีกา พิศราห์ เห็นว่า ชานาจ ลง อาญาเขียน ค โบย อันเปน ข้อ บังคับ จำหรับ เรือน จำทำบัญญัติไว้ เพื่อ ประ โยชน์ ตัด ถอนต เบ คน พยายาม ถ้าราย คนเกียจ

คำพิพากษาที่ ๒๐๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา

การฟ้องคดีแพ่งแล้วอาญารวมกัน ถ้าคดีอาญาพิจารณาไม่สม ก็ไม่ทำให้คดีแพ่งเสียไป

คำพิพากษาที่ ๒๐๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา ๓ คน ตรวจฎีกาพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่า หลวงพิเศษ

นายดา โจทก์
ในคดีระหว่าง

นายคำ นายเทือก จำเลย

โจทก์ฟ้อง ณะศาล เมืองสระบุรีกล่าวหา ที่บ้านตำบล โคกมะตูม อำเภอหนองแคแปลง ๑ กว้างเหนือ ๗ เส้น ใต้ ๒ เส้น ๔ วา คว้นออก ๒ เส้น ๕ วา คว้นตก ๗ เส้น เป็นของ โจทก์ ได้ปลูก เรือน อยู่ บน ไร่ ของ มากกว่า ๓๐ ปี เดือน ๕ คศ ๑๒๘ นายคำ จำเลย พูด ขอ ซื้ ไร่ ๕ ไร่ โจทก์ ตกถงกันเป็นราคา ๔๐๐ บาท แต่ยังไม่ม่เงินให้ นายคำ จำเลย จึงได้ทำหนังสือ ตัญญาเช่า เป็น ค่าเช่า เดือน ๓ บาท แล้ว นาย คำ จำ

แยกเข้ามาอยู่ในที่บ้านเรือนโจทก์ต่อมาจนถึงเดือน ๑๑ ค่ำปี ๑๓๓๐ ทำให้
 คำเช่าแก่โจทก์ไม่โจทก์ได้ไปร้องยังอำเภอ นายคำจำเลยได้ทำสัญญา
 ผิดใจจะไปจากที่บ้านแถวเรือนโจทก์ภายในวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๑๓๓๐
 แต่ครั้นถึงกำหนดผิดกลับเรือเอาหลังเรือนแตกไว้ไฟกับฝาของโจทก์
 ไปปลูกเรือนลงในเขตที่ของโจทก์ แต่คิดพินยอมไม่ซึ่งโจทก์ปลูก
 ตั้งมรดกในเขตนั้นน้อยกว่า ๒๐ กอบ แล้วจำเลยตั้ง ๒ คนคิดกัน
 ให้เจ้าพนักงานออกโฆษณาเพื่อตั้งข้อกรรมสิทธิ์ที่ของโจทก์ จึงขอ
 ให้ตั้งโทษจำเลยฐานบุกรุกแต่ทำร้ายต่อทรัพย์สินตามกฎหมายลักษณะอาญา
 มาตรา ๓๒๗ - ๓๒๘ และ ๓๒๙ กับให้ขับไล่และปรับใหม่เงิน ๕๐๐ บาท ฯ
 นายคำจำเลยรับว่า ได้เรือเอาตั้งกระดุมหลังคาแต่คัดกอบไม่จริง
 แต่ต่อสู้ว่า การที่ทำ โดยได้รับอนุญาตจากโจทก์แล้วกรวยจากโจทก์เพราะเมื่อ
 โจทก์ไม่ขายที่แถวเรือนให้จำเลยแล้ว โจทก์อนุญาตให้จำเลยเรือ
 ตั้งซึ่งจำเลยออกทุนซ่อมแซมเรือนในระหว่างที่จำเลยชยนั้นตนไป
 ส่วนข้อกรรมสิทธิ์ที่ซึ่งจำเลยปลูกเรือนอยู่เดี๋ยวนี้นั้นต่อสู้ว่าเป็น
 ที่ของจำเลยกับนายเหล็กได้หวงห้ามไว้ ให้อาศัยอยู่ในที่บ้านของ
 โจทก์ไม่ ส่วนนายเหล็กจำเลยให้กรรมต่อสู้ในข้อกรรมสิทธิ์ที่ส่งคำขัง
 ของนายคำ ฯ

ศาลเมืองสระบุรี พิจารณาแล้ว เห็นว่า จำเลยมิได้กระทำความผิดใน
 ฐานอาญาอย่างใด อย่างหนึ่ง ๓๓ คำหา เพราะจำเลยได้เช่าที่อยู่จะ

ถือว่า กระทำ การ บุกรุก ไม่ได้ ข้อที่ จำเลย รื้อ เขาเอา ฝา แด หลัง คา ไป
 ก็ โดย ได้ รับ อนุญาต จาก โจร แกรง วิชา โจร เว้น แต่ ก่อ ใฝ่ นั้น จำเลย ได้
 กระ ทำ โดย พด การ ต้อง รับ ผิด แล ชอบ ใน ข้อ เดียว หาย ส่วน ที่ ซึ่ง
 จำเลย ปลุก เรือน นั้น เป็น ใน เขต ที่ บ้าน ของ โจร ๆ มี กรรมสิทธิ์ เป็น
 เจ้า ของ จึง พิพากษา ให้ ยก ข้อ หา โจร ใน คดี อาญา เดียว ให้ แต่ จับ
 ได้ จำเลย ไป จาก ที่ พิกษณ แล ใช้ ค่า เดียว หาย ๑๑ บาท พร้อม ทั้ง ค่า ธรรมเนียม
 นิยม ทนาย ความ ๑๕ บาท แทน โจร ๆ

ศาล ยุทธธรณ ข้า หลวง พิเศษ ปลุกษา ใน คดี ที่ จำเลย ยุทธธรณ เข้ม คุด
 ความ เห็น ศาล ต่าง ว่า จำเลย ไม่ได้ มี ผิด ฐาน เหมิด พระ ราช านญา
 แต่ เห็น ว่า เมื่อ คดี อาญา พิหารณา ไม่ สม แลจ ก็ ไม่ จำ เปน ต้อง วิช
 ตัย ใน คดี ถ้วน พัง ตอ ไป จึง พิพากษา ให้ ยก ฟ้อง โจร แล ค่า พิพากษา
 ค่าต เมือง ให้ โจร เดียว ๆ ธรรม นิยม ทนาย ความ ๒ ค่าต ๓๗ บาท
 ๕๐ สตางค์ แทน จำเลย ๆ

โจร ทูต เตลา ๆ ฉวย ฎีกา ๆ
 ธรรมถา ศาล ฎีกา ได้ ประ ชุม ตวงจ ปลุกษา คดี เรือง นั้น เด็ด แล
 เห็น ว่า คดี นี้ โจร ฟ้อง คดี อาญา กัย พัง ฆอม กัย ยมี ทาง พิหารณา ใน
 คดี อาญา จะ ไม่ พอ ตง โทษ จำเลย กัด ฝ่าย คดี พัง ก็ ยัง ไม่ เดียว ไป ที่
 เดียว ใน คดี พัง ที่ ฟ้อง จับ ได้ นั้น ทาง พิหารณา ได้ ความ นั้น คง ดัน ดง
 ตัย เพราะ โจร มี พยาน แน่น หนา ประ กอบ กับ หนังสือ ฎีกา เข้า แล

หนังสือ นี้ จะ ออกจาก ที่ แต่ง ให้ เห็น ว่า ที่ เปน ของ โศก โดยแท้จริง ๆ

อาศรัย เหตุ ตั้ง กล่าว มา แล้ว จึง พร้อม กัน พิพากษา คดี นี้ ให้ ยก

คำ พิพากษา ศาล อุทธรณ์ จำ หอวง พิเศษ ให้ ขับ ได้ จำ เหย ออก จาก

ที่ พิพากษา นี้ ค่าธรรมเนียม ได้ ยอม รับ ไป เพราะ โศก ชนะ ไม่ เต็ม ข้อ หา ๆ

ศาล ฎีกา วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยาฤทธิอัคเนย์

พระยาเกษมสุขภาณี

พระยาฤทธิอัคเนย์

คำพิพากษาที่ ๒๑๓ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

วิธีพิจารณา

ดินสมรต

เมื่อผู้บังคับคดีอยู่ที่ เมียน้อยแต่เมียหลวงจะพิพากษา
กันด้วยเรื่องดินสมรตไม่ได้

คำพิพากษาที่ ๒๑๓ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
นายแหวนผู้รับมรดกความอ้างแดงส้ม ใจทอทธรณ คำพิพากษาคำตอทธรณ
ข้าหลวงพิเศษ

นายแหวนผู้รับมรดก ความ อ้างแดงส้ม ใจท

ในคดีระหวาง

อ้างแดงคราม

จำเลย

คดีอ้างแดงส้ม ใจท ฟ้องว่า ใจท แต่งงาน เป็นภรรยา นายอู่ มี น้า
เป็น ดิน สม รต ๒ แปลง ภายหลัง นายอู่ ชั่ว หลุด ร้าย าก ได้ จำ เหย
มาเป็น ภรรยา น้อย จำ เหย นำ พน กิจ งาน เกษ คร วั ง วั ด ที่ นาน นั้น ตั้ง ชื่อ
จำ เหย เป็น เจ้า ของ ผู้ เดียว ขอ ให้ สืบ ต ำ กับ ให้ จำ เหย ตอน ซื่อ ต ออก เดียว ฯ

อ้างแดงคราม จำเลย ให้การ จำ ได้มี นายอู่ จ้างจำ เหย มา เป็น ลูก จ้าง
แล้ว ได้ จำ เหย เป็น ภรรยา แด ยก มา แปลง นี้ ให้ แก่ จำ เหย ฯ

ในระหว่างพิจารณาคดีเรื่องนี้ อำแดงส้ม โจรทนาย ฝ่ายนาย
แหวน บุตรีของแแดงส้ม ซึ่งเกิดด้วย นายอยู่ นั้น ร้องขอรับมรดกความ
ของอำแดงส้ม แต่ตัว นายอยู่ เอง ก็ยังมีชีวิตอยู่ มิได้ จำกล่าว ทัก
ท้วง อย่างใด ปล่อยให้ภรรยาแต่บุตรพิจารณา กัน ยุ่ง ๆ

ศาลแพ่งกรุงเก่าเห็น ว่า ถึงมีนายแหวน จะมิได้ เรียกตัว นายอยู่
บิดามา เป็นคู่ความ โดยตรง แต่เมื่อ นายอยู่ ยังมีชีวิต คดีเข้าคดี
ฟ้อง ที่ ๒๓ ข้อ ๕ ว่า นายแหวน เป็น อุกฤษ พงษ์ ไม่นั้น จึงมีคำสั่ง
ให้จำหน่วยความ เรื่องนี้ ออกเสียจาก ตำรับพิพากษา ให้คำพิพากษารวม
เนียบ เป็นพิพากษา ไปทั้ง ๒ ฝ่าย ๆ

นายแหวน อุกฤษณ์ ศาลอุทธรณ์ จำกล่าว พิเศษ อันคดีว่า เมื่อ
อำแดง ส้ม โจรทนาย ไม่ฟ้อง เรียก นายอยู่ ดำเนิน จำเลย ด้วยแล้ว ก็ไม่ควร
รับฟ้อง ไว้พิจารณาตั้งแต่ ครั้งแรก เพราะคดี เรียก ต้น ส้ม ร้อง ต้อง ว่า
แก้คู่ตัว เมีย นั้นเอง พิพากษายืน ให้ ยกคำร้อง ขอรับมรดกความของ
นายแหวน เสียความทวดเมียง ตอนคำพิพากษารวมเนียบคืน ให้แก่นายแหวนไป ๆ

นายแหวน ทูตเกิดว่า ๆ ถวายฎีกา ๆ

กรมหลวง ศาลฎีกา ได้ประชุม ปฎิพิจารณา คดี เรื่องนี้ ตลอดจน แล้ว เห็น ว่า
เป็น เรื่อง เหล็ก ใหญ่ หลวง ประการ ศาลเดิม ก็ละเมอสิ่ง ฟ้องชำระความ
ซึ่ง ไม่เป็น ฟ้อง มาแต่แรก ฎีกา นายแหวน นี้ ก็ต้อง บท ห้าม ตาม พระ
ราชบัญญัติ อุกฤษณ์ คดี ๓๒๓ ไม่มีผู้ ส้ม ควร รับ ร้อง ฎีกา ฟัง ไม่ขึ้น

คำพิพากษาที่ ๒๒๓๓ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา รับของฎีกา

ข้าหลวงเทศาภิบาล ซึ่งมีอำนาจลงชื่อรับของฎีกาได้
นั้น จะให้ผู้ยื่นข้อเสนองานไม่ได้ พระราชบัญญัติให้
นาจแต่เฉพาะคดีเทศาภิบาล

คำพิพากษาที่ ๒๒๓๓ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
ออกความเห็น คำพิพากษา คัด ออกรวม ข้าหลวงพิเศษ

อัยการเมืองราชบุรี โจท

คดีในระหอง

อานตง จำเลย

คดีเรื่อง นโคความว่า ในชั้น คัด ออกรวม ข้าหลวงพิเศษ ปฏิเสธ คัด
สิ้น จำ จำเลยเบิก ความ เท่า มีความผิดตามลักษณะอาญามาตรา ๓๕๖

ให้จำคุกจำเลยมีกำหนด ๓ เดือน แต่ให้งดการลงอาญาจโดยไว้ก่อน
โจททุกเกล้าฯ ออกรวมฎีกาฯ

กรรมการ คัด ฎีกา ได้พร้อม กัน ประชุม ปฏิเสธ จำนวนคดีนี้ เห็น
ว่า คัด ข้าหลวงพิเศษ คัด สิ้น อว โทษ จำคุก จำเลย แต่ เพียง ๓ เดือนเท่า

นี้ ประกาศเรื่องทูตเกล้า ๆ ถวายฎีกา ค.๑๑๗ ห้ามไม่ให้ทูต
เกล้า ๆ ถวายฎีกา เว้นแต่จะมีผู้ตั้งชื่อรับรองให้ถูกต้องตาม
บัญญัติ ฎีกา โจทก์ชื่อหลวงไชยประชานุกษ์ตั้งชื่อแทนข้าหลวงเทศาภิ
บาลนั้นก็ไม่ชอบด้วย พระราชบัญญัติ เพราะพระราชบัญญัติให้อำนาจ
แต่เฉพาะตัวเทศาภิบาล หาได้อนุญาตให้ผู้อื่นแทนได้ไม่ ศาล
ได้เคยวินิจฉัยเป็นมั่นหัด ฐานมาในฎีกาที่ ๓๓๗/๑๓๐ หม่อมเจ้าถนัด
เดชปลัดตั้งชื่อแทนเทศาภิบาลครั้งหนึ่งแล้ว ไม่รู้จักจำ ให้ชกฎีกา
โจทก์เสีย ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมหลวงลี้

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระยาเกษมศักรินทร์

อธิบดีทรงปลุกษา

คำพิพากษาที่ ๓๐๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา ค่าเสียหาย

โจทก์ฟ้องไม่ถูกทาง จำเลยต้องเสียหาย แล้วโจทก์ต้อง
รับผิดชอบในค่าเสียหายนั้น

คำพิพากษาที่ ๓๐๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา

จำเลย อุทธรณ์ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

หลวงรวมรัตนศักดิ์ กับ พวก ๖ คน โจทก์

ในคดีระง้าง

หลวงศรีวิเศษ (แต่ยังเป็น นายพิทักษ์ จำเลย
ราชา) นายชิต

คดีนี้โจทก์ฟ้องศาลแพ่งว่าจำเลยได้ถมอยู่ซึ่งราชภูมิตั้งอาศรัย
ใช้น้ำกับถนนทางเดินริมอยู่ซึ่งแต่เดิมเป็นที่ของแม่ยายโจทก์เงิน
ไว้เป็นทางเดินกว้าง ๓ ศอกยาว ๑๘ วา ครั้นเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม
ร.ศ. ๑๒๘ จำเลยถถมปิดกั้นห้องแถวริมตลิ่งทางเดินเสียอีก จึงขอ
ให้จำเลยรื้อรื้อแต่ห้องแถว กับให้ถมมุดดินขึ้นจากคลองอยู่ข้างนั้น
แต่ให้แก่น้ำโดนตของจำเลยซึ่งกินที่เข้าไปถึงอยู่ข้างนั้นด้วย ฯ

จำเลยให้การ คอ สู้ว่า อยู่ ชุง แด ทาง เดิร วิม อยู่ ชุง นั้น ไม่ใช่ เป็น
 ที่ ตำราชน แต่ ตั้ง เติม เป็น ที่ ส่วน ของ พระศรี สัมมัตถกมา เป็น ของ
 จำเลย อยู่ใน น้า โฉนด ของ จำเลย จำเลย เติร วิม จะ ปตุก ห้อง แด
 โจท แกตั้ง ห้าม แด พ้อง ให้ จำเลย ต้อง หนีต กกร ปตุก ห้อง แด แด จาก
 ประโยชน ค่า เช่า เดือน ๓๖ บาท จำเลย จึง พ้อง แยัง ขอ ให้ โจท ใช้
 ค่า ไม ชึ่ง เสีย หาย เป็น เงิน ๕๘๗ บาท กับ ให้ ใช้ เงิน ค่า เช่า อีก เดือน
 ๓๖ บาท จน กว่า จำเลย จะ ได้ ปตุก ห้อง แด เสร็จ ๆ

ศาล พัง พิจารณา แด เห็น ว่า คดี นี้ โจท พ้อง ว่า จำเลย บิด ทาง ตำ
 ราชน แต่ โจท สืบ ไม่ได้ ว่า โจท ได้ เสีย หาย เป็น พิเศษ อย่างไร โจท
 ไม่มี อำนาจ ที่ จะ พ้อง ได้ โจท มี ทาง ชิน ที่ จะ ใช้ ได้ อยู่ ชุง แด ที่
 ทาง เดิร นั้น ได้ ความ ว่า อยู่ใน โฉนด ของ จำเลย แน นอน แต่ น้า ใน อยู่ ชุง
 นั้น ใช้ ไม่ได้ เพราะ ได้ โกรก แด อุนน คน มา ชิน หา คตอต ถึง ไม่ จึง
 ตัด สิ้น ยก พ้อง โจท ให้ โจท ใช้ ค่า เสีย หาย ให้ แก่ จำเลย ๓๐๐ บาท
 ค่า อุษา ชรรม เนียม ค่า ทนาย ความ ๒๐๐ บาท ๆ

โจท จำเลย ต่าง ร้อง อทรรณ ๆ

ศาล อทรรณ ปตุก ว่า เห็น ชอบ บัด ด้วย ค่า พิพากษา ศาล พัง ใน ข้อ ที่ ให้
 ยก พ้อง โจท แต่ ข้อ ที่ ศาล พัง ให้ โจท ใช้ ค่า เสีย หาย แก่ จำเลย ด้วย นั้น
 ยัง ไม่ ควร เพราะ โจท พ้อง มี มูล อยู่ บ้าง ข้อ ที่ จำเลย อ้าง ว่า เสีย

เวลาทำางานนั้นเกิดกว่าเหตุ ใช้ว่าในความแพ่งที่จำเลยผู้ชนะคดีจะมีอำนาจฟ้องเรียกค่าเสียหายได้ทุกเรื่องไปหาไม่ได้ จึงตัดสินในข้อนี้คือให้ยกฟ้องแย้งของจำเลยเสีย ค่าธรรมเนียมแต่ค่าทนายความต่างให้เป็นกันไป

โจทก์ยอม (ฝ่ายจำเลยร้องทุกข์) ๗ ฎีกาฎีกาในข้อที่ศาลอุทธรณ์ยกฟ้องแย้งของจำเลยไม่ให้ โจทก์ใช้ค่าเสียหายนั้น

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมปรึกษาจำนวนคดีนี้ มีความพิสดงนักหนา ที่ศาลอุทธรณ์ปรึกษาไม่ให้ค่าเสียหายแก่จำเลยนั้น เพราะโจทก์ฟ้องไม่ถูกต้องตามที่ศาลแพ่งได้ยกขึ้นกล่าวไว้ จำเลยได้เตรียมการปฏิเสธห้องแถวแต่โจทก์ให้พนักงานมาห้ามคนต้องหยุดงาน โจทก์ฟ้องจะตั้งเขาที่เป็นช่างโจทก์เสียจริง แต่กลับพิจารณาได้ความว่าที่พิภาษนี้เป็นที่อยู่ในหน้าโหนดของจำเลย เมื่อจำเลยตั้งงดการปลูกห้องแถวเดเฮาเนื้อเสียหายจริง จำเลยมีอำนาจยื่นขอค่าธรรมเนียมที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายนั้นได้ คดีของจำเลยก็ชนะถึง ๒ ศาลแล้ว ฎีกาทนายฟ้องศรีวิเศษจำเลยฟังขึ้น ให้ยกค่าตัดสินศาลอุทธรณ์ในข้อที่ให้ยกฟ้องแย้งของจำเลยนั้นเสีย ให้บังคับให้ต้องรวมรณคดีกับพวกโจทก์ ๒ คนใช้ค่าเสียหายให้แก่จำเลยเป็นเงิน ๒๔๘ บาท ตามฟ้องแย้งเดิม แต่ข้อที่คิดค่าเช่าซึ่งจะได้ในกาลข้างหน้า จำเลยสู้ไม่ได้เต็มข้อหาจึงไม่ควรบังคับให้ใช้ เป็นแต่ให้โจทก์เสียค่าฤชา

กรรม เนียม ประดาที่จำเตย ได้ เสีย ไป แล้ว ทั้ง ๒ ส่วนจน ตลอดทุก ค่ำต
กับ ค่า ทนาย ความ ๒ ส่วนจนรวม ๓ ค่ำต เป็น เงิน ๔๐๐ บาท ให้ แก่ จำเตย
จนครบถ้วนด้วย ฯ

ค้ำต ฎีกา วันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรม สอด้ติ

พระยาภักดีปานกรณกิจ

พระยาจตุรปาณิศรศักดิ์วิสุทธิ

พระยาเกษม ศษการ

อธิบดี ทรง ปตุกษา

คำพิพากษา ที่ ๓๑๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

สัญญา ตักจ้าง

ให้เขาทำสัญญารับเงินล่วงหน้าไปแล้วไม่ให้เขาอยู่รับ
ใช้การงานนั้น ก็ยังลตให้เขาตามพระราชบัญญัติ

คำพิพากษา ที่ ๓๑๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
จันโตโจท อทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เข้าหอดวงพิเศษ

จันโต

โจท

ในคดีระหว่ง

นายฮอง

จำเลย

คดีนี้ได้ความว่าเดิม นายฮอง พ้องหัวจันโต บัง อาจ บัด กระบือ
เกวียน แด เข้า เบ็ดอก ของ นายฮอง ใน ขณะ ที่ นายฮอง นำ ไป ส่ง ยัง
สถานีรถไฟ แล้ว กลับ ให้ ตำรวจภูธร จับ นายฮอง ไปด้วย ฝ่าย จันโต
ให้ การ แก่ เดก สัม พ้อง แย้ง ว่า เมื่อ วันที่ ๓๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๕๗
(ร.ศ. ๓๒๕) จำเลย ได้ ทำ สัญญา ตัก จ้าง รับเงิน ล่วง หน้า ของ โจท
ไป ๒๐๗ บาท แก้ว หอบ หัน เดีย ครั้น เมื่อ เดือน พฤษภาคม พุทธ
ศักราช ๒๔๕๕ (ร.ศ. ๓๓๐) โจท ได้ พบ จำเลย นำ เข้า เบ็ดอก มา ขาย ที่
สถานีรถไฟ เมือง พิษณุ โตก จันโต จึง ให้ ตำรวจภูธร จับ จำเลย ส่ง ต่อ

อำเภอ จำเลยจึงยอมให้ โจทก์ ยึด ทรัพย์สิน แด่ถวียนไว้ก่อน อีก ๓๐ วัน จำเลยจะนำเงิน มาใช้ให้ ครั้นถึงกำหนดจำเลย ก็มีนำเงิน มาใช้ กลับมายื่นฟ้อง กล่าวหา โจทก์นี้ ขอ ให้ส่ง โทษ จำเลย ตาม พระราชบัญญัติ ตง อาญา โดยผิด สัญญาทุกจ้าง แต่ ฐานฟ้องเท็จ ตาม ลักษณะ อาญา มาตรา ๓๕๘ กับ ให้ ใช้เงิน ๒๐๗ บาท ด้วย ฯ

นายอ่องจำเลย ให้การว่า ได้ทำสัญญา รับเงิน ถ่วง นำของ โจทก์ไปจริง แต่เงินโต โจทก์ไม่ประ สงค์ฯ ให้รับ ใช้ การ งาน อนุญาตให้ นายอ่องขึ้น เจ้าเปิดอก มาส่ง เท่านั้น แต่ นายอ่อง ได้ ซ้ำวาระเงิน ให้แก่เงินโต เสรีฯ สิ้น แล้ว คือ ได้ ส่ง เบงเงินบ้าง เบง เจ้าเปิดอกบ้าง ฯ

ศาลมณฑลพิศณุโลก พิจารณาแล้วพิเคราะห์ว่า ฐานอนันท์นายอ่อง เป็น โจทก์ฟ้อง หว่า เงินโตบ้าง อาจยึด ถวียน แด่ ทรัพย์สิน กับ เจ้าเปิดอก ได้ แต่ ให้คำวินิจฉัยรับ นายอ่อง มานี้ ฐานพิจารณาไม่ ได้ ความว่าเงินโต ทำ โดย พดการ ยัง ไม่เป็นเหตุ พชที่ จะ ส่ง โทษ เงินโต ได้ ให้ยกฟ้อง ของ นายอ่อง เสีย แต่ ฐานอนันท์เงินโตเป็น โจทก์นั้น ฟัง ได้ ว่า นายอ่อง ได้ ทำ สัญญา รับเงิน ถ่วง นำ ไป ๒๐๗ บาทจริง นายอ่อง ไม่ ได้ รับ ใช้ การ งาน ของ เงินโต ข้อที่ นายอ่อง กล่าว ได้ ซ้ำวาระเงิน สิ้น แล้วนั้น พยาน มี ฟัง ได้ แต่ เพียง ๒ จำนวนเท่านั้น คือ นายอ่อง ให้ นายดวง นำเงิน ส่ง ครั้ง หนึ่ง ๔๐ บาท อีกครั้ง หนึ่ง ให้ อาแดง มุก หน้า ส่ง ๓๗ บาท รวม ๒ ครั้ง เป็นเงิน ๗๗ บาท หัก จาก ต้นเงิน ๒๐๗ บาท คง ยัง เหลือ

๓๕๐ บาท จึงตัดสินใจให้นายอ่องใช้ต้นเงินแก่จันโต ๓๕๐ บาท ให้
จันโตคืนหนังสือสัญญาถูกจ้าง กับกระบือ เกวียน ที่ยึด ให้แก่นายอ่องไป
กับให้นายอ่องใช้ค่ากรรมเนียม แต่ค่าทนาย ความ ๑๒ บาท ฯ

นายอ่องจำเลย อุกุชรรณ ฯ

ศาล อุกุชรรณ เจ้าหลวงพิเศษ ปฤคษาว่า จำเลยทำสัญญาเป็น
ถูกจ้างรับเงินล่วงหน้าไป ๕๐๗ บาท ข้อสัญญามีลดเงินให้จำเลย
เดือนละ ๔ บาท คงแค่ได้ทำสัญญาแล้ว โจทก์มิได้เอาตัวจำเลย
มาใช้การงานสิ่งใด จำเลยไปทำมาหากินตามภูมิตำบลเนา ข้อที่
โจทก์หาจำเลยหลบหนีนั้น พิจารณา ไม่ได้ความว่าหลบหนี แต่
จำเลยก็ว่าได้ส่งเขาเงินให้แก่โจทก์เป็นการเสร็จไปแต่เดิมนั้น ก็หา
ได้มีประทวนสลักหลังหนังสือสัญญาไว้เป็นสำคัญไม่ แต่ผลที่จำเลย
ควรได้รับเฉพาะคดีนี้ก็คือ ตัดเดือนละ ๔ บาท นับตั้งแต่วันที่ ๑๒
เมษายน พุทธศก ๒๔๕๘ (ว. ศ. ๑๒๕) จนถึงเดือนพฤษภาคม พุทธศก
๒๔๕๔ (ว. ศ. ๑๓๐) คำนวณเขามีจำนวนท่วมตัวเงินในสัญญา
ถูกจ้างแล้ว ข้ออุทธรณ์ของจำเลยฟังขึ้นในข้อนี้ แต่ข้อที่จันโต
ยึดเกวียนยึดกระบือ นั้น ยังไม่เป็นเหตุที่จระสง โทษจันโตได้ เพราะ
จันโตเข้าใจว่าจำเลยยังคงเป็นหนี้ตามสัญญา จึงตัดสินใจคำพิพากษา
ศาลเดิม แยกฟ้องแย้งของจันโตเสีย ให้จันโตเสียค่ากรรมเนียม
แทนนายอ่องจคงครบ กับค่าทนาย ความ ๕๐ บาท ฯ

จันโศกทูตเกล้า ๆ ถวายฎีกา ใน ส่วนวนที่ ตน เปรน โจอท พียง แยัง
นายชอง เวียง ผิด สัญญา ลูกจ้าง ๆ

กรรมการ ศาลฎีกา ได้ ประชุม ปฎิบัติตาม สำ นวน คดีนี้ เห็น ว่า ชน
ชื้อว่า มุต สัญญา ลูกจ้าง พ้อง ได้ แต่ ให้ บังคับ ให้ รับ ใช้ การงาน เมื่อ
โจท จำเลย บุคริ ทำ สัญญา ชนคนี้ เพื่อ มีต กั้น ทาง คดี แ่ง จะ เปรน
ทาง ตก เข้า ฎาทอง อะไร ก็ ดี พัง ไม่ ได้ บังคับ ไม่ ได้ ทั้ง นั้น ศาล
ข้าหลวงพิเศษ คดี สิบหก พียง นั้น ชนคแล้ว ฎีกา จันโศก พัง ไม่ ชน ให้ ยก
เสีย ให้ จันโศก เสีย ค่า ขรรมน เข้ม แทน นายชอง กับ ค่า ทนาย ความ *
ศาล ๓๐๐ บาท ๆ

ศาลฎีกา วันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศัศ ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ์

พระยวงจักร์ ปรามแก้ว คีรีสวัสดิ์

พระยาพิพากษาธิบดี ยาริปตัย

อธิบดี ทรง ปฎิบัติ

คำพิพากษาที่ ๓๓๓ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา ฎีกา

คำสั่ง ของสมุหเทศาภิบาลที่สั่งว่า อนุญาตให้ถวาย
ฎีกา ด้วย เห็นว่า เป็น บัญญัติ กฎหมาย นั้น ถ้าปรากฏว่า
คำสั่ง ชนิด นี้เป็นธรรมเนียม สำหรับ พนักงาน อัยการแล้วพึง
เป็น ข้อรับ รองไม่ได้

คำพิพากษาที่ ๓๓๓ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจ

ฎีกา โจทก์ อุตสาหกรรม คำพิพากษา ศาล อุตสาหกรรม ชำ หวดง พิเศษ

อัยการ เมืองกรุงเก่า

โจทก์

ใน คดี ระหว่ง

อ้าย แกร

อ้าย เป่ง

อ้าย ชู

จำเลย

คดี เบื้อง น ได้ ความ ว่า อ้าย นก โทษ มี ชื่อ จำเลย ทั้ง ๓ คดี ยัง ยัง อยู่

ใน เว้น จัง อุดงเก่า

ครั้น เมื่อ วันที่ ๒๐ มกราคม

พุทธศักราช ๒๔๕๕

เวลา กลางวัน ผู้คุม ได้ พา อ้ายนักโทษ จำเลย ทั้ง ๓ มา ค้าต เพื่อเป็น
พยาน ความ อ้าย จำเลย ทั้ง ๓ ได้ จึง หนี ผู้คุม ไป ต่อ หน้า ครั้น
จับตัว คืน มา ได้ พ้อง เขา โทษ ค้าต เมือง กรุง เก่า ตัด สิ้น ตง โทษ อ้าย
นักโทษ จำเลย ๓ คน ฐาน หนี จาก ที่คุม ขัง ตาม ถัด ษณ อาญา มาตรา ๑๖๓
ให้ จำคุก มี กำหนด คณะ ๖ เดือน จำเลย อุตขรรณ ค้าต ข้ำ หลวง พิเศษ
แก้ ตด โทษ ตง ให้ จำคุก มี กำหนด คณะ ๓ เดือน ๖

อัยการ โจท ขูด เกต้าว ๖ ถวาย ฎีกา หนี บก รัช คัด คำน ได้ แยัง
มา หลาย ประการ มี ใจ ความ ว่า ค้าต ข้ำ หลวง พิเศษ อาจ กำหนด โทษ
ไม่ อยุ่ ร้อง อยุ่ รอย คดี ความ มี ต ฐาน หนี ผู้คุม ขัง ซนิต เดียว ถัน ใน
คำ ตัด สิ้น ก่อน กำหนด โทษ มาก กว่า น ถัน มี หลาย เรื่อง สมุหเทศา
ภิบาล มี คำ สั่ง ว่า อนุญาต ให้ ถวาย ฎีกา ด้อย เห็น ว่า เป็น ปัญหา กฎหมาย
แต่ คำ สั่ง รูป นี้ เป็น คำ สั่ง ตาม ขรรณ เนียม ซึ่ง กระตรอง มหาด ไทย อาจ ใ
สำหรับ พนักงาน อัยการ พ้อง ความ ฤฯ อนุญาต ให้ อุตขรรณ ฎีกา ซึ่ง
ปรากฏ ใน ด้าน ณ ที่ พนักงาน อัยการ เป็น โจท ทุก เรื่อง จะ ให้ ถือ ว่า เป็น
คำ รับ ของ ตาม ประการ ที่ ขูด เกต้าว ถวาย ฎีกา คัด ๓๑๗ นี้ ยัง ไม่ ได้ ฎีกา
นี้ ต้อง บท ห้าม ตาม ประการ ที่ กัด วอ แล้ว เพราะ ขาด ผู้ รับ รอง อัน
ชอบ ด้อย บัญญัติ กรรม การ มิ สามารถ รับ ไว้ วิฉนิจ รูป คัด ว่า ค้าต
ข้ำ หลวง พิเศษ ปฤชาน นั้ ควร ฤฯ ไม่ สม ควร ให้ ยก ฎีกา ของ อัยการ

โจทก์เสีย ถ้าแต่ ประสงค์ จะ รับ ร้อง ฎีกา ต่อ ไป ชำรง นำ
จง ทำให้
ถูก แบบ บัญญัติ ฯ

ศาล ฎีกา วันที่ ๘ สิงหาคม พุทธ ศักราช ๒๔๕๖

กรม ทัณฑ์

พระยา ตฤติยวงครุณกิจ

พระยา เภษมศุภกา

อธิบดี ทรวง ปฎิภา

สำนักงาน ทอ สมนิต

คำพิพากษาที่ ๓๕๐ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

อาญา วิธีพิจารณา

ในคดีอาญา ซึ่งมีโทษถึง ถูกกฤษฎีกาโทษ นั้น โจทก์ จะ ขอ
ให้ศาล ทำ เป็นใจ ชักช้า ใจ มาร ไป ตาม คำ ขอ นั้น ไม่ ได้ เมื่อ
ไม่มี หลัก ฐาน อย่าง ไต มา สำ แดง

คำพิพากษาที่ ๓๕๑ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
โจทก์ อุทธรณ์ คำพิพากษา ศาลอุทธรณ์ ชำ หลวงพิเศษ

โดยกรรมการ มณฑล นครสวรรค์ โจทก์

ในคดี ระหว่าง

นาย คอก รัง นวย อดีต นาย ขอบ นวย พอน นาย เภณ จำเริญ

คดี น โจทก์ พ้อง ศาล มณฑล นครสวรรค์ เมื่อวันที่ ๓๔

ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖ จำเลย ทั้ง ๕ คน มี ถาวร ครอบ มือ เข้า ปล้น เว็ช

นาย เจริญ ชำแดง เกิดยง กับ เวช นาย กอน นาย สาย จันคุ้ม แต่ ได้ ยิง นาย สาย ตาย เก็บ เอา สิ่ง ของ ตาม บัญชี ท้าย พ้อง ไป เหตุเกิด ที่ สยาม ราม ตำบลด บร เพ็ด ท้อง ที่ อำเภอ เกษไชย แขวง เมือง นคร สวรรค์ ขอ ให้ ตง โทษ จำเลย ตาม ตักขณ อรรถา ส่วนที่ ๘ หมวดที่ ๒ แต่ ส่วนที่ ๗ หมวดที่ ๑

นาย คอกรัง นาย อุด นาย เขื่อน จำเลย ให้ การ ปฏิเสธ อ้าง ฐาน ที่ อยู่ แต่ นาย พอน นาย เวิญ อีก ๒ คน หลบหนี ไป ก่อน ให้ การ ได้ งต กดี ส่วน นาย พอน นาย เวิญ ออก ได้ ๑

ศาล มณฑล นคร สวรรค์ ปฏิเสธ ว่า พยาน โจท เบิก ความ แตกต่าง หลาย ประการ ไม่ควร พัง ว่า จำเลย ได้ กระทำผิดดัง คำหา โจท จึง พิพากษา ให้ ยกฟ้อง ปลดปล่อย จำเลย ไป ๑

โจท อัครธรม ศาล อัครธรม เจ้าหลวงพิเศษ ตัดสินยืนตามคำพิพากษา ศาลเดิม ๑

โจท พุด เกตุ ๑ กวายน อฎิการ ๑

กรรม การ ศาล อฎิการ ได้ ประชุม ปฏิทษา ดำนวนคดี นี้ ตัดออก แล้ว เห็น ว่า คำพยาน โจท เบิก ความ แตกต่าง ไม่ เป็น หลัก ฐาน ที่ ควร พัง เป็น จริง ดัง ศาล ต่าง ทั้ง ๒ ปฏิทษา มา ก็กล่าว คือ นาย เจริญ เบิก ความ ว่า รู้ จัก ชี้อคนร้าย ทั้ง ๕ คน แต่ ว่า ได้ แจ้ง ชื่อ ระบุ ได้ แก่ พนักงาน อำเภอ กำนัน

แต่ อ้าวแดง เกิดยิง เบิก ความ ว่า นาย เจิม ได้ บอก ว่า ฐุจก แต่ นาย ดอก รัง คน
 เดียว นาย กอน เบิก ความ ว่า เรือ เหน มา ที่ คน ร้าย หนึ่ง คน ร้าย ได้ พาย
 หนึ่ง คน แต่ นาย เจิม ว่า พาย ๒ คน เท่านั้น อีก ข้อ ๑ นาย เจิม
 เบิก ความ ว่า คน ร้าย หนึ่ง เรือ นาย กอน คน เดียว แต่ นาย กอน อ้าวแดง
 เกิดยิง ว่า หนึ่ง ๒ คน นอกจาก พยาน ที่ เป็น เจ้า ทรมณ์ เหล่านี้ โจท
 มี นาย ตำราญ อ้าวแดง ฝัน ฝัน พยาน เบิก ความ ว่า เมื่อ ก่อน ปัด
 จำเลย ได้ ประชุม กัน ซ้ำ ที่ แพร ขา ยยา ฝัน แต่ อ้าวแดง ฝัน เจ้า ของ แพร ฝัน
 ให้ การ มี ใจ ความ กตาย เป็น พยาน ฐาน ที่ จำเลย ได้ อย่าง เอก เพราะ
 พยาน เบิก ความ ว่า แพร ฝัน ซึ่ง อยู่ ได้ กัด ของ บาง กระ แห่งนี้ มี หน ทาง
 โกลด จาก ที่ ปัด ไป ทาง ใต้ อย่าง เร็ว เข้า ข้อ นาย จึง จะ ถึง แต่ ซ้ำ การ
 ไป สืบ นาย อ้าวแดง ฎา พน กังงาน คน ใด แต่ง ซ้ำ ที่ รับ คำ แจ้ง ความ เจ้า ทรมณ์
 แต่ การ ใต้ ส่วน สืบ ส่วน ใต้ เอง คน ใด ว่า ความ ต้น ๆ เช่น นี้ จะ ชน ยัน
 แต่ อ้าว พยาน โจท ควร เชื่อ ฟัง ได้ ไม่มี เหตุ ผิด ภาย นอก ประกอบ ด้วย
 ทาง พิจารณา ฎา ฎา จะ วินิจฉัย ว่า จำเลย เป็น พิรุธ แต่ ลงโทษ ไม่ได้
 เพราะ คดี นี้ ถ้า คดี ยิง ยวด โทษ ถึง ตาย ต้อง ลงโทษ คน ให้ ตาย
 เปลือง ทาง ระวัง ส่ง ตาย ให้ หมด ต้น แล้ว จึง ควร ลง ราช ทัณฑ์ จะ ทำ
 เล่น แก่ ชั่ว คร คน ทำ เป็น ใจ ยัก ใจ มาร หนึ่ง ไม่ ได้ เป็น อัน ชาติ ศาล
 ข้าง หลวง พิเศษ ฎา ฎา มา จะ แจ้ง ที่ ชอบ แล้ว ฎา โจท ไม่ เป็น

แก่นสารให้ยกเสียบ ให้ปด้อยจำเตยไป ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศก ๒๕๕๖

กรมสวัสดิ

พระยาฤๅณการณกรณิก

พระยาพิพากษาธิบดียวดยิมตย ฯ

อธิบดี ทรงปลุกษา

สำนักทอสนนิต

คำพิพากษาที่ ๓๙๘ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วินิจฉัย อาญา

พนักงาน อัยการ ว่าความแผ่นดิน ไม่ควรถึงกับ เป็น
มานะ สัทธะ ให้ คดี ชะนะ แต่ฝ่ายเดียว ต้อง ชั่ง คดีตื้นบ้าง
ใช้ ว่า การลงโทษได้ทุกอย่างจะเป็นคุณ ทุกอย่างนั้นหามิได้

คำพิพากษาที่ ๓๙๘ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจภูมิกำ
โจท อัครราชคำพิพากษาศาล อัครราช ขำ หลวงพิเศษ
อัยการ เมืองพิชัย โจท
ในคดีระหว่าง
อานคงเบาะ จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้อง ศาลเมืองพิชัยหาว่า เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน
พุทธศก ๒๔๕๕ (ร.ศ. ๑๒๘) พนักงานได้ตรวจค้นตัว พมพ รพพรณ
ด้ตัว พา หนะ ซึ่ง เก็บ ได้ ณ ศาล อุดอง เมืองพิชัย หาย ไป ทั้งเล่ม สิบต เป็น
ตัวพมพ ๓๐๐ ฉบับ ครั้นเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน พุทธศก ๒๔๕๕
พนักงานได้ตรวจค้น พบ ตัวพมพ เบ็ดที่ เรือนจำเลยได้ ๔ ฉบับ ขอ
ให้ ลงโทษ ฐานเป็น ผู้ร้าย ตก ทรัพย์สิน ฎารับ ของโจท ฯ

จำเลยให้การ ปฏิเสธ แม้ว่าจำเลยอ่าน หนังสือไม่ออก แต่
ไม่รู้ว่าเป็น คำพิพากษา ฎีกา ใคร จะเอา มา ชุก ซ่อนได้ ไม่รู้ ขรอย
ว่าจะ เป็น นาย สังวต สามี จำเลย ซึ่ง เป็น เสมียน จะเอา มา เก็บ ไว้ แต่ เมื่อ
ไร จำเลย ก็ ทราบ ไม่ได้ ฯ

ศาล เมือง พิษณุ พิจารณา แล้ว ไม่ได้ ความ ว่า จำเลย ได้ มี เจตนา ชัก
รัย ดัง โจท หรือ จึง คิด สิ้น ยกฟ้อง โจท ปลดปล่อย จำเลย ไป ฯ

โจท อุทธรณ์ ฯ

ศาล อุทธรณ์ ชำหัดอง พเศษ คิด สิ้น ยืน ตาม ศาล เดิม เพราะ โดย
สืบ เจตนา ร้าย ไม่ได้ ฯ

โจท ทูลเกล้า ถวาย ฎีกา ฯ

กรรมการ ศาล ฎีกา ได้ ประชุม ปฎิญา ส่วน วน กัดนี้ เห็น ว่า ศาล
ต่าง ทั้ง ๒ ได้ พิจารณา ตัด สิ้น ว่า ศาล โจท ยกฟ้อง จะเอา โทษ หนึ่ง นั้น ยัง
ไม่ได้ เพราะ โจท สืบ เจตนา ร้าย ไม่ได้ ให้ ยกฟ้อง เสีย นั้น ชอบ แล้ว

อัยการ โจท ไม่ ควร ตั้ง คดี เป็น มา นะ สัก ะ ถึง ถวาย ฎีกา เหมือน อย่าง
ว่า ถ้า ได้ ชนะ ได้ ตั้ง โทษ หนึ่ง คน นี้ ได้ ละ เป็น ความ งาน ความ ดี ยืน ใหญ่
หุดอง แก่ แผ่น ดิน ฎา แก่ เจ้า กระจ่าง ฎา แก่ ผู้ จ้าง รวชการ เมือง
ฎา แก่ พนักงาน อัยการ ทั้ง แก่ ผู้ ใหญ่ คัด อด คน กระจ่าง ผู้ ใหญ่ ที่ ตรง
ไหน ก็ ไม่ แต่ง เห็น เลย กตบ จะ มี แต่ ปลุก ความ สงัด หวาด เสีย ให้

ราษฎร ซึ่ง เป็น คน ไร้ ความ รู้ ความ คิด โดย มาก ประโยชน์ ได้ ไม่ เท่า

เสียดังนี้ ควรผู้ใหญ่ ชุระการ จะพิจารณาแต่ซึ่งดูบ้าง ใช่ว่าการ
ตงโทษได้ทุกอย่าง จะเป็นคุณ คุณ อย่างนั้น หามิได้ ทำอะไรเกินกว่า
เหตุควร แม้ตั้งใจดีสัก เพียงใด ก็ อาจได้ผลร้ายก็ได้ ให้ยกผู้กา
ตย์การใจทเสียด ยื่นตามกำลังต่างทุกประการ ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๓ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระจักรพรรดิศรีรัตนโกสินทร์

พระยาเกษมสุชาการ

อธิบดีของปรึกษา

คำพิพากษาที่ ๔๐๔ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

วิธีพิจารณา อาญา

เข้าไปในร้านเขา แล้วลักทรัพย์ซ่อน เติร กลับ ออก มา
ต่อหน้าเจ้าทรัพย์ ดังนี้ ทำใช้ กิริยา จึงรอด ทรัพย์ไม่

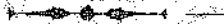

คำพิพากษาที่ ๔๐๔ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ กรมการตรวจฉ้อฉล จำเลย
อุทธรณ์ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ชัยการ เมือง บาง นรา โจท
ในคดี ระวัง

แห่มะ กตาดง จำเลย

คดีนี้ โจทฟ้องคดีศาล เมืองบางนรา อ้างว่า เมื่อ วันที่ ๖ สิงหาคม
พุทธศก ๒๔๕๔ เวลากลางวัน จำเลยลักทรัพย์ ๓ คน ได้ลัก แพร ประหิง
๓ ผืน ราคา ๖ บาท ของ อ้าแดง ซึ่ง ที่ตำบล เจริญ อ้าเภช ตากใบ ขอให้
ตรโทษ ตาม ลักษณะ อาญา ศักนที่ ๘ หีมชด ที่ ๗ ๗

จำเลยให้การ ปฏิเสธ ต่อสู้ว่า แพรของ กตาดง น จำเลย ชื้อ มา
จาก ร้าน จัน มี ชื่อ ที่ อ้าเภช ตากใบ ๗

ศาล เมือง นาง ปรุกษา ว่า ถ้อยคำ พยาน โจท เบิก ความ
เป็น ราคี พิรุช ฝ่าย จำเลย ต้ม พยาน ต้ม ขอ คอด้ คดี ควร พัง ว่า
จำเลยได้ ขอ ผ่าแพร ผนน จาก ข้าแดง ชน เจ้า ทวิพย์เอง แต่ได้ ใช้ เงินกัน
เสร็จแล้ว จึง พิพากษาให้ ยกฟ้องโจท ปล่อย จำเลยไป ฯ

โจท อุทธรณ ศาล มณฑล บัดฉนี้ กับ ปรุกษา ว่า พยานโจท
เบิกความล้มเหลวโจท พังได้ ว่า จำเลย มี ความผิด ตาม ตักษณ อวญา
มาตรา ๒๘๗ ฐาน ฉ้อ ราคี ทวิพย์ จึง พิพากษาให้ จำคุก จำเลยไว้ มี
กำหนด ๓ ปี ฯ

จำเลย อุทธรณ ศาล อุทธรณ กรุงเทพ ฯ พิพากษายืน ตาม คำ
ตัดสิน ศาล มณฑล

จำเลย ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการ ศาลฎีกาได้ ประชุม ปรุกษาล้านวน คณัน ฐานพิจารณา
ได้ ความตามคำพยาน โจท เบิกความ ว่าได้ เห็น จำเลย หยิบ ผ่าแพร ประหัง
ไม่จาก ร้าน ข้าแดง ชน โดยข้าแดง ชน หาเห็นไม่ แต่ได้ ได้ แอบไว้ กับ
ห้องแพร เพาะ คำ คดุม บัด อักชน หง เมื่อพยาน เห็น ชน จึงแจ้ง
เหตุแก่ เจ้า ทวิพย์ ฯ ได้ บอก แก่ ตำรวจ จูธร ฯ จึง จับ จำเลยได้ พร้อม ทง
แพร ของ กลาง ฉนี้ โจท ต้ม ได้ ชัดเจน ฝ่าย พยาน ล้มเหลว เบิกความ
ว่า เห็น จำเลย ขอ ผ่าแพร จาก ร้าน ฉน มีขอ แต่ เห็น ว่า ร้าน โต กี่ ชไม่
ได้ จำไม่ได้ เสียเลย เป็น ราคี พิรุช ฉนี้ ไม่มี น้ำหนัก หักล้าง พยาน

ใจได้ ตั้งที่ ศาล มณฑลปัตตานี แต่ศาลอุทธรณ์ ปรากฏด้วยข้อเท็จ
 แต่จริงนั้นชอบแล้ว แต่ข้อที่ ศาลอุทธรณ์ ยังหลงวาง บท มาตรา ๒๗๘
 ฐานถึงราวทรัพย์สินมา ปรากฏโทษจำเลยนั้น ยังมีข้อบกพร่องแก้เป็น ฐาน
 ดักทรัพย์สิน มาตรา ๒๗๘ จึงจะตรงกับบทพิเคราะห์ที่ ปรากฏแล้วนั้น แต่
 กำหนดโทษ ๓ ปีนั้นเห็นอาชญากรรมแรงเกินไป ควรแก้ลดลงคงให้จำคุก
 จำเลยมีกำหนด ๒ เดือน คำคดีอื่น ศาลต่าง ซึ่งไม่ตรงกับศาลนี้ให้
 แก้เสีย ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๖

กรมตุลาการ

พระยาเกษมศรีขันธ์

พระยาพิพากษาธิบดีฯ ชั้นปดัย

อธิบดี ทรง ปฎักษา

เข้าใน มาตรา ๒๕ แห่งกฎหมายภาษี ชนใน จุดศักราช ๑๒๕๘ ๗ ใน คดี
นี้ มิได้มี ข้อ ต่อ ผู้ว่า จำเลย ได้ รับ ใบ อนุญาต ขาย ย่อย แต่ ทนาย ต่อ ผู้
แทน ว่า การที่ จำเลย ได้ กระทำ ไป ดัง นั้น กฎหมาย ภาษี ชน ใน มาตรา ๒๐
ค้ำ จำเลย มิ ให้ ต้อง รับ โทษ ได้ ๗

ศาล พระ ราช อาญา พิพากษา ว่า จำเลย มี ความ ผิด ให้ ปรับ เป็น เงิน
คดละ ๓๒๐ บาท เป็น พิษ หัก ลง ถ้า จำเลย ทั้ง ๒ ไม่มี เงิน เสีย ให้ จำ
ไต่ โทษ มี กำหนด คดละ ๕ เดือน กับ ๑๐ วัน ๗

จำเลย ยศ ชวรัตน์ ๗

คดี ยศ ชวรัตน์ กรม เทพ ๗ มี ความ เห็น ด้วย ศาล พระ ราช อาญา ใน ข้อ
ที่ว่า จำเลย ได้ จำหน่าย สุรา ย่อย โดย ไม่ ได้ รับ อนุญาต แต่ อัง กฎหมาย
ภาษี ชน ใน มาตรา ๒๐ นั้น พิพากษา ยกฟ้อง โจทก์ ปล่อย ตัว จำเลย ไป
เพราะ ชี้ เหตุ ว่า จำเลย ได้ ทำ ไป โดย สัจ จิต ฝ่าย โจทก์ ยึด ไม่ สัม ว่า จำเลย
ได้ แก่ง ทำ โดย เจตนา ทจริต แต่ ไม่มี เหตุ ที่ ควร กระทำ ๗

โจทก์ ทูล เกตต์ ๗ ถวาย ฎีกา คัดค้าน ศาล พิพากษา ศาล ยศ ชวรัตน์ ๗

กรรม การ ศาล ฎีกา ได้ ตรวจสอบ แล พงศ์ ช้าง ของ มิศเตอร์ เทซ
ทนาย จำเลย แล้ว เห็น ว่า ใน คดี เรื่อง นปรากฏ ว่า จำเลย เป็นผู้ ตู แต่
ร้านขาย สุรา ของ บริษัท คัม กัต นู สุว ฝรั่งเศส จำเลย ได้ ขาย สุรา ครั้ง หนึ่ง ๑๒
กระปุก โดย จำเลย ไม่ ได้ ไป รับ อนุญาต ให้ จำหน่าย สุรา เลย ศาล พิพากษา
ได้ ความ ว่า สุรา ๑๒ กระปุก ที่ ขาย ไป นั้น คง ได้ ไม่ ถึง ๑๐ ทนาน เพราะ
ณ นั้น จึง ได้ ข้อ ว่า ขาย ย่อย แต่ ได้ ความ ปรากฏ ชี้ ว่า จำเลย แต่ มิศเตอร์

เห็นชัดว่า ทำการ นั้นโดยสุจริต แต่โดยเข้าใจว่า ควรจะกระทำ การ นั้นได้ ก็ห้ามมิให้ตัดสินใจให้จำเลยเป็น แพ้ เว้นไว้แต่ชำระได้ ความชัดว่า จำเลย แก่งท่า โดยใจ สุจริต แต่ไม่มี เหตุที่ควร กระทำ” คัง น

กรรมการ เห็นว่า ข้อความใน มาตรา ๕๕ หาได้ ใช้ สำหรับ บังคับ คดี ทุกชนิดไม่ มาตรา ๕๕ ย่อมใช้แก่ คดี ซึ่งฟ้อง หาบุคคล ผู้กระทำ ฎิ นยอมไป เพื่อก่อทำ การ ให้เป็นไป ตาม ข้อบัญญัติ ของ กฎหมาย เป็นจำเลย เมื่อ ผู้ นน ถูกฟ้อง เป็น จำเลย ก็ ย่อม จะ ยก มาตรา ๕๕ นั้น เป็น ข้อ แก้ว ต่อ ผู้ ได้ คดี จำเลย นั้น อาจ จะ สืบ ต่อ ผู้ ได้ ๆ

๑. ว่าจำเลยได้ กระทำตาม คำสั่ง ของเจ้าพนักงาน ฎิ

๒. ว่าจำเลยได้ กระทำไปโดย สุจริต แต่ เชื่อว่า จำเลย มีอำนาจ กระทำ ได้ (เว้นไว้แต่ใจจะสู้ไม่ได้ว่า จำเลยได้ กระทำโดยเจตนาสุจริต แต่ไม่มี เหตุผล ควร กระทำ) บุคคล ผู้กระทำ ฎิ นยอมไป เพื่อก่อทำ การ ให้เป็นไป ตาม ข้อบัญญัติ ของ กฎหมาย ภาษะ นั้น ใน นั้น อาจ คุ่ม ผิดได้ เพราะเหตุ เหล่า นี้ แต่ ข้อ บัญญัติ บทนี้ หาได้ ใช้ บังคับ แก่ คดี ทุก เรื่อง ทุก ราย ซึ่ง ฟ้อง หาว่า มี ผู้ละเมิด กฎหมาย นี้ไม่ ถ้าแต่ ข้อความ ที่ได้ วินิจฉัย มา ดัง นี้ จะไม่ เป็น การ แปร บท ถูก ตรง ใช้ ความ ก็ จะ ลง กัน ไม่ ได้ ฉะนั้น กับ มาตรา ๒๖ แต่ ๔๐ ๆ กรรมการ มีความ เห็น ว่าที่ ศาล

อุทธรณ์ ยก มาตรา ๒๐ นั้น อาจ มา นั้น ยังไม่ ถูกต้อง แก่ คดี ฎิ กาใจท เป็น อัน พัง ขัน แต่ กรรมการ เห็น ว่า การ ที่ จำเลย ได้ กระทำ ผิดไป นั้น

ได้ทำโดยพาซื้อ จึงควรได้รับความปรานีตาม ตักขณ ขาญา
มาตรา ๕๘ ให้ตัดโทษจำเลยลง กึ่งหนึ่ง แต่ตาม มาตรา ๒๖ ให้ปรับ
๔ ชั่ง เป็น ข้อหาอย่าง ต่ำ จึงพร้อม กัน ช้ขาด ว่าให้ปรับจำเลย เป็น
เงิน ๒ ชั่ง (๑๒๐ บาท) เป็น พินัย หอของ ถ้า จำเลยไม่มีเงิน มาเสีย ให้
จำได้โทษ มี กำหนด ๓ เดือน ตาม มาตรา ๕๗ แห่ง กฎหมาย ราชั ฐนใน
ศาลฎีกา วันที่ ๒๒ สิงหาคม พุทธศก ๒๕๕๖

กรม ส่คดี

ม, สกีนเนอ เคอร เนอ

พระยามหิทร

พระยานรเณติ บัญชาภิกจ

ม, เคอร เนอ ปรุกษา

คำพิพากษาที่ ๔๑๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

ภาษี สุรา วิธี พิจารณา

การทำผิดในระหว่างถูกขัง กับยื่นประกัน ในเรื่อง จำหน่าย
สุรา ผิดประเภทนั้น เป็นสัญญาพิเศษ เหมือน วิธี ไต้เต้เฮาส์
ไม่ใช่กิจกรรม ราชการ ของรัฐบาล จะจากต่าง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกา
โจทก์ อุตธรณคำพิพากษาศาลอุทธรณ์
กรมศุลกากร โจทก์
ในคดีระหว่าง
อ่ำแดงโม จันทู จำเลย

คดีนี้ โจทก์ฟ้องศาลเมือง นครเขื่อนขันธ์ รวมฟ้อง ๔ ฉบับ ๆ ที่ ๑ ที่ ๒
กล่าวหาว่า โจทก์ความ ต้องกันจำ จำเลยตั้งร้าน ขายสุราผิดกฎหมาย
ครั้ง วันที่ ๓๓ เมษายน ๑๒๘๘ พนักงานได้ตรวจจับสุราได้ที่ร้าน อ่ำแดง โม
๑ไห ของ กระบอกทองสุรา ๑ ใบ แต่คนได้ที่ร้าน จันทูสุราค่อน
ไหของ กระบอกทองสุรา ๒ ใบ ถ้วยแก้ว ๑ ใบ กรวย ๑ อัน
ในฟ้องฉบับที่ ๓ ที่ ๔ นั้น กล่าวว่ารหว่าง วันที่ ๑๔-๑๗ เมษายน ๑๒๘๘

จำเลยชาย ผู้ร่ำรวย กฎหมาย พนักงานค้น ผู้ร่ำรวย ที่ ร้าน จันทน์ คุ้ม ทราน
ทั้ง เครื่อง ควบ ด้วย แต่ คนใด ที่ ร้าน อ่างแดง โม ผู้ร่ำ ๒ เท กับ ๓ ทนาน
ขอให้ ลงโทษ แล ปรับ จำเลย ตาม กฎหมาย ราชัน ใน จุดศักราช ๑๒๔๗ ฯ

จำเลย ทั้ง ๒ ให้ การ ต้อง คำ กั้น ว่า ผู้ร่ำ ที่ พนักงาน ค้น มา ได้ ที่
ร้าน นั้น เป็น ของ จำเลย ๆ ได้ ขาย โดย เบ็ด เมือ แต่ แก้ว ว่า ผู้ร่ำ ที่ โจท พ้อง
ฉบับที่ ๑-๒ นั้น เป็น ผู้ร่ำ ต่าง ประเทศ ได้ ได้ ภาษ ภาษ เข้า แล้ว จำเลย
มี อำนาจ ขาย ได้ เหมือน ผู้ร่ำ โรง โดย ไม่ ต้อง แล ภาษ ไป อนุญาต ผู้ร่ำ ตาม
พ้อง ฉบับที่ ๓-๔ นั้น เป็น ผู้ร่ำ โรง ซึ่ง จำเลย ซื้อ มา จาก ยี่ ดง นี้ ๆ แจง ว่า
ไป อนุญาต ยัง ไม่ ออก ได้ มอ บ ไม่ จัน แล ตัว ไว้ เป็น สำคัญ เพราะ จำเลย
เลข รับ ไม่ อนุญาต ชาย ผู้ร่ำ มา หลาย ปี แล้ว

ศาล เมือง นคร เขื่อน ชนธิ พิจิตร มา แล้ว เห็น ว่า จำเลย ทั้ง ๒ ได้
รับ อนุญาต ชาย ผู้ร่ำ มา หลาย ปี แล้ว เมื่อ ต้น ศก ๑๒๕๗ จำเลย ได้ รับ
ผู้ร่ำ โรง แล ผู้ร่ำ ต่าง ประเทศ มา ขาย แต่ ยัง ไม่ ได้ รับ อนุญาต แล โดย
จัน ไม่ ใช้ ไป อนุญาต ที่ ชอบ ด้วย กฎหมาย เบเน แต่ ภาษ ชี้ คง ผู้ร่ำ ส่วน
ผู้ร่ำ ต่าง ประเทศ นั้น เห็น ว่า จำเลย ขาย ยอช แล ขาย ต่าง ตำบล จาก ที่ ชนชน
ควร ต้อง มี ไป อนุญาต ก่อน จึง จะ ขาย ได้ คิด สัน ว่า จำเลย ทั้ง ๒ มี ผิด
ตาม พระราช บัญญัติ ของ ราชัน ใน จุดศักราช ๑๒๔๗ มาตรา ๕๐ ให้ ปรับ
อ่างแดง โม ๓๐๐ บาท ปรับ จันทน์ ๓๒๐ บาท ถ้า ไม่ มี เงิน ใช้ ให้ จำ
โทษ ฯ

เจ้าเตย อุตฺตวรรณ ค้าต อุตฺตวรรณ เห็น ว่า ตาม พระราช บัญญัติภาษี
 อากร ชนใน มาตรา ๔๗ นั้น ปรากฏว่า ผู้รา ที่ เข้า มา จาก ต่าง ประเทศ
 เมื่อ ยังไม่ได้รับ ใบอนุญาต จะ เอา มา ขาย ย่อมไม่ได้ แต่ความใน มาตรา
 ๖๐ แห่ง พระราช บัญญัตินั้น ขยายความว่า ถ้า แม้ เจ้าเตย กระทำ การ
 โดย สุจริต แต่ เชื่อ ว่า ตน มีอำนาจ ทำ ได้ นั้น ห้ามไม่ให้ ค้าตเอา โทษ เจ้า
 เตย นอก จาก จะ ได้ ความ ว่า เจ้าเตย แกล้งทำ โดยสุจริตแต่ไม่มีเหตุที่ ควรจะ
 ทำ ฯ เมื่อ กฎหมาย มีดังนี้ เป็นเหตุฝ่าย โฉง จะต้อง ถือว่า เจ้าเตย
 มีเจตนาสุจริตแต่ไม่มี เหตุผลที่ ควร ทำ ใน ข้อนี้ โฉง ถือว่า ไม่ชอบ แต่
 โฉง รับ ค้าต ว่า เจ้าเตย หา ได้ ขาย ผู้รา โดย ปก บัดไม่ จึง ต้อง ตัดสิน
 ให้เจ้าเตย ชนะ ความ ตาม มาตรา ๕๗ แต่ ๖๐ ให้ยกคำ ตัดสิน ดังเดิม
 ปลดปล่อย เจ้าเตยไป แต่ให้คืน ผู้รา ที่ จับ มา นั้น ให้แก่ เจ้าเตย ด้วย ให้
 โฉง เสีย ค่า อกรรมนิยม แทน เจ้าเตย ตลอด ทั้ง ๒ ค้าต

โฉง ร้องทุกข์ เทลา ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรรมการ ค้าต ฎีกา ได้ ตรวจ ด้านจน คตอดคแล้ว ใน ข้อ หา เป็น
 ปฐม ว่า เจ้าเตย ทั้ง ๒ จำหน่าย ผู้รา โดยไม่ได้รับ อนุญาตนั้น พิสูจน์ว่า
 ได้ ความ ว่า เจ้าเตย ทั้ง ๒ นั้น เป็นผู้เคย ได้รับ อนุญาต ขาย ผู้รา มา หลาย ปี
 แต่ ปรากฏว่า เจ้าเตย เป็นร้าน ลูกช่วง ของ ยี่กงษ์ ใน ตำบล ปากถัด ยี่กงษ์
 เป็น ร้าน ใหม่ ที่ รับ อนุญาต เพื่อ จำหน่าย ผู้รา โรง ใน ตำบล นั้น ด้วย วัตถุประสงค์
 ขายส่ง (คือขายเหมา Whole Sale) ย่อม จัด ให้ มี ร้าน ลูกช่วง ขายย่อย

เพื่อรักษาผลประโยชน์ของคนที่ยังคงได้จดรายชื่อร้านตุ๊กต๋องทั้งหมด
 ทำเรื่องราวขึ้นแก่เจ้าพนักงานกรมสุรยา ย่าฝั้น หวดง ขอบใบนุ
 ญาติ แต่นำเงินค่าฤชากรส่งตามธรรมเนียม ๆ ความยังปรากฏ
 ในจำนวนอีกว่าใบนุญาติได้ยื่นเรื่องราวขอมาขึ้นเจ้าพนักงาน
 หาจัดออกให้เสร็จทั่วทุกตำบลแต่วันที่ ๑ เมษายนได้ไม่ บางแห่งก็
 ค้างส่งเข้าไปถวายจึงมีฉันทที่ยังคงได้ปฏิบัติโดยความผ่อนผันของเจ้า
 พนักงาน เพื่อมิให้การจำหน่ายสุราในเขตระหว่งนั้นขัดติดตาย
 ข้อขายกันไม่ได้เลย จึงมีที่ยังคงนำใบนุญาติมาให้เจ้าพนักงานกรม
 สุรยา ย่าฝั้น หวดง ประทับตรา ทงชื่อตุ๊กต๋องปรากฏแล้ว มอบให้
 ตุ๊กต๋องรับไปสกัดสุร่าจำหน่ายไปพลาง จนกว่าเจ้าพนักงานจะได้ออกไป
 ใบนุญาติให้เสร็จ แต่ตราของกรมสุรยา ย่าฝั้น หวดง นี้ได้ประทับลง
 ในใบนุญาติกับกระดาษประจำตอ ซึ่งมีชื่อของตุ๊กต๋องพิมพ์ไว้เป็น
 หนังสือภาษาจีน ๆ แต่ใบนุญาติซึ่งมีชื่อจำหน่ายดังมาเป็นพยาน ควรฟังเป็น
 คำมูลได้ว่าจำหน่ายได้ขออนุญาตแล้ว ได้ใช้เงินค่าใบนุญาติแล้ว
 พนักงานเจ้านายได้ประทับตราขึ้นยอมเห็นชอบแล้ว ยังกงจึงได้มอบ
 ใบนุญาติให้จำหน่ายยึดถือเป็นตุ่มเมื่อ เมื่อคิดเป็นเช่นนี้กรมการเห็นว่า
 เป็นพ้นวิสัยที่ไม่ให้ฟังว่าใบนุญาตินี้เทียบเท่าใบนุญาติให้จำหน่ายสุร่า
 ไปพลางได้ แต่เมื่อพิเคราะห์เห็นคุณค่าอันจับหน้าสุร่านี้ ก็กระชั้นกันเพียง
 วันที่ ๑๓ เมษายน เวลาบ่งว่าชรอยจะเป็นคดีที่ออกไปอนุญาตให้ยัง

ไม่ทัน ถ้าจะเอาโทษจำเลยเพราะจับแง่เงื่อน แต่เท่านี้ เห็นว่าจะ
 แปลการเกี่ยวดองรดนักไป ไม่דםกับวิธีที่เจ้าพนักงานได้จัดผ่อนผัน
 ไว้เองเพื่อความสะดวกรัดคนนั้น ๆ

ข้อที่ ๑ จำเลยชาย ผู้ว่าจ้างค้าบตเกิดจากที่ชนชนนั้น มีแต่ใน
 คำพิพากษาศาล เมือง หยบยทชน ว่า แต่ไม่ได้เป็นข้อพิพาทโต้แย้งชน
 มาถึงศาลนี้ จึงไม่วินิจฉัย เพราะความผิดนั้น มีคดีอยู่แก่ผู้ต้องหา
 ใช้ผู้ชายเป็นผิดไม่ ๆ

ข้อที่ ๒ จำเลย มีสัญญาจ้างประเทศจำหน่ายด้วย กับผู้ว่าจ้าง ว่า
 ทำผิดแบบ บังคับในเงินนั้น พิเคราะห์ดู เป็น การ ผิด พ้อง ระวัง ยัก
 ช้ กับ ผู้ว่าจ้าง จึง เป็น สัญญา พิเศษ ที่งานของ ร้าน รับ ผูกขาด สิ้นค้า
 ทำสัญญามัดตนเองว่าจะขาย แต่สิ้นค่านั้น อย่างเดียว ๆ เหมือนวิธีใด
 เข้าดี รับ สัญญา ผูกขาด ขาย เหล่า ชนิด เดียว แล้ว มา ขาย เหล่า
 ชนิด อื่น ก็ เป็น การ ผิด สัญญา ระวัง ผูกขาด สิ้นค้า ต่อ ตัว ไม่ใช่
 ชุระ ของ กรม ศักตการ จะ เก็บ มา ว่า ผิดจาง ไม่ใช่ กิจการของ
 รัฐบาล ๆ

อาศัยเหตุดังได้แสดงมานี้ จึงเห็นพร้อมกันว่าฎีกาโจท
 ฟังไม่ชอบ ควร ยก ฎีกา แด ยก ฟ้อง โจท เสีย ให้ ใช้ คำ ฎษา ชรรม
 เนียม แทน จำเลย ตลอด ทุก ศาล อนึ่ง กรรมการ ศาลฎีกา ฟัง ถัดว่า

ศาลอุทธรณ์ ปฎิชา ยก บท ๕๗-๖๐ แห่ง พระราชบัญญัติภาษีชั้นใน
ตัดคืนเงินไม่ชอบ โดยเหตุตั้งได้ แดงตั้งไว้ใน คำพิพากษาฎีกา
ฉบับก่อนนี้แล้ว ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมเสฉวีคดี

พระยามหิธร

พระยานรเฑศิบัญญัติ

ม., ดินเนอ เคอว เนอ

อธิบดี ทรวง ปฎิชา

คำพิพากษาที่ ๔๒๐ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

เฮยนต์

ในลักษณะ ตัว การ กับ ตัว แทน นั้น มี แม่ บท ว่า ตัว การ
ต้อง รับ ผิด แล ชอบ ของ ตัว แทน ใน กิจ อัน หน้าที่ ครอบ ถึง และ
ตัว การ ต้อง ออก สิ้น ใจ ใน การ ชื้อ ครอบ ของ ตัว แทน ผู้ ทำ
กิจ ใน เขต ว่าง คำ ตั้ง ไม่ ว่า ข้อ เขา ประ โยชน์ นี้ ให้ แก่ ตัว การ หรือ
ข้อ เขา เอง

คำพิพากษาที่ ๔๒๐ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มี พระ บรม ราช โอง การ โปรด เกิด ๑ ให้ กรรม การ ครอบ ครอบ ฎีกา
จำ เหยย อรรถ ธรรม คำ พิพากษา ศาล อรรถ ธรรม

ต้น ต้น

โจท

ใน คดี ว่าง

ต้น แต่ อย นาย ฆาตร ฆาตร (บรม ชิง ฝรั่ง เค็ด)

กับ จำ เหยย นาย แซง หวย

จำ เหยย

ภรรยานัก โจท ฟ้อง เหยย เงิน ๘๑๖ บาท ๘๕ สตางค์ จาก จำ เหยย ว่า
แม่ เงิน ถูก หวย ตัว ฟ. โรง เข้า เงิน เดิม พัน ๓๓ สตางค์ หู ตัว จ. โรง คำ
เงิน เดิม พัน ๓๐ บาท ซึ่ง โจท ได้ แทง เมื่อ วันที่ ๓๖ พฤศจิกายน

พฤษภาคม ๒๔๕๔ ที่บ้านจันทน์บ้านเสมียน หอย นครคำมด บาง ปะแก้ว
โจทก์ได้นำใบตอบค้ำมือไปรับเงิน แต่เสมียน นายแดง แตนนายฮากกรหอย
ไม่ยอมใช้ ให้แก่โจทก์ ขอให้ศาล เรียกจำเลย มาพิจารณาบังคับ ตาม
บทกฎหมาย ฯ

ฉันแต่ส่งจำเลยให้ การว่า เป็น นาย ฮอกร หอย ก็ว่า
ประเพณีโรง หอย เมื่อเสมียนที่ดี นายแดง ก็คือไม่ส่ง โผย หอย ก็มีเงิน
เติมพันเข้าโรง หอย นายฮอกรไม่ ต้องรับผิด แต่ชอบ แต่รับ
ว่าแดงได้ส่ง โผยตัว ฟ, โรง เข้าเติมพัน ๑๐ ส่งเข้าโรง หอย ฉัน ถูก
จำเลยได้ ใช้เงิน เสรีใจ ใน คำนวนแต่จ. แต่ตัว จ, โรงคำไม่ได้ ส่งเข้าโรงหอย
เสมียนแต่ แแดง ก็ไม่ โผย ฉัน จำเลยเงิน เติมพัน ใช้ เป็น ประโยชน์ ตน เสีย
ฉันแต่ส่งได้ พองให้ ส่ง โผย ผู้ผิดตามพระราช บัญญัติ ฮอกร การพันนี้ แล้ว ฯ

ฉันเถาให้การ ว่า เป็น นายแดงหอย ก็ว่า เสมียน หอยไม่ได้
จดตัว จ, ส่ง โผย ส่งให้ โผย ส่งแก่จำเลย จะนับว่าได้ถูก หอย โรง
คำไม่ได้ จำเลยยังไม่ ควร พองรับ ผิด ชอบ ฯ

ศาลต่าง ประเทศ พิจารณาได้ ความจริงตามที่ โจทก์ จำเลย รับกัน ใน
สำนวน ดังนี้ว่า ฯ

- ๑, ฉันเถา นายแดงหอย เป็น ตัวแทน (เซนต์) ของ ฉันแต่ ส่ง
นายฮอกร หอย ฯ
- ๒, ฉันเถาได้ ส่ง คนบ้วน เบน เสมียน หอย มี นาท รับ เซียน หอย
จดตัว หอย แต่เติม พัน ส่ง สมุด ลึกลับ แต่ ราษฎร แสง ฯ

๓, โจทก์แดง หอยตัว ฟ, โรงเช่าห้วยตัว จ, โรงค้า ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน คศ ๑๓๐๐ แด หอย ๒ ตัว เข้าค้า ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน คศ ๑๓๐๐ ออกจริงตามฟ้อง ฯ

๔, โจทก์แดง ถือบคอบของจีน บ้วนไว้เป็นคุ่มมือ เมื่อหอยออก ถูกแดงโจทก์ไปเอาเงินไม่ได้ เพราะจีน บ้วนไม่ได้ เข็มตัว จ, ลงในสมุด หู โปย แต่ยกยอกเอาเงิน เดิม พันนั้น เสีย ฯ

๕, จีนแต่ ยังได้ ฟ้องให้ศาลลงโทษ จีน บ้วน เสมียน หอย แจ้ง ในคดีที่ ๘๒/๑๓๐ ฯ

ทั้งแม่ ขอเท็จ แต่จริงได้ รับกัน กระนั้น แล้ว จำเลยยัง ข้อ สู้ว่า คนไม่ควร ต้องรับผิดชอบในกรณีแพ่ง อ้างคำพิพากษา ฎีกาที่ ๘๘/๑๒๒๒ เป็น มั่น ทัด ฐาน ฝ่ายโจทก์ คิด คำนวณ ว่า มี คำพิพากษา ฎีกาที่ ๒๒๖/๑๒๘ ได้ คัด สิ้น ดบ ต่าง คำพิพากษา ฉบับก่อน นี้ เสีย แล้ว ศาล ต่าง ประเทศ ปฤกษา ว่า งานอันที่ จีน แต่ ยัง ฟ้อง จีน บ้วน ฯ ของ รับ โทษ แล้ว นั้น ย่อม แสดง การ เกี่ยว ของ กันกันที่ ศาล กับ ศาล โดย แจ้งชัด แดการ ฟ้อง เอาโทษ เสมียน ผู้แทนตัว นั้น มี ฮา จง ปลด เบ็ดของ จำเลย ผู้เป็น ตัว การให้ พันจาก สิ้น ใช้ ใน กรณี แพ่งได้ คิด ควร ตัด สิ้น ตาม ท่านของ ศาลของ พิพากษา ฎีกาที่ ๒๒๖/๑๒๘ จึง บังคับ ให้ จำเลย ใช้ เงิน โจท ๘๖๖ บาท ๗๕ สตางค์ ก็นให้ เสีย ค่า ฤชา ขวมนิยม ค่า คนาย ความ ๕๐ บาท ฯ

จำเลย ร้อง อุตธรณ ฯ

ศาล อุตธรณ พิพากษา ยืน ตาม ศาล ต่าง ประเทศ ฯ

จำเลย เข้า ข้อ กัน หุส เกตว่า ฯ ถวาย ฎีกา ฯ

กรรมการ ศาลฎีกาได้ ประชุมปรึกษา ตรวจสำนวน โดย ที่ ถ้วนแล้ว
 (๑) ในเบื้องต้นควร ระลึกว่า ฎีกา อุทธรณ์ นั้น เป็น คดี ศาล ต่าง ประเทศ
 ยื่นจะฟ้อง บังคับ ตามสัญญาพระราชไมตรี ระหว่าง กรุงสยาม กับกรุง ฝรั่งเศส
 ตั้งวันที่ ๒๓ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๔๘ ข้อ ความ จริงซึ่ง ศาลต่าง
 ได้พิจารณา มา เปรียบ กัน ได้ ศาล ต่าง ฟ้อง ถือเอา ฉะนั้น ประกอบ วินิจฉัย
 แต่ข้อ พิภาษ ด้วย บท กฎหมาย กรรมการ ศาล ฎีกาไม่มีหน้าที่ แต่ไม่มี
 ประสงค์ ใด แยกให้ กระจัด กระสาย ซึ่ง ข้อ ความ จริง อัน ศาล ต่าง ได้
 ปฎิษานา มา ถึงแม้ เป็น ความ ซัด กัน เอง แต่เป็น วินิจฉัย อัน จะ เป็น ไป มิได้
 ใด เพียง ใด นั้น ๆ

(๒) กรรมการ ได้ ตั้งเถกกำหนด ความ เห็นกงสุต ฝรั่งเศส ซึ่ง สัก
 ได้ ว่า ควร พิเคราะห์ ข้อ สัญญา ระหว่าง นาย ฮากร นาย แขวง แด เสมียน หวย
 ประกอบ คดี นี้ ด้วย แต่ ที่ จริง ความ เกี่ยว ของ ระหว่าง นาย ฮากร กับ
 แขวง ๆ กับ เสมียน หวย ไม่ มี สัญญา ส่วน บทคดี หากมี พระราชบัญญัติ
 แด กฎ เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ ตั้ง วันที่ ๓ มีนาคม ๑๓๓ ซึ่ง
 เป็น กฎหมาย เครื่อง รับ กับ โดย หลก แน่น เดียว ซ้ำ อีก แต่ คดีนี้ นายฮากร
 กับ แขวง แด เสมียน มิได้ เป็น คู่พิพาท กัน ไม่ว่า ใคร ควร ต้อง รับผิด
 แด ชอบ เพราะ ตนขอ ที่ สักดี มี ฉก ก ระเด็น หา เป็น ประโยชน์
 แก่ คดี มิได้ ๆ

(๓) กรณีนี้โจทก์เป็นราษฎรแห่งหวย ถูก เข้า ค่า ๒ ตัว พองเรียกเงินแต่โรง หวย ฯ ซิน ชื่อว่า การ พนน ย่อม มี บุคคล ๒ ฝ่าย ๆ หนึ่ง เป็น เจ้ามือ ฝ่าย หนึ่ง เป็น ผู้ แทง เมื่อใด พน จุ เคราะห์ กฏ เสนาบตี ข้อ บังคับ (ดงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๒๓) นั้นโดย ถิ่น ถ้วน แล้ว จะเห็นเคลือบ แคลงไป อย่างอื่นไม่ได้ นอกจาก ว่า นาย อากร เป็น ตัว การ แหวง กัด เสมียน กัด เป็น ตัว พน โดย ตัดบ ดงไป เป็น ฝ่าย ขาง เจ้ามือ คือ โรง หวย ทง นั้น กฏ เสนาบตี หมวด นี้ ดับ ดับ คำ ปกฤษฯ คัด ต่าง ที่ ว่า ได้ ขาง ซัก ความจริง มา ดง นี้

(๔) จึงแต่ องค์ เจ้าเดย ยก ประเพณี โรง หวย ซิน ไต่ แหยง กฏ หอย แดงเงิน เต็ม พน ไม่ได้ เข้า โรง เจ้าเดย ไม่ควร ต้อง รับ สัก ซอย ซอย จะ ข้าง ข้อ ๕ กับ ข้อ ๖ แห่ง กฏ เสนาบตี นั้น กฏ ข้อ บังคับ ทง นั้น สำหรับ ใต้ ปกครอง นาย อากร กับ แหวง แด เสมียน มิ ให้ พน ขาง ซัก กัน แต่ กัน จะ เขี้ยต เขา มา ใช้ แก่ ราษฎร ผู้ แทง หวย ไม่ได้ ฯ

(๕) ถูก เสนาบตี ข้อ ๓ บังคับ ว่า ผู้ แทง หวย ต้อง เรียก เขา ไป ตอบ มา ยึดไว้ เป็น สำคัญ ใน ตอบ นั้น เป็น ยงค์ พยาน ว่า โจทก์ ได้ แทง หวย ที่ ราน จัน บ้วน เสมียน เมื่อ โจทก์ บอก ตัว หวย แด ส่ง เงิน เต็ม พน ให้ เสมียน ๆ เขียน ใบ ตอบ ให้ โจทก์ ยึดไว้ แล้ว การ พนน หวย ก็ พง ได้ ว่า

จำเริญ โดย ซื่อตรง แต่เดี๋ยวนั้นจะได้เขียน ค่ำหอย ลงในสมุด บานัญชีฎาไม้
จะได้เขียน โฟย ส่ง แก่ แหวง แด โรง หอย ฎาไม้ นั้น เบน ก็จ ชุระ ผ้าย เจ้ามือ
คือ โรง หอย จะ จัด ตาม ฎีที่ ราชฎูร ผู้ แทน ไม้ มี ฐาน เข้าไป ครอบ ครว
ว่า ขาน อย่าง ไค ไค ๑

คิด นี้ เข้า สัตถนะ ตัว การ กับ ตัว แทน นี้ แม่ บท ฎหมาย ว่า ตัว
การ ต้อง รับผิดชอบ ของ ตัว แทน ใน กิจการ อัน น่า ที่ ครอบ ถึง ๑
แต่ ตัว กว (นาย) ต้อง ออก ดิน ไร่ ใน การ ธุระ ณ ของ ตัว แทน (แม่)
ผู้ ทำ กิจ ใน เขต คำ สั่ง ไม่ ว่า ธุระ ใดๆ ะ โยชน์ ให้ แก่ นาย ฎา ด้ เหวเอง ๑
ศาล ต่าง ประเทศ ซึ่ ขาด คิด ดิน ให้ จำ เหย ไร่ เงิน แยก ใจ ตาม จำนวน ทุ่ง นั้น
เป็น การ ชอบ แล้ว ถึง แม่ ศาล ต่าง จึง พัง ว่า จำ ยื่น ไม้ ได้ เขียน ค่ำ จ,
ลง ใน สมุด ฟู โฟย แด ยัก ยอก เหว เงิน เดิม พน เสีย เป็น ความ ด้ จ ริ่ง ตั้ง จำ เหย
ต่อ ด้ การ พ้อง เหว โฟย แด เดี๋ยวน คน ไร่ ซึ่ง เป็น ผู้ แทน ตัว จำ เหย ก็ ไม่
อาจ ช่วย ด้ จำ เหย ให้ พน ด้ เพราะ ผู้ ใด เป็น นาย ให้ โอกาส แก่ คน
ไร่ ของ คน ให้ ธุระ ณ ทำ น ผู้ ด้ ใคร เล่า จะ ควร ต้อง ด้ ฎูร พัย เสีย
หาย เพราะ การ ธุระ ณ เมื่อ ไร่ บัญญา พิจารณา จะ พัง ด้ น ใน ฐาน ด้ ว่า
นาย ไร่ เป็น ผู้ วาง ใจ ใน คน โกง นี้ แด ควร จะ ต้อง ด้ เสีย หาย ยิ่ง กว่า ที่
จะ ให้ ทำ น ผู้ ด้ ไม้ เกี่ยว ของ มา ต้อง ด้ เสีย หาย ด้ ๑

๑๕๖

ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้นด้วยเหตุประการทั้งหหลายดังได้แสดงมานี้
กรรม การ ศาลฎีกาจึงพิพากษาขึ้นตามศาลล่างให้ยกฎีกาจำเลยเสีย
แต่ให้จำเลยใช้ค่าธรรมเนียมแต่ค่าทนายชั้นศาลฎีกานี้ ๕๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยามหิธร

ม. ตักสินเนอร์ เตยเนอ

อธิบดี ทรวงยุติธรรม

ฐาน พิจารณา ได้ ความ ว่า นาย ท้อม จำเลย มี ที่ดิน ค่าบด บาง ซื่อ โฉนด หนึ่ง มี เนื้อ ที่ ๔ ไร่ แต่ อีก โฉนด หนึ่ง เป็น ของ ข้าแดง นอน นึ่ง ชาว จำเลย มี เนื้อ ที่ ๓ ไร่ ๓ งาน ๘๐ วา ที่ ตำบล นี รัฐบาด ต้อง การ จะ ซื่อ ใช้ ใน ราชการ ทหาร ได้ มี ประสงค์ คง ให้ พระยา อินทรา ธิบดี ตี หาราช รอง เมือง ปลัด ทูล ทูล ของ กระทรวง นครบาล เป็น ผู้ ตัด การ ซื่อ ที่ดิน ฝ่าย จำเลย เขา ซื่อ กรม ข้าแดง นอน ย่น เรือง ราว จะ ขอ ชาย ที่ เป็น ครวงวา ละ ๒ บาท กระทรวง นครบาล ตกลง เพียง ครวงวา ละ ๓ บาท เป็น อัน ไม่ ตก ตกลง กัน จึง เตย จึง ได้ ไป หา โจทก์ ทั่ว ทั่ว จะ เป็น นาย นำ ชาย ที่ ให้ จำเลย แต่ โจทก์ ได้ ขอร้อง ขอร้อง เชิญ รุน วิจิตร ญัย ให้ เป็น คน กดาง มา ปกฤษา ด้วย ทดอง พัททิม เทพ นคร คน กดาง ฝ่าย รัฐบาด ปกฤษา ไม่ ตก ตกลง ราคา กัน จึง ได้ สมมติ พระยา เล็ก ยี่ ฐาน กิจ เป็น ผู้ ชำ ว่า ให้ ซื่อ ชาย กัน ครวงวา ละ ๔ บาท แต่ การ ซื่อ ชาย ยัง หา ได้ จัด โฉน โฉนด ให้ เป็น ผล สำเร็จ ไม่ โจทก์ จำเลย ต่าง ไม่ ยรอง ตกลง กัน ถึง กับ เป็น ความ กัน ที่ ศาล ไป รัด ฎา ส่วน หนึ่ง โจทก์ จึง ได้ ร้อง ชาย ตี โฉนด ส่วน ค่าบด นี ใต้ ตอ กระทรวง เกษตร ห้าม ไม่ ให้ ทา โฉน ซื่อ ชาย กัน กระทรวง เกษตร จึง งัด ได้ แต่ โจทก์ มา พ้อง ร้อง เป็น ส่วน หนึ่ง ซื่อ แต่ หนึ่ง สือ สัญญา คำ นาย นำ ซึ่ง โจทก์ อาจ มา พ้อง นี้ ทำ ฐาน เมื่อ วันที่ ๒๓ กันยายน คศ ๑๒๘๘ เปน เวลา ที่ คน กดาง ทั้ง ๒ ฝ่าย ปกฤษา ไม่ ตก ตกลง ราคา กัน ยัง อยู่ ใน ระหว่าง พระยา เล็ก ยี่ ฐาน กิจ จะ ชำ ว่า ทำ ก่อน วัน ชำ ว่า ๒ เดือน ถัด มา

ศาล แห่ง ปกฤษา ว่า หนึ่งถือ สัญญา ระหว่าง โจท จำเลย ที่ ทำ กัน ได้ จะ ใช้
ได้ แต่ไม่ได้ เพียงไร นั้น บัดนี้ ยังไม่ จำเป็น ต้อง วินิจฉัย แม้ โจทได้
ประพาศ ข้อ สัญญา ครบถ้วน แล้วใช้ แต่ใน ที่ สุด โจท กลับไป อายต์
นำ โฉนดไว้ ต่อ กระทรวง เกษตร เป็น ผลไม่ ให้ จำเลย ได้ รับ เงินค่า ขายสวน
จน บัดนี้ โจท ยังไม่ มี อานาจ ที่จะฟ้อง จำเลย ได้ ให้ ยักฟ้อง โจทเสีย ๆ

โจท ขุทธรณ์ ๆ

ศาล ขุทธรณ์ กลับ ปกฤษา ยก คำ คัด สิ้น ศาล แห่ง แต่ มังคัมให้
จำเลย ให้ ค่า นาย นำ ชาย เพียง ๓๒๐ บาท ความ ข้อ ขึ้น ให้ ยก เสีย
เพราะ เห็น ว่า สัญญา ที่ โจท จำเลย ทำ กัน นั้น เป็น สัญญา จะ ให้ ราช วัด มี
สิ้น จ้าง ฝ่าย เดียว โจท หา ได้ รับ ผล ประโยชน์ ไม่ ๆ

โจท ทูลเกล้า ๆ ถวายฎีกา ๆ

กรรมการ ศาล ฎีกา ได้ ประชุม ปกฤษา ดำเนินคดีนี้ แล้ว ฐาน
พิจารณา ได้ ความ ดัง กล่าวไว้ข้างต้น เห็น ว่า มูล สัญญา ให้ โจท เป็น
นาย นำ แต่ สัญญา กัน ว่า ต่อ เมื่อ ชาย ที่ ดิน ได้ แล้ว จึง จะ ให้ เงิน ค่า
นาย นำ ซึ่ง ๕ บาท แต่ ค่า เศษ ไร่ เป็น จำนวน แต่ ที่ ส่วน นี้ ยังขาย
ไม่ได้ เงิน ก็ ยัง ไม่ ได้ รับ เพราะ โจท ไป ร้อง อายต์ โฉนด ที่ กระทรวง
เกษตร ไว้ ทำ ตาม ความ ที่ ตน ได้ ขอน ขวายไว้ แต่ ต้น เห็น ว่า กรณี

สัญญา^{นี้}ยังไม่เกิด โจท^{จึง}สู้ก่อน ห้ามฟ้อง^{ไม่}ขึ้น ให้ยกคำ
พิพากษา^{ศาล}อุทธรณ์ ยกฎีกา^{แต่}ยกฟ้อง^{โจท}เดี่ยว ให้โจท^{เดี่ยว}ค่า
ธรรมเนียม^{แทน}จำเลยตลอดทุก^{ศาล} กับค่า^{ทนาย}ความ ๓ ศาล รวม
๒๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๓๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยา นรเนติบัญญัติ

พระยา เกษม ศุภการ

พระยา พิพากษา ตัดยา ธิบดี

อธิบดี^{ทรง}ปลุกษา

คำพิพากษา ก ที่ ๔๔๙ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

อายุ ความ มรดุก

ในคดีที่ มรดุก เป็น เจ้า ณ นี ถึง เกิน ๑ ปี ผู้รับ
มรดุก ก็ พ้อง เรียบ ณี จาก สุก ณี ได้ ตาม อายุ ความ ณี สิ้น

คำพิพากษาที่ ๔๔๙ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มี พระบรม ราช โองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ กรมการ ควบคุม
โจท ขุทธรณ คำพิพากษา คัด ขุทธรณ เจ้า หลวง พิเศษ ฯ

อ้าง แง กง ทพ

โจท

ใน คดี ระหว่าง

หนาน มุน อ้าง แง แปง อ้าง แง มั่น

จำ แง

คดี น โจท พ้อง ศาล เมือง ตาโก ฉา ได้ มี หนาน ทอง ซึ่ง เป็น มี โจท
จำ แง มี ที่ ส่วน อยุ่ แห่ง หนึ่ง กับ ที่ นา ๒ แปลง แปลง หนึ่ง อยุ่ ที่ ทุ่ง ตระคร่า
อีก แปลง หนึ่ง อยุ่ ทุ่ง เตปาว หนาน ทอง ตาย หนาน บวง บิดา โจท
หนาน แง บิดา อ้าง แง แปง จำ แง หนาน มุน กับ อ้าง แง มั่น แง หนาน
น้อย ซึ่ง เป็น บุตร แง หลาน นี ของ หนาน ทอง ได้ รับ ของ ดึง แแบ่ง ที่ ส่วน มรดุก
นี้ คดี ส่วน เท่า ๆ กัน มี ผู้ใหญ่ บ้าน หนึ่ง เป็น พยาน ด้ เห็น แต่ ที่ นว

๒ แปลงนั้น ได้ มีสัญญา ขอม ตก เว้น กัน ทำ คละ บิ ชิด บุคร หาดาน แต่
 หนาน บาง บิดา โจท แปล ผู้ ไป อยู่ โกล จะ ทำ นาน นั้น ไม่ ได้ ให้ หนาน บาง ไป
 กิน ส่วน เข้า เปิด ออก มี ตะ ๔๐ ตัง ให้ หนาน น้อย ผู้ ตุง เป็น ครุ สัตย์ ยึด
 ครว ของ ไว้ เป็น กลาง จำ เคย ได้ ตก เว้น ทวนา ทั้ง ๓ คน ไม่ ยอม
 ให้ เข้า ส่วน แก โจท โกล ได้ ร้อง แก หนาน น้อย ผู้ ตุง ๆ ที่ ยอม รับ ว่า จะ ให้
 แต่ จำ เคย ไม่ ยิน ยอม จึง ขอ ให้ คัด บง คับ ให้ จำ เคย ตุง เข้า เปิด ออก ที่ ค้าง
 คัญ ๖๐ ตัง ราคา ๓๐ บาท ให้ โจท กับ ให้ โกล กิน ส่วน ใน ชื่อ ของ บิดา
 ตาม สัญญา เดิม ๆ

จำ เคย ทั้ง ๓ ต่อ ตี ว่า หนาน บาง บิดา โจท ได้ ไป ตั้ง บ้าน เรือน อยู่
 เมือง นคร เขียง ใหม่ ชานาน ต่อ เมื่ หนาน ทอง ตาย ได้ ถึง ๓๒ - ๓๓ ปี แล้ว
 จึง ได้ มา ขอ ส่วน แบ่ง มรดก จาก จำ เคย ๆ ไม่ ยอม ให้ ก็ เคย เด็ก กัน ไป
 จำ เคย ได้ บิดา ครอง ที่ นาน นาย เคย ตตก ครว แต่ โจท ก็ พ้อง กัน กำหนด
 ตาย ความ มรดก เพราะ หนาน บาง ได้ ตาย ตรง มา ๓ ๔ ปี แล้ว ๆ

ฐาน พิจารณา ได้ คง ว่า หนาน ทอง เป็น บิดา หนาน น้อย หนาน
 บาง แด หนาน แดง โจท แด อำแดง แบ่ง หนาน มุน แด อำแดง ยัน เป็น ชั้น
 หาดาน บิ หนาน ทอง ด้วย กัน ทั้ง นั้น เมื่อ หนาน ทอง ตาย มี ททรัพย์ มรดก
 อยู่ คือ ที่ ส่วน แห่ง หนึ่ง กับ ที่ นว ๒ แปลง หนาน น้อย หนาน บาง หนาน แดง
 หนาน มุน แด อำแดง ยัน ได้ ตก ตง แบ่ง ที่ ส่วน มรดก น คละ ส่วน เท่า ๆ กัน ต่อ
 หน้า หนาน จึง ดำรง วัค กับ กำนัน ดัย แต่ ที่ นว ๒ แปลง นั้น สัญญา ตก ตง

กันว่าไม่ให้ เป็น สิทธิ แก่ ผู้ใด เขาไว้ เป็น ของ กลาง สำหรับ บุตรหลาน ตก เวียน ผลัด เปลี่ยน กัน ทำ กิน คดระ ปี เวลานั้น หนาน บาง บิดา โจท คง บ้าน เวชน ชยู่ ที่ เมือง นคร เข็ม ใหม่ ไม่ สามารถ มา ทำ นา ได้ จึง สัญญา ตก ตง ว่า ผู้ใด ทำ นา ๒ แปลง ให้น ให้ ฝน ให้ เข็ม แก่ หนาน บาง ได้ กิน ส่วน แปลง ๒๐ ไร่ คดระ ปี การ เป็น มา คดระ ปี ประมาณ ๓๐ ปี จน หนาน บาง บิดา โจท ตาย โจท เป็น บุตร รับ มรดก หนาน บาง คน เดียว โจท มา ขอ เวียก ส่วน ของ บิดา หนาน น้อย ผู้ ตง จ้ง พ่อ มัน เคย ได้ กิน ส่วน คดระ ให้ แก่ ลูก มัน ตง นี้ แต่ จ้ง เขม ขัด เลีย ด้วย ประการ ต่าง ๆ ไม่ ยอม ให้ ได้ รับ ส่วน เข็ม แปลง ก

ศาล เมือง ศาล พิจารณฯ แล้ว ปรึกษา ว่า บิดา โจท กับ จ้ง ตาย ได้ มี สัญญา ตก ตง กัน ให้ หนาน เป็น ของ กลาง ระหว่าง บุตร หลาน หนาน ทอง ผลัด เวียน กัน ทำ กิน จ้ง คดระ โจท พ้อง แต่ การ แบ่ง มรดก หนาน ทอง ได้ ทำ กิน เดียว เด็ด ขาด แต่ กัด กัน เดียว เพราะ หนาน คดระ ไม่ เป็น มรดก ที่ จำเลย ยก ฮาย ๓ ปี จน คดระ พ้อง โจท ได้ โจท คดระ ได้ รับ ค่า เข็ม ปลือก ฮัน เป็น ผล ใน นา ตาม สัญญา เดิม จึง พิพากษา ให้ จำเลย ใช้ เข็ม ให้ โจท ๒๐ ไร่ ฤ ภา รากา เงิน ๓๐ บาท แต่ ให้ โจท ได้ กิน ส่วน ของ บิดา ตาม เดิม กับ ให้ จำเลย เสีย ค่า ขรรณนิยม แล ค่า ทนาย คดระ แทน โจท ๒๐ บาท

จำเลย อภิขรณ์ ฯ

ศาล อภิขรณ์ เข้า หลวง พิเศษ ปรึกษา ว่า หนาน บาง ตาย กว่า ๓ ปี คดระ โจท พ้อง ขาด ฮาย ความ มรดก คดระ บุตร คดระ พ้อง จึง พิพากษา ยก คำ

คัด สิ้น ค่าต เดิม แยก พ้อง โฉท ให้ โฉท เสีย ค่า ขรรมนิยม แต่ ค่าทนาย
แทน จำเตย ซิน ค่าต เดิม ๑๒ บาท ๕๐ สตางค์ ซิน ค่าตออกขรรณ ๒๕ บาท ฯ

โฉท ทูต เกดัว ฯ ถวายฎีกา ฯ

กรวมการ ค่าตฎีกาได้ ประชุม ปฤกษาจำนวน คดี นี้ เห็น ว่า โฉท พ้อง
ความ เบ็ด มาก กัด่าจ มุด ว่า บิดาคน มี หัน ส่วนควรได้ ใน ผล นา
โดย ดัญญา เดิม กรณ บิดา คายโฉท เป็น ผู้รับ ขรพิข มรฎก คน เดียวมา
ชอกิน ส่วน ตาม ดัญญาไว้ จำเตย ปัดเสีย ซิน คดี ควร พังว่า โฉท เป็น
เจ้า ณ พ้องเรียก เมื่อใด ก็เรียกได้ ตาม ขาย ความ ณ สิ้น ไม่เข้า บท
คดี พ้อง ด้วย ขาย ความ มรฎก ๓ บ เพราะ ว่า มรฎก เป็น เจดณี หา
ไซ้ มรฎก เป็น ถูกกัน ไม่ ขอนศาล ขาดอง พิเศษ ปฤกษา มา น หงไป
ฎีกาโฉท พัง จน จึง ขขาด ให้ ยก คัด สิ้น ค่าตออกขรรณ ขาดอง พิเศษ
บังคับ คัด ยืนตาม ศาลเมือง ทบประภาว ให้ จำเตย ใช้ ค่า ถษา ขรรมนิยม
แต่ ค่า ทนาย แทน โฉท ๓ ค่าต ๑๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรม สวดดี
พระยานนเทศ บัญชากิจ
พระยาเกษม ศึกษาร
พระยาพิพากษา ด้คยา ธิปตัย

อธิบดี ทรง ปฤกษา
01/10/2565

คำพิพากษาที่ ๔๕๐ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา

ข้อยกการ ว่า ความ เขา ขึ้น เียง แก่ ราชฎร ยิ่ง กว่า ที่ จะ
ประสงค์ ให้ ได้ ความ จริง แห่ง คดี นั้น เป็น การ ไม่ ตรง
คง แก่ ยุติธรรม

คำพิพากษาที่ ๔๕๐ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มี พระบรม ราช โองการ ไม่โปรดเกล้า ฯ ให้ กรรมการ ทรง จด ฎีกา
จำเลย ๑ ขอร้อง คำพิพากษา ศาล ยุติธรรม เข้า หลวง พิเศษ ๑

ข้อยกการ เมือง สุพรรณบุรี

โจท

ใน คดี ระวัง

นาย ตา นาย โสภี

จำเลย

คดี นี้ โจท พ้อง ศาล เมือง สุพรรณบุรี หากว่า เมื่อ วันที่ ๑๔ ธันวาคม
พุทธศก ๒๔๕๔ ภาย กลาง คืน จำเลย ทั้ง ๒ กับ พวก มี คดี ตรา ขู เข้า
ปล้น บ้าน อำแดง แจ่ม กับ ทริพย์ ไป หลตาข อย่าง ตาม มาญช ทัาย พ้อง
ขอ ให้ ดัง โทษ ตาม ฉกษณ อาญา ส่วน ที่ ๘ หมวด ที่ ๒ ฯ

นาย ตา นาย โสภี จำเลย ให้ การ ปฏิเสธ อ้าง ฐาน ที่ อยู่ ฯ
07/10/2565

อย่าง กำนัน จาคได๋ ก็ไม่ สืบ ทัง การไต่ สำนวจับกุม ขย้าง ไต่ ก็ไม่ พักนำมา
 แต้คง แก่ ค่ำต เปน วิถี ว่า ความ เขา ซั้น เริง แก่ ราษฎร ตุต แต่ จะให้
 ตง โทษ ยิง เสีย กว่า ที่ จะ ประสงค์ ให้ ได้ ความ จริง แห่ง คดี พนักงาน
 ขยการ มา เข้าใจ ว่า นำ ที่ ของ คน เปน คัง นไม่ เสีย แทบ ทง นน จึง พา
 กัน อ่า ความ ที่ ควร เบ็ด เผย ออก ให้ เปน การ ตรง คง แก่ ยศ ธรรม นน เสีย
 เรอง นแม่ แต่ กำนัน จาค ผู้ เปน พนักงาน คน แรก พได้ รับ ขง ความ ขยการ
 โจอ ยัง ไม่ คิด ไต่ สืบ ขยการ จะ รวด แก จะ ไม่ ยอม เท้า ให้ ตามใจ ฝ่าย
 จำเลย นำ สืบ ไต่ สำนวจับกุม ผู้ โจร บ้าน แต่ คน อื่น ว่า ไม่ มีการ ปล้น ทรัพย์
 ใน วัน นั้น เลย จะ ได้ เปน เรง ๆ ขยง แต่ อัง ฮง แดง แจ่ม ลูก ของ เมา ตัว อัง แดง
 แจ่ม เจ้า ทรัพย์ ของ กับ ลูก ๔ คน เบิก ความ แดง ต่าง กัน ใน ข้อ สำคัญ ว่า
 เห็น ผู้ ร้าย คือ คย บ้าง ก็ ไต่ ไต่ ว่า ว่า มี อัง เปน แดง สว่าง ก็ ให้ เห็น
 จำคน ร้าย ได้ แต่ อัง แดง แหนน ถูก อีก คน หนึ่ง เบิก ว่า สู้ จุต ได้ มา อัง
 อยู่ คา ประทุ ให้ คน ร้าย ขน ของ หลัด คน ออก ไป หาง กัน ๒ คอก ดึง นี้
 ดู เปน การ เย็น คี่ ไม่ มี ลัก ทรัพย์ พุด จน เหลือ วิษย ไม่ เห็น เปน ความ
 จริง ได้ เสีย เลย แก่ ตัก ขอ เคียว ฝ่าย จำเลย หา พิรฐ มิ ได้ มี พยาน
 ฐาน ที่ มัน คง กรรม ตา เห็น กรรม ปล้น ทรัพย์ มิ ได้ มิ ใน วัน นน เลย
 แม่ เจ้า ทรัพย์ เอง เมื่อ ไป เจิง ความ แก่ กำนัน จาค แต่ จะ ไม่ ยดัก ต่อ เมอ
 นาย ว่า น บัดดี อ่า เกอ มา ไต่ สำนวจับกุม จึง บอก ว่า “ เรอง น เปน ปล้น ได้ ”
 คำว่า ปล้น เกิด ขน ๆ ใน หัว สมอง บัดดี อ่า เกอ คน นเอง พนักงาน ไม่ ไต่

ส่งมาให้ตระหนัก แล้ว มีหน้า เข้าเก็บ เอมมา ฟ้องร้อง โดย หามุด มิได้ ศาล
ต่าง ทง ๒ พิจารณา ปฤษา ความไม่ ชอบ ด้วย ทาง บัญญา พา กัณง มงาย ไป
ทง นน ฎีกา จำเลย พง จน ให้ ยก คำพิพากษา ศาล ต่าง ทง ๒ เดี่ย ให้
ปลดชย ศว จำเลย ไป ทัน ที ๑

ศาล ฎีกา วันที่ ๕ กันยายน พุทธศก ๒๕๕๖

กรม ส.ว.จ.
พระยา นรเนติบัญญัติ
พระยา เกษม ศุภการ
พระยา พิพากษา ตัดคำ ขิไปดัย

อธิบดี ทรง ปฤษา

คำพิพากษาที่ ๔๖๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา ภาษีสุรา

การที่จำเลยจำหน่ายสุรา โดยมีแต่ตัวของผู้นั่งยื่น
กำกับมานั้น ไม่เป็นการพนันผิดตาม มาตรา ๒๘ แห่ง
กฎหมายภาษีขึ้นในจุดศักราช ๑๒๔๖

คำพิพากษาที่ ๔๖๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมอากรตรวจฎีกา
โจทก์ ยุทธธรณ คำพิพากษาคัดของขบวนฯ

ในคดีระหว่ง กรมศุลกากร โจทก์
จันทน์ จำเลย

คดีนี้ โจทก์ฟ้องศาลเมืองประทุมธานี หาดว่าจำเลยจำหน่ายสุราโดย
ไม่ได้รับใบอนุญาต พนักงานได้ตรวจจับจำเลยแต่สุราได้พร้อมทั้ง
เครื่องปรุง ขอให้ส่งโทษ ตาม พระราชบัญญัติอากรขึ้นใหม่ ๑๒๔๗
มาตรา ๒๕ - ๒๖ ฯ

จันทน์จำเลยให้การ คือ ผู้ว่าสุราของ กตาง ที่จับได้นั้น เป็นสุรา
ของผู้น้อยโทสงฆ์ กงษ์สุราปากเกร็ด มอบให้จันทน์กินจิวแทน ตัวแทน

จำหน่ายให้จำเลย แด่มอบตัวสำคัญสำหรับ นำสู่มาให้ด้วย จำเลยมิได้เจตนาขายสุราโดยทุจริต ฯ

ศาลเมือง ประทุม ธานี พิจารณาแล้ว ปฎักษาว่าจำเลยขายสุรา โดยเชื่อว่าเป็นสุราโรง รับ มาจาก ญี่ กงษ์ ญี่ มี่ อำนาจจำหน่าย แต่ทั้ง ได้มีตัวกำกับตัวด้วย จำเลยได้ขายสุราโดยเปิดเผย ไม่มีพนักงาน ผู้ใด ห้าม ฎาว่ากล่าวให้จำเลยรู้ สักว่าจำเลยจำหน่าย สุราผิด จำเลย ควรได้รับ ประโยชน์แห่ง พระราช บัญญัติ ภาษ ๓๕๔๘ มาตรา ๕๗ และ ๖๐ จึง ขขาด คัด สิ้น ให้ออกฟ้องโจท ปล่อยจำเลยไป สุราที่จับได้ พร้อม กับ เครื่อง ตอง หนัก หนัก ให้แก่จำเลยไป ฯ

โจทอุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ คัด สิ้น ยืน ความ ศาล เดิม ฯ

โจทฎีกา ฯ

กรรม การ ศาล ฎีกา ได้ พร้อม กัน ประชุม ปฎักษาตัว หนัก คัด สิ้น ได้ ความว่า จำเลย ไม่มี ใบ อนุญาต รับ สุรา จาก ญี่ กงษ์ ญี่ มี่ อำนาจขาย ย่อย จริง ตั้ง ข้อหา ฎีกา หนัก ว่า เมื่อ จำเลย จำหน่าย สุรา โดย ไม่มี ใบ อนุญาต เช่น น้ แดว แม้ จะ ได้ จำหน่าย โดยเปิดเผย สัก ก็ จะ มีผิด ตาม มาตรา ๕๕ — ๖๖ แห่ง พระราช บัญญัติ ภาษ ๓๕๔๘ ขึ้น โฉฎาไม่ ความใน มาตรา ๖๖ หาได้ กล่าวไม่ ว่า ผู้ กระทำผิด จะ ต้อง มี เจตนา ร้าย ทำ โดย รู้ ว่า เป็น การ ผิด ก่อน จึง จะ ตงโทษได้ เพราะ หนัก จึง ไม่ ต้อง สืบ

ถึง เจตนา ร้าย ของ จำเลย ซึ่ง ที่ ศาล ต่าง ยก มาตรา ๖๐ ขึ้น ปฤกษา
 พล พ้อจ โจิต นั้น หา ชอบไม่ ด้วย เหตุ ที่ ได้ วินิจฉัย ไว้ เปน บัณฑิต ฐาน
 ใน คำ พิพากษา ฎีกา ที่ ๔๓๓/๒๔๕๖ ดัง เดียว กัน นั้น จำเลย ต่อ ผู้คดี
 โดย ทนง หลง เชื้อ ญิงงษ์ กัด ทำ ตาม ข้อ เกษ ใจ ถ้า จะ ปล่อย ให้ เปน
 ไป ได้ ตั้ง ศาล ต่าง ปฤกษา มา ไว้ เมต แห่ง การ จำหน่าย ผู้รอลง มี ว่า
 ใคร นี้ ก็ จะ ทำ ได้ ก็ ทำ เขา ไม่ พัก ต้อง ขอ ใน อัญญา ต่ ก้อน แต่ ความ
 ครบ งาม ของ รัฐ บาด ใน การ จำหน่าย ผู้รอลง เพราะ อาศัย เหตุ บำบัด ผู้
 ร้าย บำบัด โรค เปน คน ก็ จะ ต้อง ทำ ภาย ไป เสีย หมด สิ้น พระ ราช
 บัญญัติ อาก รณ ใน นาม เอง ก็ เปน คำ ตาย หา ประโยชน์ มิ ได้ เลย ๑ ฎีกา
 โจิต พัง ษณ จำเลย มีความ ผิด ตาม พระ ราช บัญญัติ อาก รณ ใน ปี ๑๒๔๘
 มาตรา ๒๖ ให้ ปรึบ จำเลย เปน เงิน ๔ ชั่ง แต่ ปรึบ หัว ผู้รอลง ถ้า จำเลย
 ไม่มี เงิน ใช้ ให้ จำ ใต้ โทษ มี กำหนด ๘ เดือน กับ ให้ จำเลย เสีย ค่า
 ธรรมเนียม แทน โจิต ตลอด ทุก ศาล ด้วย ให้ ยก คำ พิพากษา ศาล ต่าง
 ทง ๒ ซึ่ง ปฤกษา มา ผิด นั้น เสีย ๑

ศาล ฎีกา วันที่ ๑๑ กันยายน พุทธ ศก ๒๔๕๖

กรม ส่ อดิ
 พระยา บรมเนติ รมย์ ชาติ กิจ
 พระยา เกษม ศุขการี

คำพิพากษาที่ ๔๙๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

วิธีพิจารณา

การที่โจทหรือจำเลย ต้อง วางเงิน ค่าธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา ตามพระ ราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาตรา ๙๖ ข้อ ๔ ตอน ก, นั้น ต้องวางตัวเงินจะขอ มีประกันแทนตัวเงิน นั้นไม่ได้

คำพิพากษาที่ ๔๙๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๒

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรมการตรวจฎีกา จำเลย อุทธรณ์ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ข้าหลวงพิเศษ ฯ

ในคดีระหว่าง	จำเลย	โจท
	จำเลย	จำเลย

คดีนี้ ได้ความ ว่าโจทจำเลยพิพาทกัน เรื่อง สิ้น เกี่ยว โรง หีบน้ำตาล ศาลอุทธรณ์นคร ชัยศรีได้ พิพากษา แด่คดี สิ้น เมื่อ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พุทธศั ก ๒๔๕๔ ซึ่งศาลให้จำเลยได้เงินแก่โจท ๕๒๕ บาท กับให้เสียค่าธรรมเนียม แด่ค่า ทนายความ แทน โจท ๕๐ บาท ฯ

ครั้นวันที่ ๑๙ เดือนนี้ โจท ยื่น คำร้อง ของ ให้ศาล บังคับ จำเลย นำเงินมาใช้ แม้จำเลย ตัดใจ จะ อุทธรณ์ ต่อไป ก็ ขอให้ นำเงิน มาวาง

ศาล ตาม กระ บวน พิจารณา ศาลสั่งใน คำร้อง โจทว่า บังคับไป ครั้น วันที่ ๕ กันยายน พุทธศก ๒๔๕๔ ศาล กลับ สั่งให้จำเลย มี ประกัน ได้ ไม่ต้อง ชำระ เงิน นี้ แต่ นำ เงิน ค่า ชกรรม เนียม มาวาง ศาลใน การ ทุเลา ยื่น อุทธรณ ต่อ มา ฯ

ศาล อุทธรณ ข้าหลวง พิเศษ ปฤกษา พ้อง อุทธรณนี้ ว่าจำเลยปฏิบัติ ไม่ ถูก ต้อง ตาม กระ บวน พิจารณา ความ แพง มาตรา ๑๖ ข้อ ๔ ตอน ก แต่ทั้งศาลไม่ควร ให้ จำเลย มี ประกัน เงิน ทอง นี้ แต่เมื่อศาล อนุญาต ให้จำเลย มี ประกัน แล้ว จำเลย หาประกัน มาให้ ศาล เห็นว่า ๑๐ วัน คง นี้ ผิด กฎหมาย ศาล เดิม ไม่ ควร รับ พ้อง อุทธรณ ของ จำเลย ดัง นั้น มา เห็น ว่า จำเลย ขาด อุทธรณ จึง ให้ยกเสีย ฯ

จำเลย ทูลเถิดว่า ฯ ถวายฎีกา คัดค้าน คำ ปฤกษา ขน มา ฯ

กรรม การ ศาล ฎีกา ได้ ประชุม ปฤกษา คัด นี้ เห็น ว่า ศาล มณฑล นคร ชัย ศรี บังคับ คัด นี้ดี ตาม กระ บวน พิจารณา ที่ ไม่ เรียก ค่า ชกรรม เนียม ชน ทุเลา อุทธรณ ชอบที่ ศาล ข้าหลวง พิเศษ จะ สั่งให้ แก่ โจททำเสีย ให้ ถูกต้อง แล้ว พิจารณา พ้อง อุทธรณ นั้น ไป ตาม รูป ความ นี้ ศาล ข้าหลวง พิเศษ กลับ ทียบเขา ข้อ ที่ ผู้ พิพากษา ศาลเอง อนุญาต ไป ผิด นั้น มา เป็น ข้อ คัด อุทธรณ ของ จำเลย ดัง นี้ เห็น ว่า ไม่ เป็น ยุติธรรม แต่ผิด กระ บวน พิจารณา ฎีกา จำเลย พง ชน ใน ข้อ นี้ จึง ขาด ให้ ยอน ตำ นอน ไป ยัง ศาล ข้าหลวง พิเศษ ให้ ปฤกษา พิจารณา อุทธรณ คัด นี้ ไป

๑๗๕

ตามรูปความ ให้ โจทก์จ่าย ค่าฤๅษณ์ ๑ รายผู้กล่าวได้ ตามกระบวน คำ
ธรรมเนียมชั้นฎีกา ให้ จึงคดี อย่าเพ้อบังคับ ฯ

คำตัดสิน วันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมตุลาการ

พระยา นรเชษฐ์

พระยา เกษม ศุภการ

อธิบดี ทรง ปฤษฎา

คำพิพากษาที่ ๔๘๓ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา คำหมิ่น ประมาท

การที่จำเลยพูดว่า นายยก กับ ข้าแดงจั่ว ลอบรักใคร่
เป็นขี้สาวกัน ถิ่นที่ขึงก็คง ออกตุ๊กแล้วตั้งนี้ ได้ข้อ
ว่าจำเลยพูดเกินกว่าที่เขียนโดยสุภาพ เป็นความผิด
เข้าบท ๒๘๒ แห่งกฎหมายอาญา

คำพิพากษาที่ ๔๘๓ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจฎีกา
โจทก์ อรรถธรรมาคำพิพากษาศักดิ์ อรรถธรรมา จิวทอง พิเศษ ๑

ในคดี ระหว่าง	ข้าแดงเดิม	ข้าแดงจั่ว	โจทก์
	นายยก	ข้าแดงย้ง	จำเลย

มูลกรณี โจทก์ หาข้อ ๓ ว่า นายยก บุกรุกเขี้ยวบ้านเพื่อจะลักทรัพย์
พวกโจทก์ได้ต่อสู้ แทน นายยก ถูกตีหน้า นายยกจำเลยหลบหนีส่ง
หมายไม่ได้ โจทก์จึง ขอถอนข้อนี้ นายยกออกเสีย แต่ข้อ ๒ หาว่า
ข้าแดงย้ง ข้าแดงทรัพย์จำเลยได้กล่าวคำหมิ่นประมาทโจทก์ว่า ข้าแดงจั่ว
ลักลอบทำขี้ กับ นายยก กระทำให้ โจทก์เสียชื่อเสียง เพราะไม่มี
มูลแห่งความจริง ขอให้ตั้งโทษจำเลยกับเรียกค่าเสียหาย ๑๐๐ บาท ๓

อ่าแดงยัง อ่าแดง ทรพีย ให้การปฏิเสธ แก้วว่า เมื่อ นาย ยก ลูก
แทง แล้ว นาย ยก ได้ บอก กล่าว ต่อ กรม ทาร ว่า นาย ยก กับ อ่าแดง จัว ได้ ตัก
ตอบ เป็น ชู้ สัว กัน คือ มา มี ผู้ถาม จำเลย ได้ เล่าความ ให้ ฟัง โดย พาย ชื่อ ฯ

ฐาน พิจารณา ได้ ความ ตาม คำ พยาน โจร หลาย ปาก เบิก ความ ประคบ
กัน ฟัง ได้ ว่า เมื่อ นาย ยก ลูก แทง แล้ว โจร พ้อง ทว่า นาย ยก เป็น
คน ร้าย บุกรุก ระวัง พนัง งาน ไต่ ส่วน ศักดิ์ อยู่ อ่าแดง ยัง จำเลย ได้
พูด ออก ความ ให้ พยาน ฟัง ว่า นาย ยก กับ อ่าแดง จัว ตอบ รักใคร่ เป็น ชู้
สัว กัน ได้ ให้ หนังสือ แด่ ฝ่าย คู่กัน แก่ กัน ถ้า มี ท้อง ก็ คง จะ ออก ลูก แล้ว
ใน เวลา ที่ อ่าแดง ยัง พุด นน อย ด้วย กัน หลาย คน ได้ ยิน ปรากฏ ฯ

ศาล เมื่อ พม เรียง ปฤกษา ว่า ถ้อย คำ ที่ อ่าแดง ยัง จำเลย พุด ได้
ความ อ่าแดง จัว ต่อ หน้า บุคคล เกิน กว่า ๒ ชน ไป เช่น นี้ อาจ ทำให้
อ่าแดง จัว เสีย ชื่อเสียง ฎา อาจ ให้ คน ท่ง หลาย ดู หมิ่น ด้วย ฝ่าย อ่าแดง
ทรพีย นน ถึง แม้ จะ ได้ กล่าว บ้าง ก็ ได้ ได้ ความ ว่า ได้ สลาว กัน คือ ต่อ ตัว
ความ ผิด อ่าแดง ยัง ต้อง ด้วย ลักษณะ อาญา มาตรา ๒๕๒ ให้ ปรับ เป็น เงิน
๑๐๐ บาท เปน สิ้น ใหม่ ให้ แก่ อ่าแดง จัว โจร กิ่ง หนึ่ง เปน พินัย กิ่ง หนึ่ง
ถ้า ไม่ มี เสีย ให้ จำ แทน เงิน ละ ๑ บาท กับ ให้ เสีย ค่า ชนม เนียม แด ค่า
ทนาย แทน โจร ๑๒ บาท แต่ ให้ ปล่อย ตัว อ่าแดง ทรพีย พ้น ไป ฯ

โจร จำเลย อุตกรรม ศาล อุตกรรม ข้าง หลวง พิเศษ ปฤกษา ว่า การ
ที่ จำเลย พุด เช่น นั้น จะ ถือ ว่า มี ผิด ตาม มาตรา ๒๕๒ ยัง ไม่ ถนัด จำเลย ได้

กล่าวถึง การ ที่ ดำเนิน อยู่ใน ที่ ประ ชุม ชน แต่ กล่าว โดย สุภาพ ตาม
 ความคิด เห็น กฎหมาย ตักขณ อาญา มาตรา ๒๘๓ ไม่มีโทษ ฐาน หมิ่น
 ประ มาท ให้ ยก คำ ตัก ติน คำต เมื่อ ข่ม เรียง แด ยก พ้อง โทท ให้ โทท
 เลี้ย คำ ธรรม เนียม แด คำ ทนอย แทน จำ โดย ๓๐ มาท ๕๐ สต่าง ค ๑

โทท ทูต เสด็จ ฯ ถวาย ฎีกา

กรรม การ ก่อตั้ง ฎีกา ได้ ประ ชน ปฤกษา ส่วน วน คดีนี้ ฐาน พิจารณา
 ได้ ความ ดัง กล่าวไว้ ข้าง ต้น เห็น ว่า คดีนี้ จำ โดย พุด เภิน ก่อ ตี เคียน
 โดย สุภาพ พุด ถึง ทำให้ ย้ำ แดง จอ โทท เลี้ย หาย ได้ ข้อย พุด ใน ที่
 ประ ชุม ชน มาก เช่น โชนนา คำต อท ธรรม ข้ำ หลวง พิเศษ ใช้ บท ๒๘๓
 (ข้อ ๓) นั้น ไม่ ชอบ ให้ ยก เลี้ย ให้ บัง คับ คดี นี้ ตาม คำ ตัก ติน คำต เมื่อ
 ข่ม เรียง ซึ่ง ปฤกษา มา ขอบ แด วน นี้ ฯ

คำต ฎีกา วันที่ ๑๕ กันยายน พุทธ ศก ๒๔๕๐

กรม ตำบัต

พระยา นรเชติ บัญชา กิจ

พระยา เกษม ศุขการ

อธิบดี ทรง ปฤกษา

คำพิพากษาที่ ๔๘๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา โรงหญิงนครไสภณ

การพาหญิงไปทำชำเรือนที่ผิดสำหรับคนเช่านอน
เจ้าของสถานที่ไม่มีผิด เมื่อโจทสืบไม่ได้ว่า หญิงนั้นมี
ใบอนุญาตหรือไม่และเป็นหญิงนครไสภณ หรือมิใช่

คำพิพากษาที่ ๔๘๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจภูมิก
าโจท ยุทธรณคำพิพากษาศาลอุทธรณ ฯ

ในคดีระหว่ง กรมกองตระเวน โจท
อำเภอแก้มหินงอน จำเลย

คดีนี้โจทฟ้องศาลไปริศภาที่ ๒ หน้าเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธ
ศก ๒๔๕๕ จำเลยได้ตั้งโรงหญิงนครไสภณ ไม่ได้รับใบอนุญาตขอให้
ศาลตั้งโทษ ฯ

ศาลไปริศภาที่ ๓ พิจารณาได้ความว่า จำเลยได้ตั้งที่พักแห่ง
หนึ่งสำหรับคนเช่านอน นายกวิตได้พาหญิงนครไสภณไปเช่านอน
ณที่พักของจำเลย ศาลไปริศภาที่ ๒ เห็นว่าโจทสืบไม่สมว่าจำเลย

เดียงหญิงไว้สำหรับรับจ้างทำข้าวเรา จะฟังว่าจำเลยได้กระทำผิดตาม
กฎหมายไม่ได้ จึงชี้ขาดตัดสินยกฟ้องโจทก์ปล่อยจำเลยไป ฯ

โจทก์อุทธรณ์ ฯ

ศาลอุทธรณ์ตัดสินขึ้นตามศาลเดิม ฯ

กรมอัยการจึงเห็นว่าศาลฎีกาของกระทรวงมหาดไทยที่พิจารณาคดีคำ
พิพากษาอุทธรณ์ ความหลายประการว่าพระราชบัญญัติป้องกันตั้ง
โรคนาครา ๕ แต่มาตรา ๑๑ ไม่ปรากฏอำนาจของนายโรงจำเลยต้องหาหญิง
มาเลี้ยงไว้สำหรับรับจ้างกระทำข้าวเรา จำเลยควรมีผิดตามบท
ทั้ง ๒ นั้น ฯ

กรมการศาลฎีกาได้พร้อมกันประชุมปรึกษาว่านอนคิด เห็น
ว่าในข้อเท็จจริงแห่งคดีพิพาทนี้ได้ความแต่ความน้อยถอยซึ่งเป็นผู้พา
หญิงไปทำข้าวเรา ฝ่ายหญิงนั้นแต่เจ้าศาลล่างไม่ยอมให้เบิกความ
แต่อัยการก็ไม่ยืนยันขอสืบอีก ตัดยังไม่ยกฟ้อง ฯ โจทก์ความตัวบท
มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันตั้งโรคนาครา ๕ นี้ว่านายโรงต้องเป็น
ผู้ควบคุมหญิง แต่คดีนี้สืบไม่ได้ความว่าหญิงนั้นได้อยู่ในควบคุม
ของจำเลย แต่มาตรา ๓๓ ความว่าห้ามมิให้นายโรงรับหญิงนคร
โสเภณีที่มีได้มีใบอนุญาตไว้ คดีนี้สืบไม่ได้ความว่าหญิงนั้นมิใช่
อนุญาตถ้าไม่เปนหญิงนครโสเภณี ถ้ามิใช่ ฟ้องเดิมยังขาดบทลงโทษ
ด้วยซ้ำไป จึงได้ความสันนิษฐานว่าฟ้องฟังไปทางหนึ่ง การว่าความก็
เพิ่งไปทางหนึ่ง บทกฎหมายไปอย่างหนึ่ง ไม่ปรากฏว่าใครได้เอาใจ

ว่า ฟัง ถึง ขั้ว เท็จจริง แต่ กฎหมาย เพื่อให้ คบ กับ รูป ความ ดงกันปล่อย
พัตวินโยน มาให้ ศาล สูงต่ำ ศาล ต่างไม่ เขาโทษ จำเตย ยก พ้อง เดียว
นั้นสมควร แล้ว ฎีกา กรม อัยการ ฟังไม่ ชน ให้ยกเดี่ยว ๆ

ศาล ฎีกา วันที่ ๑๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรม ด้วดี

พระยา นรเนติบัณฑิต

พระยา จักรปาณี ศรีศักดิ์

พระยา เกษม ศุวกการ

อธิบดี ทรงบัญชา

คำพิพากษาที่ ๔๙๔ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

วิธีพิจารณา ประเพณี อาศรัย

ประเพณี ในเมืองหนึ่ง ซึ่งราษฎรในเมืองนั้น ประพฤติ
กันอยู่ ศาล ถือ เป็น หลักวินิจฉัย ข้อพิพาทในคดี นั้นได้
เมื่อ อาศรัยเขา อยู่ แล้ว นาน เท่า ไถ่ก็จะ ถือเอาที่นั้น โดย
อำนาจ เป็น ประมวล ไม่ ไต่

คำพิพากษาที่ ๔๙๕ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

มี พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กรรมการตรวจภูมิลำเนา
บุตรหลานตัวพิพาทศาลอุทธรณ์จังหวัดพิษณุโลก

ในคดี ระหว่าง นาย ว่อง โจทก์
นาย ตบ จำเลย

คดีนี้ โจทก์ฟ้อง ศาลเมืองนครศรีธรรมราชกล่าว ว่า โจทก์มีส่วน
อยู่ที่ ตำบล อำเภอ ต. ชนบทหนึ่ง เมื่อเดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๕๔
จำเลยได้ เก็บทุเรียน ๗๐๐๐ ผล มีมูลค่า ๘๐๐๐ ผลแต่วางมัด ๓๐๐๐๐ ผล
ของโจทก์ไป แต่เจ้าแ่งยึดกรรมสิทธิ์ที่ ส่วนรายนึ่งเดียว ขอให้บังคับ
ไม่ให้จำเลยเกี่ยวข้อใน ที่ ส่วน รายนี้ ค่อยไป แต่ให้ ไร่ ค่าว เสียหาย
ให้ โจทก์ เป็นเงิน ๓๒๐ บาทด้วย ฯ

จำเลยให้การต่อสู้ว่า ที่สวน รายนี เป็น ของ บิดา มารดา ภรรยา
จำเลย ๆ ได้ปกครอง มา ๑๐ ปีเศษ แล้ว ๆ

ศาลเมือง นคร ศรี นครราชสีมา เห็น ว่า ที่ รายนี เป็น
ของ โจท จำเลย ไม่มี อำนาจ ที่จะ เข้า มา เก็บ ผลไม้ ได้ จึง พิพากษา
ให้ จำเลย ใช้ ค่า หาย เสีย ให้ โจท เป็น เงิน ๑๖ บาท แต่ ห้าม ไม่ ให้ จำเลย
เกี่ยว ข้อง ใน ที่ สวน รายนี ต่อไป ๆ

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ ข้าหลวงพิเศษ ปรึกษา ว่า ศาลโจท
สู้บ ไม่ ได้ ความ ว่า โจท ได้ ปกครอง ที่ สวน รายนี มา โดยมี หลาน ซึ่ง
สำคัญ อย่างไร เป็น แດอย่าง ว่า ได้ มอบ ให้ หมั้น ชาติ เป็น ผู้ดูแล จัดการ
แทน เท่านั้น จะ ถือ ว่า ตน มี กรรมสิทธิ์ ปกครอง มา ยัง ไม่ ได้ ศาลควร
ฟัง ว่า เป็น ที่ สวน ดงเดิม ของ ฝ่าย บิดา มารดา ภรรยา จำเลย มอบ ให้
จำเลย มี อำนาจ ปกครอง มา จึง พิพากษา ให้ ยก ค่า พิพากษา ศาล เดิม
แต่ พ้อง โจท เสีย ให้ โจท เสีย แด่ค่า ชกรรม เนียม ค่า ทนาย ความ แทน
จำเลย ๕๐ บาท ๆ

โจท ทูลเกล้า ๆ ถวายฎีกา ๆ

กรรม ศาล ศาลฎีกา ได้ ประชุม ปรึกษา จำนวน คดี นี้ ตลอด แดง เห็น
ว่า ที่ ดง นั้น เป็น สวน บิดา มารดา ภรรยา จำเลย มอบ ให้ หมั้น ชาติ
เจ้าของ จึง ได้ แดง ถาง แดง เก็บ ผลไม้ แดง นั้น ยี่ ที่ ใคร จะ ถำ คู่ กัน เพราะ
รู้ กัน อยู่ ทว่า แม้ วิช จบ ของ ก็ ไม่ มี มี แต่ ครอบ ครอง หวง ห้าม กัน
เอา ได้ เอง ดง นี้ เป็น ประเพณี เมือง ขอ เฝ้า จึง แห่ง ศาล ควร ฟัง ได้ ว่า

ส่วนนี้เดิมเป็นของบิดาใจไม่ต้องสงสัยหมิ่นขาดเป็นผู้ดูแลการ แต่
 ได้ให้จำเลยอาศัยอยู่ นานเท่าใด ๆ ก็ไม่เกิดเป็นกรรมสิทธิ์ขึ้นได้
 ข้อต่อสู้จำเลยยกเป็น ๒ อย่าง คือ ข้อ ๑ กล่าวหาข้อเท็จจริงขาด
 แยกหมิ่นขาด ข้อ ๒ จำเลยไม่ได้สืบถึงแม้เป็นความจริงหมิ่นขาด
 ก็ไม่มีอำนาจขายให้ได้ ข้อ ๒ ข้อต่อสู้ว่าปกครองได้มาทางภรรยา รับ
 มรดก ความข้อนี้สืบไม่สมเหตุ แต่พยานโจทก์นั้นคงควรหักล้างเสียได้
 เมื่ออาศัยเขาอยู่ นานเท่าใด ก็จะต้องหาพยานโดยอำนาจเป็นปรกษา
 ไม่ได้โดยชอบ ใช้แต่เท่านั้นโจทก์ยังสืบได้ความอีกว่า จำเลย
 ยอมรับจะซื้อ ส่วนนี้เป็นราคา ๓๐ บาทครึ่งหนึ่ง จนถึงนายอำเภอ
 ได้ขอโฉนด หากอ้างแดงขึ้นมารวมแบ่งได้ จึงไม่ได้ซื้อขายกัน
 ทำให้คดีโจทก์นั้น อีกชั้นหนึ่ง ว่าถ้าความจริงจำเลยมีกรรมสิทธิ์อยู่แล้ว
 จะต้องรับยอมซื้อใจอีก เพราะเหตุไร ฎีกาโจทก์ฟังขึ้นด้วยเหตุดังนี้
 ให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษชั้นฎีกา มามีชอบนั้นเสีย ขาด
 คดีขึ้นยืนตามศาลเมือง ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ทุกศาล
 กับค่าทนายความ ๓ ศักดิ์ ๓๐๐ บาท ฯ

ศาลฎีกา วันที่ ๒๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๖

กรมสวัสดิ
 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 พระยาเกษมศุกราว

